De Hessencombinatie

Magazine voor Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Hummelo en Eldrik

uitgave 27 | juni 2017

Sylvana Spronk: finalist Miss Teen Gelderland

en verder in dit nummer o.a.:

Gerrit Minkhorst:
Oost west, Broek best

Hellestraat:
bijzondere natuurwandeling

Jan Eugelink:
loonwerker in hart en nieren

CLAUS SPORT

IJsselkade 10-12 Doetinchem 0314 - 32 31 39
info@claussport.nl

SPORT 2000
your professional sportshop

•gratis •sparen voor extra korting •eenvoudig verzilveren •exclusief voordeel
•aanbiedingen op maat •altijd inzicht in je saldo •en nog veel meer privileges

Bremer Bouw

Nieuwbouw
Verbouw
Onderhoud
Renovatie
Timmerwerken

Roy Bremer | Molenweg 10 | 6996 DN Drempt | T: 0313-472394 | M: 06-13380622 | www.bremerbouw.nl | info@bremerbouw.nl

Eten & Drinken Koffie en Cappuccino Eten*Afhalen IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Friet - Snacks Salades en Broodjes latte macchiato - Thee Menu's / oerfriet / Burgers Eten*Afhalen Eten & Drinken Koffie en Cappuccino IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Friet - Snacks Salades en Broodjes Eten*Afhalen latte macchiato - Thee Menu's / oerfriet / Burgers Eten & Drinken Koffie en Cappuccino IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Salades en Broodjes latte macchiato - Thee Menu's / oerfriet /

DE OLDE SCHOLE
LUNCHROOM & CAFETARIA
SINCE 1944

Rijksweg 88 Laag-Keppel
0314 380050

Alle dagen geopend
1200u - 2100u
www.deoldeschole.nl

C. SEEGERS

Rijwielen

E-Classic heren /dames € 1250,-

Skelters

Trampoline's

Zomerweg 21, 6996 DP Drempt, Tel.: 0313 - 472 722
Internet: www.seegersdrempt.nl / E-mail: info@seegersdrempt.nl

Van de redactie

Als we dit voorwoord schrijven, is het weer nog behoorlijk wisselvallig, zelfs nachten met vorst 'op klomphoogte'. Toch nadert de zomer met rasse schreden en kijken velen alweer uit naar de zomervakantie.
In de zomer vindt er een ware volksverhuizing plaats, ongetwijfeld ook in Drempt, Hummelo en Keppel. Iedereen verheugt zich op een ontspannen tijd, vaak in het buitenland maar ook in ons eigen land wellicht zelfs thuis in de Achterhoek. Om te ontdekken hoe mooi onze eigen omgeving is, kunt u er wellicht op uittrekken met uw camera om fraaie opnamen te maken en deze in te sturen voor onze fotowedstrijd.

Ver van huis gingen in ieder geval Chuck van de Vlasakker uit Hummelo (naar Malawi) en Frank Haanappel uit Voor-Drempt (naar Zuid-Afrika). De een vanwege een medisch opleidingsproject, de ander op stage voor zijn opleiding. Beiden vertellen in dit nummer hun bijzondere verhaal.
Verblijft u tijdens uw vakantie graag op het water, dan laten we u op de middenpagina's kennismaken met jachthaven 'Bommen Berend' in de Oude IJssel bij Laag-Keppel.

In het vorige nummer hebben we een begin gemaakt met een serie interviews met oudere agrariërs. Dit keer kunt u een verhaal lezen over Jan Eugelink uit Eldrik, loonwerker in hart en nieren, en bij velen van ons een bekende verschijning. Als we toch in Eldrik zijn, maken we u graag attent op een boeiend verhaal over de natuur van de Hellestraat, min of meer gelegen langs de Oude IJssel tussen IJsselweg en Beemsterweg. Speciaal voor u als lezer hebben we, samen met auteur Herman Pelgrom, hier op zaterdag 24 juni een excursie georganiseerd. Voor verdere gegevens en opgave zie de kadertekst bij het artikel.

In deze uitgave laten we ook Gerrit Minkhorst aan het woord. Hij heeft onmiskenbaar zijn sporen in onze gemeenschap verdiend. Als drukke agrariër vond hij altijd weer tijd om zich in te zetten voor de samenleving.
Ofschoon de herdenkingen rond de bevrijding alweer een aantal weken achter ons liggen, willen we u toch een zoektocht naar een aantal persoonlijke dagboeken uit die tijd niet onthouden. Het geeft een zeer bijzonder beeld van die tijd en hoe de dagboekenschrijvers die vanuit hun eigen situatie beleefden.
Daarnaast ook aandacht voor twee jonge inwoners. Rutger Ebbers uit Hummelo vertelt enthousiast over zijn werk als schaapherder. Wie heeft hem in onze regio niet gezien met zijn kudde in de wegbermen. Ook Sylvana Spronk uit Voor-Drempt vertelt over haar belevenissen tijdens haar deelname aan een heuse missverkiezing.

Er valt nog veel meer te lezen in dit overvolle nummer. Als het u op dit moment wat teveel is, kunt u ons magazine natuurlijk ook meenemen op vakantie. Wanneer uw bestemming of het weer wat tegenvalt, kunt u toch lekker genieten van onze eigen streek.

Fijne vakantietijd!

Inhoud

05 Colofon
07 Column Mart de Kruif
08 Oost west, Broek best
15 Column Anouk Mast
16 10 jaar Keppelrun
19 Samenwerking sport en spel verenigingen
20 Dagboek dr. Chuck van de Vlasakker in Malawi
29 Dremptse doet mee aan Miss Teen Gelderland
30 De kerk in Keppel: midden in de gemeenschap
35 Column Gijs Jolink
36 De broers Van Duuren nemen Spar Hummelo over
38 Hellestraat en Slondeplas: een bijzondere natuurwandeling
45 Column Jeroen te Lindert
46 Fotospread: Jachthaven Bommen Berend in Laag-Keppel
48 Jan Eugelink, loonwerker in hart en nieren
52 Wijl zijn witgewolde kudde…
57 In het dialect: Streupers
60 Frank Haanappel: mijn tijd in Zuid-Afrika
64 Schoolvoetbaltoernooi
67 Fotowedstrijd
68 Dagboeken en hun geheimen
73 Afronding werkzaamheden Huiskamer van Hummelo
76 Magic Mix in Zandewierde
81 Met eeuwige roem naar de klaverjasmarathon
83 Varia
89 Activiteitenkalender

Ambachtelijk ijs sinds 1997

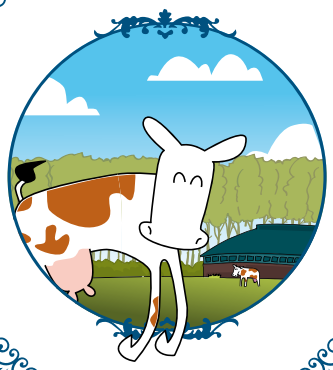

IJsboerderij 'De Steenoven'

200 smaken op maat
diverse ijskarren
rondleidingen
www.ijsvandesteenoven.nl

v.d. Pol

voor al uw schilderwerk

Drempt
06-52007080

AUTOBEDRIJF PELGROM

Broekstraat 5a, 6999 DE Hummelo | Telefoon 0314 - 381651 | E-mail: info@garagepelgrom.nl

www.garagepelgrom.nl

- ✔ Verkoop nieuwe en gebruikte auto's
- ✔ Reparaties en onderhoud van alle merken
- ✔ Schadereparaties
- ✔ APK II-keurstation

BOVAG

BOUWBEDRIJF JOLINK HUMMELO

www.bouwbedrijf-jolink.nl tel: 0314-381309

BOUW GARANT

Nieuwbouw | Verbouw | Onderhoud | Renovatie/Restauratie

Colofon

De Hessencombinatie
Magazine voor de inwoners van Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Hummelo en Eldrik

Redactie:
Ceciel Bremer, Maaike Harkink, Marian Oosterink, Rinus Rabeling en Henk ten Zijthoff
E-mail: dehessencombinatie@hc-03.nl, telefoon: 0313-47 29 68 (Rinus Rabeling)

Aan dit nummer werkten mee:
Frank Bolder, Frank Haanappel, Gijs Jolink, Mart de Kruif, Jeroen te Lindert, Anouk Mast, Geert Migchels, Herman Pelgrom, Leo Tholhuijsen, Chuck van de Vlasakker

Fotografie:
Jeanette Baars, Fred van Daalen, Duncan de Fey, Frank Haanappel, Hanny Friesen, Wim van Hof, Flip Juch, Marian Oosterink, Rinus Rabeling, Barbara Smeitink, Chuck van de Vlasakker

Advertenties/Marketing:
Wim Fontein, Patrick Verheij
Voor vragen of informatie: 06-20 44 38 10 (Patrick Verheij)

Vormgeving en druk:
Opmerkers, Doetinchem

De Hessencombinatie is een uitgave van voetbalvereniging HC'03 en verschijnt 4 keer per jaar, in een oplage van 2600 exemplaren, in het verspreidingsgebied: Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Eldrik, Hummelo, Langerak en een gedeelte van Toldijk.

De volgende editie van De Hessencombinatie wordt verspreid rond 13 september 2017

Informatie of klachten over bezorging:
E-mail: dehessencombinatie@hc-03.nl of telefoon: 0314-38 25 33 (Josée Postmaa).

Abonnement
Woont u buiten het bezorgingsgebied van De Hessencombinatie of wenst u het magazine op naam per post te ontvangen, dan is een abonnement voor 20 euro per jaar mogelijk. U kunt hiervoor telefonisch contact opnemen met de redactie: 06-15 44 53 41 (Ceciel Bremer) of een e-mail sturen naar: dehessencombinatie@hc-03.nl.

BERT
Evers
BLOEMBINDER

- Bloemwerk
- Workshops
- Rouw- en trouwbloemwerk
- Potterie o.a. Dutz en Michiel Drijver
- Kaarsen van Esther & Erik
- Bestellen via eigen website mogelijk
- Euroflorist lid

KEPPELSEWEG 51 | 7001 CE DOETINCHEM | TELEFOON 0314 - 393918 | E-MAIL: INFO@BLOEMBINDER.NL | WWW.BLOEMBINDER.NL

AVIKO®

Als het goed is komt het uit Keppel en Omstreken

Bohyl

Boom-, groen- en landschapsverzorging

Loenhorsterweg 7E - 6996 DT Hummelo
T: 0314 – 38 06 47 / 06- 22 21 78 13
E: info@bohyl.nl I: www.bohyl.nl

Altijd bij Expert

- Beste Service
- Persoonlijk Advies
- Vertrouwd Dichtbij

Expert Eliesen
Nieuwstad 45, Zutphen, (0575) 543202
Kerkstraat 2, Hengelo (Gld), (0575) 464261
Zutphen-Emmerikseweg 46, Baak, (0575) 551000

expert

FIERET VOOR ZEEBANKET

Meipoortstraat 36 6981 DL Doesburg
tel: 0313-472592

woensdag 14 juni zijn ze er weer:
Hollandse Nieuwe!

~ Diverse vis en hapjes voor de bbq:
visspiezen | garnalenspiezen | dorade zeebaars | roodbaars | forel | zalm | gamba's

~ Zeegroente: **Lamsoor en zeekraal**

~ Dagelijkse aanvoer van verse visproducten:
oesters | mosselen | vongole

~ **Frisse salade's voor als lunch of maaltijd**

ALEX KOENDERS
SCHILDERSBEDRIJF

SCHILDERWERKEN

GLASWERK

BEHANGWERK

SPUITWERK

PROJECTBEGELEIDING

WINKEL

Zomerweg 37c, 6996 DP Drempt ► T 0313 472 107
www.alexkoenders.nl

Column Mart de Kruif

Voorzitter HC'03

Foto: Wim van Hof

We hebben geen onuitputtelijk arsenaal aan vrijwilligers maar leunen soms op een paar zeldzame, onmisbare, maar hele sterke pijlers.

Klein gebaar

Dit wordt een ode aan de vrijwilliger. HC'03 is een prachtige club, met een accommodatie die altijd opperste verbazing wekt als de kerk wordt gerond, vervolgens bewondering afdwingt als de gebouwen in zicht komen en tenslotte leidt tot respect. 'Jullie hebben het hier goed voor elkaar', hoor ik dan vaak. HC'03 heeft veel en mooie elftallen, die met passie spelen om te winnen, al lukt het niet altijd. Naast het voetbal worden we gekend door het grote aantal evenementen dat we zelf of met hulp van anderen organiseren. Van puzzelrit tot rommelmarkt, van vliegerfeest tot nieuwjaarsquiz (die het vijfde elftal in al zijn grootheid dit jaar maar eens heeft laten lopen).

Het gaat dus goed, maar: niets menselijks is ons vreemd. Dus ook ik heb de neiging om mij vooral te laten leiden door wat soms minder goed gaat of gewoon fout. Maar eigenlijk slaat dat nergens op. Want incidenten zijn per definitie relatief en dat is zeker bij ons het geval. Er gaan zoveel dingen goed, dat als iets uit de bocht giert (of dreigt te gieren) het meteen opvalt. En daarmee doen we veel mensen tekort. Onze spelers, onze leden, maar vooral onze vrijwilligers.

Wij zijn gezegend met een groot aantal en prima vrijwilligers. 'Oudgedienden' die op de doordeweekse dagen met ziel en zaligheid ons terrein onderhouden. 'Jonggedienden' die na trainingen en wedstijden onze rotzooi nog even opruimen en gasten ontvangen. De mensen van De Hessencombinatie: het unieke blad dat bewijst dat klasse, kwaliteit en kunst nog altijd samengaan. Onze mensen in 't Hessenhuus die iedereen met een glimlach ontvangen. Onze leiders die in weer en wind hum teams leiden, met toewijding maar ook met respect. Ga zaterdagochtend eens kijken bij de pupillen, daar kom je altijd vrolijk van terug. Maar dat geldt voor alle elftallen, tot het eerste aan toe, met onze iconische verzorger: Koos. Mensen van de commissies en de wedstrijdleiding en natuurlijk onze sponsoren. Potdikkie, hier voorzitter zijn is echt een eitje.

Is het dan allemaal rozengeur en maneschijn? Nee, natuurlijk niet. Overal waar mensen werken, gaan dingen fout. We hebben ook geen onuitputtelijk arsenaal aan vrijwilligers maar leunen soms op een paar zeldzame, onmisbare, maar hele sterke pijlers. Daar moeten we zuinig op zijn. En we moeten er altijd aan trekken, vrijwilligers komen niet zomaar. Maar als ik al die alledaagse zorgen even opzij zet en van afstand naar onze club kijk, dan ben ik alderbarstend trots. Want er staat wel wat! Dus wil ik u eigenlijk wat vragen. De volgende keer dat u een loslopende vrijwilliger tegenkomt, zeg dan even: 'Wat ziet het er weer top uit!' Of: 'Wat zijn jullie weer goed bezig'. Klein gebaar, maar groot effect en super terecht. Want zonder vrijwilligers geen vereniging, zonder hulp geen HC'03!

Volg HC'03 op Facebook en Twitter.

Tekst: Maaike Harkink
Foto's: Wim van Hof

Oost west, Broek best

Gerrit Minkhorst zwaaide onlangs af als bestuurslid van Stichting Dorpshuis Hummelo en als lid van de Kerkenraad. Met pensioen was hij met zijn 73 jaren al even. Zou hij het dan nu ook rustig aan doen? Wie Gerrit kent, weet het antwoord: natuurlijk niet! Bij zijn vrouw Annie werd begin 2017 helaas lymfeklierkanker geconstateerd en dat beheerst het leven van de familie natuurlijk sterk. En toch, ze lijken er niet door uit het veld geslagen en hebben goede hoop op herstel. We spreken Gerrit over zijn jeugd, zijn werk op de boerderij en als wethouder en over zijn bestuursfuncties waarmee hij zijn steentje bijdroeg aan de gemeenschap van Hummelo, het dorp waar hij zo fier op is.

Oost west, broek best

De Minkhorsten tonen zich de laatste eeuwen tamelijk honkvast. De overgrootvader van Gerrit Minkhorsts opa, Gart Jan Minkhorst, kwam uit Halle, trouwde met Christina Klaapsink en samen vestigden zij zich in 1799 aan de Broekstraat in Hummelo. Sindsdien is de boerderij steeds van vader op zoon Minkhorst overgegaan met zoon Ben die de rij vooralsnog sluit en vandaag de dag als zevende generatie de leiding heeft over Minkhorst Akkerbouw B.V. De boerderij van de familie Minkhorst heet nog steeds Klaapsink naar Gerrits betbetovergrootmoeder. Gerrit: 'Het liefste ben ik thuis. Dat is altijd al zo geweest. Als klein jongetje had ik een alderbastende hekel aan school. Veel liever was ik op de boerderij bezig. Wat ik dan deed? Ik trok met onze knecht, Ben Bloemendaal, op en deed klusjes, ik was altijd bezig. En nog steeds. Als ik weer eens een avond weg moet, vind ik het soms bijna jammer, dan ben ik zo lekker bezig, ik heb altijd wel wat te doen thuis.' Annie heeft diezelfde hang naar het honk aan de Broekstraat. 'Als we op vakantie gaan, gaan we maximaal een week. We genieten ervan, we houden van het strand en skiën hebben we ook altijd met veel plezier gedaan tot twee jaar terug, maar vaak kijken we elkaar op dag vijf aan en dan zeggen we tegen elkaar: "Zö-w maor vas naor huus toe gaon?'

Cirkels zijn rond

'Na de lagere school moest ik van mijn ouders naar de mulo. Alle andere jongens mochten naar de lagere landbouwschool en hoefden maar een of twee dagen naar school en de rest werken. Wat was ik daar jaloers op! Ik moest alle dagen naar school en vond het verschrikkelijk! Maar mijn ouders wilden dat ik meer leerde en ook talen leerde. Achteraf hebben ze 300% gelijk gehad en ben ik ook heel blij dat dat gebeurd is,

‘Mijn vader is mijn grote voorbeeld’

maar als kind kun je het belang ervan nog niet goed inschatten, dan wil je alleen maar van het leven genieten. Tegenwoordig is school natuurlijk minder ‘schools’ dan vroeger. Als ik zie hoeveel mijn kleinkinderen al weten en hoeveel ze spelenderwijs oppikken… Ongelooflijk. In dat licht bezien zou je kunnen zeggen dat ik als ik nu jong was misschien meer plezier zou kunnen hebben in school. Alhoewel ik daar niet zo in geloof’, zegt hij met een twinkeling in zijn ogen.
‘Op de mulo, de Dominee van Dijkschool, tegenover Ruimzicht, ontmoette ik Annie Flamma. We fietsten vanuit Hummelo wel eens samen met een groep uit Toldijk waar zij ook bij zat, maar in die tijd hebben we amper een woord gewisseld. Later kwamen we elkaar weer ergens tegen en bloeide er wat op. In 1964 zijn we getrouwd. We kregen twee kinderen, dochter Hendrien in 1965 en zoon Ben in 1967. Weer later, veel later, gaven Annie en ik ons op voor een computercursus, om met de tijd mee te gaan. We hadden een computer gekocht, maar moesten hem ook kunnen gebruiken. De cursus bleek in ons oude schoolgebouw te zijn. We zaten in hetzelfde lokaal als waar we vroeger ook samen les hadden gehad.’

Voor Gerrit was het toen hij jong was vanzelfsprekend dat hij het boerenbedrijf zou overnemen. Hij deed dat samen met zijn jongere broer Hans in 1971. Als klein jongetje scharrelde Gerrit over het erf, was zijn vader de eigenaar en hielp opa met klusjes. Zijn opa was bijna uit te tekenen met een bezem in zijn hand. ‘Dan veegde hij hier een hoopje, daar een hoopje, verderop een hoopje, kwam er een windvlaag en begon hij zo weer overnieuw’. Later was zijn vader degene die altijd klaarstond voor hand- en spandiensten. Helaas kreeg hij hartklachten en kon hij op een gegeven moment niet veel meer. ‘Gelukkig is mij dat bespaard gebleven en ben ik op wat mankementen na gezond. Tegenwoordig is Gerrit de grootvader die er nog steeds genoegen in schept om de jeugd te helpen. ‘Als het druk is met poten bijvoorbeeld, hebben de jongens een groepsapp waar ik ook in zit. Ik fungeer min of meer als de brandweer, als ze mij bellen dan rij ik ernaartoe. Benzine brengen of wat halen bij Pelgrom of Jan de Winkel. En dat is ook het liefste wat ik doe. Ik ben heel blij dat ik nog kan helpen.’

Firma Gebroeders Minkhorst

Samen met zijn jongere broer Hans nam Gerrit het bedrijf over van hun vader Bernard Minkhorst en doopten het bedrijf om tot de Firma Gebroeders Minkhorst. Hun vader was maar wat trots. ‘Toen we het bedrijf overnamen was er een gedeelte akkerbouw en ook had mijn vader koeien. Hans en ik hadden daar minder mee, en we deden ze weg. We kregen fokzeugen die we tot 2000 hebben gehad. Ben had meer affiniteit met akkerbouw en met de aardappelen is het de laatste tien jaar ontzettend hard gegaan. Het is allemaal van Ben nu en dat is maar goed ook. Ik ben nu 73 en de ontwikkelingen gaan zo rap in de sector. Alles is computergestuurd. Het is ongekend zoals het aardappels poten tegenwoordig gaat. De tractor staat in verbinding met satellieten en de chauffeur moet de handen van het stuur halen, dan neemt de autopiloot het over.’

‘Van 1967 tot 1980 hebben wij melkbussen gereden. Dat deed ik samen met Hans. De ene week deed Hans het en de ene andere week ik. Dertien keer in de week reden we onze ronde. Alleen op zondagavond niet. Wij vonden het mooi werk. In 1980 was het gebeurd, want toen kreeg je koeltanks. Toen waren we met zijn tweeën en was het bedrijf nog lang niet zo groot. We hadden fokvarkens, slachtvarkens en de akkerbouw. Dat was wel aardig druk. Het was ontzettend veel werk, maar het bracht brood op de plank. En het was zwaar werk. 250 melkbussen van 35 kilo stuk moest je laden. Je was jong. We gingen de hele gemeente door. We mochten niet eerder dan om zeven uur laden. Soms versliepen mensen zich. Je had het recht om door te rijden, maar dat deed je natuurlijk niet. Het melklokaal wist je te vinden en dan pakten we het ook wel eens zelf. Maar vaak kwam dat niet voor.’

‘Toen leek het erop dat én Herbert (zoon van Hans, red.) én Ben boer wilden worden. Door de ruilverkaveling hebben we grond kunnen kopen in Drempt. We hadden toen eerst samen twee bedrijven, later hebben we het helemaal gesplitst en bleven we elkaar uit de portemonnee. Als wij erg druk waren, kwam Hans helpen en andersom ook. De verhoudingen zijn altijd heel goed geweest. Onze vader hielp ons ook. Onze vader was nog geen zestig toen we het bedrijf overnamen.’

Zoon op de fiets of vader in de politiek

Zoon Ben heeft op hoog niveau gefietst. Veldrijden was zijn tak van sport. In 1994 ging dat zo goed dat de mogelijkheid

Gerrit en Annie Minkhorst-Flamma

Tuincentrum
Bloemendaal
www.tuincentrumbloemendaal.com Rijksweg 14 6996 AC Drempt 0313 - 47 30 33
OPEN
BLOEMEN(DAAL)DAGEN
Tuincentrum
Hovenier
Proeverij
Diverse standhouders
Muziek
Kwekerij
Bloemisterij
17 EN 18 JUNI
van 10:00 tot 17:00
www.tuincentrumbloemendaal.com

zich aandeed om professioneel te gaan fietsen. Op hetzelfde moment werd Gerrit gevraagd als wethouder voor de gemeente Hummelo en Keppel, na jarenlang in de gemeenteraad te hebben gezeten. Dat vader en zoon allebei zo'n grote uitdaging aan zouden gaan was geen optie, want dan zou geen van beiden genoeg energie in het bedrijf kunnen stoppen. De keuze lag voor honderd procent bij zoon Ben. Er werd intensief over gepraat in huize Minkhorst in die tijd. Veel tijd hadden ze niet, want beide partijen moesten snel een antwoord hebben. Ben koos voor de zaak.

'Een bedrijfsovername is niet niks. Toen Ben vrij jong was, zijn we al begonnen met de overname. Toen hij 18 werd, was er al een gedeelte van het bedrijf van hem, vanaf toen is alles heel geleidelijk aan hem overgegaan. Tussen 2005 en 2010 werd het helemaal van hem. Ik heb helemaal niks meer, nul.' Voelt dat nog wel eens raar? 'Nee. Niks. Als een vreemde het had gehad, was het anders geweest. Ik mag er nog bijlopen. Ik lever nog een bescheiden bijdrage. Hoe beter het de jongens gaat, hoe liever ik het heb.'

11 jaar wethouder

'Van 1994 tot 2005 ben ik wethouder geweest van de gemeente Hummelo en Keppel. Daarvoor zat ik in de gemeenteraad. Voor de gemeenteraad viel het werk nog mee en moest ik twee keer in de week vergaderen. Als wethouder was dat andere koek. Er stond 60% fte voor, maar er ging ontzettend veel tijd in zitten. We waren maar met twee wethouders in de gemeente, wat inhield dat je relatief veel vergaderingen moest bijwonen. Ik had veel departementen onder mijn hoede, onder andere ruimtelijke ordening en handhaving.' De jaren als wethouder waren tropenjaren, maar 'Ik deed ontzettend veel levenservaring op. Dán leer je pas mensen kennen.' Hoogtepunten als wethouder zijn onder andere het aanbrengen van riolering in het buitengebied. 'Dat bleek een lastig verhaal te zijn, want het nieuwe systeem dat helemaal 'je van het' zou zijn, bleek een mislukking. Gelukkig hadden we het systeem als test eerst gedeeltelijk aangebracht en konden we er later gerechtelijk ons gelijk mee halen. Later is het geheel zeer degelijk aangepakt. Een hele hectische tijd was ook de bouw van een slibdepot in Voor-Drempt. 'Een heet hangijzer voor veel mensen. De Oude IJssel was vervuild en zou worden uitgebaggerd. Het slib moest ergens worden opgeslagen. Heel Voor-Drempt stond op de achterste poten toen de plannen kwamen voor een depot tegenover de kerk. Gelukkig is dat uiteindelijk allemaal goed gekomen.'

Grote voorbeeld

'Mijn vader is mijn grote voorbeeld. Hij was een uitvinder en ontzettend handig. Hij was liever timmerman geworden dan boer. Hij was ook innovatief, had lef. Een echte ondernemer eigenlijk. Ben heeft dat ook. Van een hele innovatieve nieuwe binder werden er twee in Nederland verkocht, waarvan één aan mijn vader.' Vader Minkhorst was een van de oprichters van de Aviko. 'Een sprong in het diepe. Patat, dat at toen nog bijna niemand. Ja, één keer per jaar op de kermis. Mijn oma was een stuk behoudender en was op veel van de plannen hartstikke tegen. Wij waren een van de eersten in het dorp die een trekker hadden, dat was in 1947, via de Marshallhulp. Een trekker, dat was heel uniek in die tijd. Als kleine jongen was

Gerrit Minkhorst, nog steeds actief.

dat voor mij natuurlijk geweldig! Mijn vader had vroeger ook een jeep, een 'Willy's', daar joeg hij keihard mee door het broek en deed hij allerhande klusjes mee. Hij was een bezig man en is naast kerkvoogd (nu kerkrentmeester) ook wethouder en raadslid geweest en had allerlei bestuursfuncties.' De appel valt niet ver van de boom…

Hummelo

'Ik kom uit Hummelo en ben daar trots op, waar ik ook kom, draag ik dat uit. Zoals je een mooie Mercedes vooraan zet op de parkeerplaats en een oud barrel in een hoekje parkeert. Hummelo vind ik het mooiste dorp van de wereld. Maar ik heb natuurlijk ook nooit ergens anders gewoond, dus ik heb geen vergelijkingsmateriaal. Zoals wij hier nog de Hummelse kermis vieren met de jasjes in drie kleuren en het vaandel slaan, dat is ongekend. Ja, de kermis, dat is wat. De saamhorigheid is hier heel sterk. Het feit dat wij bij onze kerk nooit een vacature hebben gehad vind ik veelzeggend. Daar is menig gemeente jaloers op. Het actieve verenigingsleven is een toonbeeld van hoe mooi het kan zijn in de samenleving.'

Witte Rentmeesters en Makelaars, specialisten van het landelijk gebied

Hun werkterrein is het landelijk gebied waar ze met kennis van zaken de meest fraaie landgoederen beheren of exclusieve woonwensen realiseren. De rentmeesters en makelaars van Pieter Witte staan midden in het groen. Vertrouwen, deskundigheid en een duurzame relatie opbouwen met hun opdrachtgevers kenmerken hun werkwijze en zorgen al vijfentwintig jaar voor ambassadeurs.

In het karakteristieke pand aan de Burgemeester Vrijlandweg, waar de blauwe regen met grote trossen met paarsblauwe bloemen de voorgevel siert, is het kantoor gevestigd van Witte Rentmeesters en Makelaars. Het bedrijf van eigenaar Pieter Witte beleeft op 1 oktober zijn vijfentwintigjarig jubileum. Dat wordt gevierd met een groot feest voor relaties. ‘Onze klanten zijn onze ambassadeurs. Die moeten we koesteren. De kring van landgoedeigenaren is relatief klein. Als we goed werk leveren bij onze klanten, bevelen ze ons bij anderen aan. Pure mond-tot-mondreclame. Zo werkt het.’ Het werkterrein van Witte en zijn team van vijf rentmeesters, een makelaar en een assistent makelaar, strekt zich uit over heel Nederland maar de kern van hun beheer ligt in Gelderland en Overijssel. ’We beheren ongeveer 4.500 hectare aan landbouwgronden, natuurterreinen en bossen. Als rentmeester ben je eigenlijk een soort allround vakman met kennis van het landelijk gebied en landelijk vastgoed. We weten van heel veel zaken wat af en hebben vooral veel kennis van pacht- en natuurzaken. En waar onze kennis ophoudt, schakelen we een deskundige in zoals een restauratie-aannemer, advocaat of fiscalist. Eigenlijk is een rentmeester een soort regelneef’, zegt Witte lachend. ‘Die functie bevalt me overigens prima. Ik heb een grote verscheidenheid aan contacten, van adel tot boeren. Het landelijk gebied is dynamisch. Elke dag is anders.’

Van boekhouding tot personeel aansturen

Pieter Witte begon na de landbouwhogeschool, de rentmeestersopleiding en tien jaar werkervaring in 1992 voor

Witte Rentmeesters en Makelaars
Burgemeester Vrijlandweg 6
6997 AC Hoog-Keppel
T: 0314 – 38 21 21
E: info@witterentmeesters.nl
I: www.witterentmeestersenmakelaars.nl
Volg ons op LinkedIn, Facebook en Twitter

WITTE
Rentmeesters en Makelaars

zichzelf. 'Ik startte met een kantoor aan de Wehlsedijk en was toen ook beheerder van Landgoed Keppel. Het bedrijf maakte een vliegende start waarna we hier naar toe verhuisden. Inmiddels hebben we elf medewerkers in dienst.' De werkzaamheden van een rentmeester zijn in drie takken onder te verdelen, legt Witte uit. 'Ten eerste beheren we landgoederen. Dan moet je denken aan advies geven over bosbeheer, het inschakelen van architecten, aannemers, schilders of timmerlieden voor het onderhoud van de vaak monumentale gebouwen. Maar ook het regelen van subsidies hoort bij ons vak. En als er grond van het landgoed verpacht wordt, dan zorgen wij voor de contracten en zijn we het aanspreekpunt voor de boer en de landgoedeigenaar.' Witte Rentmeesters en Makelaars is het grootste rentmeesterskantoor in de regio en het enige kantoor dat opdrachtgevers volledig kan ontzorgen. 'Wij doen alles, van boekhouding tot het aansturen van het personeel.'

Beheer, makelaardij, taxaties en advies

De tweede tak waar het kantoor zich mee bezighoudt is makelaardij en taxaties van exclusieve huizen vanaf pakweg vijf ton. De makelaardijtak was lange tijd relatief onbekend bij potentiële opdrachtgevers maar werd twee jaar geleden zelfs toegevoegd aan de bedrijfsnaam; Witte Rentmeesters veranderde in Witte Rentmeesters en Makelaars. 'Voorheen mochten wij beperkt op Funda vermeld worden. Zonder website en met slechts een kleine foto erbij. Nu kunnen we ons veel beter presenteren en is er gewoon sprake van eerlijke concurrentie.' De introductie van het bedrijf op het bekendste online platform van onroerend goed legde de Keppelse rentmeesters geen windeieren. 'Het heeft ons veel nieuwe klanten opgeleverd. Wij hebben als rentmeester vaak een langdurige relatie met de klant en een intensief klantcontact. Dat schept vertrouwen.'

Naast het beheer van landgoederen, makelaardij en taxaties houdt Witte Rentmeesters en Makelaars zich ook bezig met advies over het landelijk gebied. Daarbij staan ze landgoedeigenaren, agrariërs, overheden, particulieren en andere opdrachtgevers bij met specialistische kennis. 'Dat kan gaan over de herbestemming van een boerderij die vrijkomt, een kasteel dat een nieuwe functie krijgt, de overdracht van een landgoed naar de volgende generatie, of onteigeningswerkzaamheden. Als er over uw grond opeens een nieuwe weg of spoorlijn gepland staat, kunnen wij zorgen voor de bezwaarschriften. En als u vervolgens afstand wilt doen van de grond, dan onderhandelen wij met de betrokken partijen en zorgen we ervoor dat u uw woonwensen kunt realiseren op een nieuwe plek.'

Het vijfentwintigjarig jubileum is een mooie mijlpaal. Er is veel veranderd in het vak. 'Het wordt steeds ingewikkelder door wijzigingen in wet- en regelgeving. We hebben steeds meer juridische kennis nodig, specialistische kennis. Het is complexer geworden maar nog steeds leuk. De dynamiek van het landelijk gebied brengt mooie uitdagingen met zich mee en kansen voor nieuwe ontwikkelingen. Vanmorgen bijvoorbeeld heb ik voor een relatie een vervallen landhuis aangekocht. Dat wordt de komende jaren voor miljoenen gerestaureerd tot een conferentieoord. Dit werk is zo afwisselend. Geen dag is hetzelfde.'

Expositie

Ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum wordt er op zaterdag 9 en zondag 10 september een foto-expositie gehouden in de kerk in Hoog-Keppel. Het thema van de expositie luidt 'Boeren, burgers en buitenlui' en geeft een beeld van de landgoederen, kastelen en natuurterreinen die het bedrijf in 25 jaar heeft beheerd. De entree is gratis

Grote Beer Licht en Ontwerp

Grote Beer Licht en Ontwerp
Ooipoortstraat 3
6981 DS Doesburg
T: 06 – 534 670 45
E: info@grotebeerlichtenontwerp.nl
I: www.grotebeerlichtenontwerp.nl
Volg ons op Facebook

Binnen- en buitenverlichting, tafels en kasten. Van staal, glas, hout of steen of een combinatie daarvan zoals een houten tafel met een stalen onderstel. Standaard afmetingen of juist uitzonderlijk groot zoals een vergadertafel van vier meter lang of lampen van twee meter doorsnede voor in een restaurant. Bij Grote Beer Licht en Ontwerp kan alles.

Vijfendertig jaar geleden zag zijn vrouw een mooie designlamp hangen in een winkel in Amsterdam maar 4.500 gulden vond Doesburger Eddy Berentsen echt veel te duur. Hij bestudeerde de lamp en besloot hem thuis na te maken. ‘Die lamp hangt nog steeds boven onze eettafel’, vertelt Eddy trots. Daarna kreeg hij ook van familie en vrienden steeds meer opdrachten. Zes jaar terug besloot hij naast zijn goede baan in de logistiek de werkplaats aan de Ooipoortstraat te betrekken om elke zaterdag daar zijn hobby in een grotere ruimte uit te oefenen. Een hartstilstand die hij ternauwernood overleefde, deed hem vorig jaar besluiten om van zijn hobby zijn werk te maken. ‘Ik wil alleen nog maar leuke dingen doen’, is zijn simpele uitleg daarover.

Kwaliteit staat voorop

‘Mijn werkplaats is tegelijkertijd mijn showroom. Hier gebeurt alles. Als je hier bij mij binnenkomt, kun je precies aangeven hoe je het hebben wilt en ik ga ermee aan de slag.’ Tijdens het proces van ontwerpen en produceren maakt Eddy foto’s en filmpjes voor de klant zodat die eventueel nog zijn wensen kan aanpassen. ‘Het staaldraad van een lamp kan in elk gewenste kleur worden gecoat. Dat besteed ik uit. Net als het glasbranden.

Verder wil ik alles zelf kunnen. Ook de ledlampen maak ik zelf. Ik wil absoluut kwaliteit leveren. Een klant moet echt honderd procent tevreden zijn.’ En daar gaat Eddy heel ver in. Zo komt hij bij de klant thuis om het interieur te bekijken en op basis daarvan een lamp te ontwerpen en reisde hij af naar Oostenrijk om daar in een appartementencomplex zelf zijn lampen op te hangen. ‘Ik verkoop onmundige lampen die behoorlijk wat wegen. Dan moeten ze wel goed hangen.’

Openingstijden
Di t/m za: 10.00 - 17.00 uur
Elke eerste zondag van de maand: 13.00 – 16.00 uur
Ook op afspraak

Anouk Mast (46) is parttime huisarts in Doetinchem, met echtgenoot Jeroen en hun vier kinderen woont ze in Laag-Keppel.

Foto: Wim van Hof

Tijdsdruk

Uit de praktijk

'Ze voelt zich niet serieus genomen', zegt de dochter die meegekomen is. Ik heb vandaag mijn ochtend niet. Wij hebben als één van de enige praktijken nog een inloopspreekuur. Voordeel is dat een patiënt op elke dag zijn of haar dokter kan consulteren. Geen wachttijden. Je moet dan wel vroeg uit de veren, want de inlooptijd is tussen acht en half negen, daarna heb wij anderhalf uur om het inloop af te handelen. Nadeel voor de dokter is dat je je niet kan voorbereiden. Elke vijf minuten een ander gezicht, elke vijf minuten een andere klacht. Het inloopspreekuur is bedoeld voor korte klachten. Hamerslag zeg maar. Regulier hebben we tien minuten in plaats van vijf. Dit is afgesproken door de Nederlandse Zorgautoriteit in samenspraak met de zorgverzekeraars en ons huisartsen. Wij zijn daar voorheen akkoord mee gegaan. Deze week vragen we als beroepsgroep meer tijd voor onze patiënt. Het komt uitgebreid aan bod in het nieuws, misschien heeft u het meegekregen. De huidige normpraktijk is 2.200 patiënten. Met de vergrijzing en de substitutie van ziekenhuiszorg naar de huisarts, om nog maar niet over de bureaucratie in de zorg te spreken, is de werkdruk fors toegenomen. Daar waar we aandacht willen geven aan u, onze patiënt, ervaren we continu tijdsdruk. Deze week hebben we het voorstel gedeponeerd om de normpraktijk terug te brengen naar 1.800 patiënten, waardoor we hopen meer tijd te krijgen.

Terug naar mijn matige morgen. De eerste patiënt denk ik eerder gezien te hebben. Twee jaar geleden heb ik de praktijk overgenomen, heel wat mensen leren kennen, her en der zie ik nog een nieuw gezicht. Ik begroet hem en zeg 'ah, u was hier laatst nog', voor mijn gevoel een maand geleden. Niet dus, hij was niet eerder geweest en maakt zijn beklag dat hij ons nieuwe pand niet had kunnen vinden, dat het allemaal matig aangegeven is. Drie minuten van de vijf zijn nu opgegaan aan feedback op onze praktijklocatie. De volgende mevrouw is een bekende patiënt. Aangezien ik tijdens het inloopspreekuur geen idee heb wie de volgende is, zeg ik vaak 'wie is de volgende?' of 'de volgende mag komen'. Niet goed zegt mijn bekende patiënt. Ze geeft me een hand en zegt 'hallo dokter, ik ben mevrouw de Volgende' en 'weet u dat dit best afgezaagd klinkt hoe u dit zegt'. Ze oppert een paar alternatieven. Ik ga in de verdediging en jawel weer vijf minuten van mijn tijd…of de tijd voor de patiënt. De patiënte die zich niet serieus genomen voelt, komt samen met haar dochter. Ze is op leeftijd, komt altijd alleen, haar dochter ken ik niet. De toon is gezet. Ik besluit de antwoorden met een emotionele reflectie. Bij het college gesprektechnieken hebben we er meerdere geleerd. Aan de hand van rollenspelen en video-opnames hebben we allerlei gesprekken geoefend en nagespeeld. Het slechtnieuwsgesprek, het gesprek met de boze patiënt, de dwingende patiënt, de borderliner en ook ergens wel het hoofdstuk over de patiënt die zich niet serieus genomen voelt. 'Oh jee dat klinkt niet fijn, goed dat u gekomen bent en goed dat u uw dochter heeft meegenomen'. Ze ontspant en er volgt een goed gesprek. Denk maar niet dat je zo'n gesprek in tien minuten afrondt. Zelfs met een dubbel consult red je het niet. Voor elk consult hebben we tien minuten. Lopen we vijf minuten uit, dan zal iedereen in de wachtkamer vijf minuten moeten wachten. Bij een spreekuur van tien personen betekent dit een totaal van vijftig minuten wachten. Vijftig minuten inefficiënte tijd. Help, ik voel tijddruk.

Bij de laatste patiënte die ik binnenroep, benoem ik de drukte en de lange wachttijd. 'Ach, geeft niet hoor dokter', antwoordt zij. 'Ik heb gelukkig alle tijd'. Maar ik niet, denk ik bij mijzelf.

Tekst: Maaike Harkink
Foto's: eigen collectie de Hessenrijders

10 jaar Keppelrun

Op zondag 11 juni jl. vond de tiende editie van de Keppelrun plaats. Een sportief hoogtepunt. Al tien jaar verzetten de mensen van schaats- en skeelervereniging de Hessenrijders bergen werk om dit mooie hardloopevenement in Hoog-Keppel te organiseren en bouwde men een goede naam op.

In het septembernummer blikken we samen met de organisatie uitgebreid terug op de afgelopen tien jaar, bespreken we de meest recente editie en hebben we het over de toekomstplannen. In dit nummer een collage met een selectie van foto's uit tien jaar Keppelrun.

SONNEVELD BELASTINGADVIES EN ADMINISTRATIEBUREAU

mr. A.J.C.M. Sonneveld RB

REGISTER BELASTING ADVISEURS

NOAB

Kerkstraat 4a
6996 AH Drempt

T 0313 48 40 99

Jaarrekeningen
Belastingadviezen
Belastingaangiften

+

E clemens@sonneveld-drempt.nl

Analyse
Loonadministraties
Bedrijfsadministraties

I www.sonneveld-drempt.nl

BOUWMARKT DE TOLBRUG

Emmerikseweg 17
7227 DG Toldijk
T: (0575) - 45 16 55
F: (0575) - 45 26 79
E: info@bouwmarktdetolbrug.com
www.bouwmarktdetolbrug.com

De bouwmarkt met vele specialiteiten.

- Persoonlijke bediening en goede service
- Wij denken met u mee en geven graag advies
- Ook uw adres voor propaangasvullingen
- Hout en Plaat op maat
- Vele artikelen per stuk/ per meter verkrijgbaar
- Ongelooflijk veel materialen tegen scherpe prijzen

"Zin om met ons een balletje te trappen?"

vwgnijhof
accountants en belastingadviseurs

VWGNijhof Arnhem
Meander 701
6825 ME Arnhem
026 - 36 98 300
www.vwgnijhof.nl

Tekst: Mart de Kruif
Afbeelding: archief

Samenwerking sport en spel verenigingen

In de vorige editie van dit magazine hebben we laten weten dat het landschap voor onze sportverenigingen en daaraan gerelateerde verenigingen in beweging is. We wonen in één van de grootste krimpregio's van Nederland, in een gemeente die groot is qua oppervlak en wordt gekenmerkt door vele kleine kernen met ieder een eigen en specifiek verenigingsleven. Dat leidt tot veel relatief kleine verenigingen, die moeite hebben om het hoofd boven water te houden en slechts beperkt kunnen worden gesteund door onze gemeente.

Voor ons in Drempt, Hummelo en Keppel is het niet anders. Het inwonertal loopt terug, er zijn vrijwel geen mogelijkheden voor starters op de woningmarkt om hier een huis te krijgen en de verenigingen lopen daardoor leeg en vergrijzen. Als we niets doen wordt het alleen maar erger en lopen we kans mooie voorzieningen voor sport, spel en vorming kwijt te raken. Dat moeten we niet willen.

De structurele oplossing op termijn ligt bij de gemeente. Meer sociale woningbouw voor startende gezinnen in onze kernen is echt het enige goede antwoord op de vergrijzing. Maar we kunnen ook zelf wat doen. Dus hebben we als verenigingen bij elkaar gezeten om te kijken wat we zelf kunnen doen. Verenigingen is hier overigens een breed begrip, want het gaat om sportverenigingen, spelverenigingen, stichtingen die accommodaties beheren en ook scholen. En ook de gemeente doet mee. In het voorjaar hebben we in 't Hessenhuus de eerste bijeenkomst gehad. De conclusie was dat er veel wil is om samenwerking te onderzoeken. Dat heeft geleid tot een volgende stap. In juni staat er een volgende bijeenkomst gepland en bespreken we de volgende drie vragen.

Hoe kunnen we vooral onze jeugd, maar ook overige belangstellenden, beter kennis laten maken met onze verenigingen?

Hoe kunnen we, door slim en nuttig samen te werken, evenementen organiseren, behouden of minder laten kosten?

Hoe kunnen we in de verre toekomst structurele keuzes maken die kunnen leiden tot een gezamenlijke toekomstvisie, waarmee we collectief het gesprek kunnen aangaan met de gemeente om ons daarbij te helpen en te ondersteunen?

De avond zelf bestaat vooral uit een soort brainstorm waarin we alle aanwezige creativiteit aanspreken om (misschien verrassende) antwoorden te vinden op de vragen. We hopen al die antwoorden te bundelen en te kijken welke direct kunnen worden omgezet in actie, zodat er ook echt iets gaat gebeuren.
Het is geen makkelijke weg die we moeten gaan. Om verder te kunnen, moeten we soms dingen opgeven, nog beter samenwerken of nieuwe dingen doen. Maar zeker is dat als we niets doen, onze verenigingen op termijn de basis verliezen waarop ze zijn begonnen en gegroeid. En dat wil niemand, dus we gaan hard ons best doen om uiteindelijk resultaten te boeken. We houden u op de hoogte!

Namens de betrokken verenigingen,
Mart de Kruif, voorzitter HC'03

Tekst: Chuck van de Vlasakker
Foto's: Hanny Friesen en Chuck van de Vlasakker

Dagboek dr. Chuck van de Vlasakker in Malawi

Neuroloog Chuck van de Vlasakker uit Hummelo vertrok in april voor twee weken naar Malawi om daar onderwijs te geven aan artsen in opleiding. De enige neuroloog die Malawi rijk is, had daar geen gelegenheid meer voor. Oud-collega van het Slingeland Ziekenhuis Hanny Friesen, kinderarts, legde het contact tussen Chuck en de universiteit in de hoofdstad Lilongwe. Zij ging vier jaar geleden met vervroegd pensioen en vertrok naar Malawi om te helpen met onderwijs aan medische studenten. Van de Vlasakker kreeg financiële hulp bij zijn 'missie' door een actie die zijn mededorpelingen voor hem opzetten. Er werd veel betrokkenheid getoond bij zijn project en de redactie vroeg Chuck een dagboek bij te houden zodat we over zijn schouder kunnen meekijken en kunnen lezen hoe het hem is vergaan.

Zaterdag 15 april 2017

De donkere Achterhoek verlaten. Afscheid genomen van Heleen en de kinderen. Evert-Jan en Jos halen me op uit de lichtstad Hummelo en brengen me naar het station. De Zuidas van Amsterdam flitst voorbij. De geslepen diamant van winstbejag, getalsmatige onderbouwing, financiële rijkdom.
Op weg naar Malawi, één van de armste landen ter wereld. Voor twee volle weken onderwijs over neurologie voor artsen en medisch studenten verbonden aan de Universiteit van Lilongwe.

Op Schiphol vliegen nog wat berichten binnen. 'D'r an', 'anpakken', 'succes', 'goed wark'. Familie, vrienden en bekenden geven de beste wensen door. Samen met veel anderen die het onderwijsproject steunen, geven ze me vleugels. Nog even en dan begint de vlucht. Over het rijke Europa, over de volle Middellandse Zee, over de leegte van de grote zandwoestijn, over het hart der duisternis.

Zondag 16 april

Vlak voor zonsopgang aangekomen in Nairobi. Op de vliegtuigtrap zie ik de eerste zonnestralen. Een paar tellen later: overweldigend licht en weelderige warmte. In alle drukte maken mensen duidelijk dat het vliegtuigje (of de piloot) naar Malawi een mankement heeft. Ik neem nu een propellervliegtuigje via Nampua in Mozambique. Een aardige omweg naar Lilongwe en een bijzondere kans om laag bij de grond een ander stuk van Afrika te zien.
De reis van Mozambique naar Malawi gaat uiteindelijk vlotter dan de douaneformaliteiten. Gelukkig heb ik Hanny al zien zwaaien en is de ontvangst verder vriendelijk en hartelijk. Behendig stuurt Hanny haar autootje over de onverharde weg, langs alle gaten en kuilen, geeft ruim baan aan de voetgangers en fietsers langs de weg. In alle jaren hier, met veel kilometers naar afgelegen districten, is het haar slechts één keer overkomen dat ze een varkentje heeft doodgereden.
Zelf ga ik bijna knock-out van een glaasje witte wijn. Gelukkig zet Hanny snel een pan eten op tafel en kom ik weer bij mijn positieven! Veel te vertellen over het leven hier en daar. Over goede tijden en slechte tijden. Over verbintenis en afstand. Ik zoek mijn lodge op, kruip onder de klamboe en dan gaat het lampje uit.

Maandag 17 april

Loom en langzaam wennen aan het warme weer. Bij zonsopgang kuier ik wat rond in de omgeving. Veel vogeltjes in allerlei kleuren, veel kikkers in bruin en groen.
Een groot deel van de dag kwijt aan proviand bijeenscharrelen. Eerst nog wat geld pinnen. Bij de eerste bank een enorme rij, bij de volgende pinautomaten blijkt het geld op. Het lukt uiteindelijk om de beurs te vullen met enkele honderdduizenden kwacha.
Zo lukt het ook na een bezoek aan vijf winkels om de boodschappentas gevuld te krijgen. Wat zou de Spar om de hoek dan makkelijk zijn. 's Avonds een *sundowner* met enkele collega's uit het ziekenhuis. De witte wijn houdt de muggen op afstand. En de slaap komt des te sneller.

Dinsdag 18 april

Hanny rijdt met haar autootje het ziekenhuisterrein op. Bij de ingang een enorme drukte van kraampjes, eettentjes en stalletjes waar honderden mensen tussendoor scharrelen. De overgang naar het ziekenhuis is onduidelijk. Honderden mensen maken eten klaar, doen de was, wachten op hun beurt.
Het Kamuzu Central Hospital is een samenraapsel aan gebouwen. Hier en daar wordt gebouwd of verbouwd. Het is niet duidelijk wat nieuw is of wat wordt gerenoveerd of wat komt te vervallen. Overal mensen. Sommigen op een haveloze stoel, de meesten zittend of liggend op de grond.
Dwars door de kinderafdeling, kakofonie, wanorde, drukte, kabaal en ellende. Gangen vol met moeders en kinderen. Een

Barefoot patients op de critical care unit.

Bedside teaching voor medisch studenten en clinical officers.

grote zaal vol met doodzieke kinderen. Door ruimtegebrek liggen er drie of vier kinderen dwars op een matrasje. Eentje wordt gereanimeerd. Een wanhopige moeder kijkt toe. Wervelende indrukken, penetrante geuren, geklepper en geratel. *My mind goes in overdrive.* Dan even drie seconden rust. Hanny stelt mij aan ruim vijftig mensen in een klein zaaltje voor als *teaching neurologist and consultant*. Direct begint het ochtendrapport. Alleen de overleden kinderen worden besproken. Meer tijd is er niet. Er wordt zacht gesproken. Ik voel me verdoofd en kan ze ook niet goed horen. Is het Engels of toch Chichewa? Langzaam dringen de woorden tot me door en volg ik de verhalen. Doodsoorzaken zijn malaria, longontsteking, hersenvliesontsteking, hiv, onbegrepen koorts, zwakte en ondervoeding en meestal een combinatie.
Direct erna aan de slag. Medisch studenten wachten me op in de overvolle gang. Stappend over liggende mensen een rondgang over de afdeling. Tijdens *bedside teaching* stuit ik op

debotrim
DIERENSALON

Loenhorsterweg 7E
6999 DT Hummelo
Volg ons op Facebook

T: 06 - 12 23 59 21
E: info@debotrim.nl
I: www.debotrim.nl

DE GOUDEN LEEUW GROEP

"Voor iedere zorgvraag een passende oplossing!"

De Gouden Leeuw Groep
Wonen met zorg
Zorghotels
Thuiszorg
Dagverzorging
Restaurants
Vakantie met zorg

Kijk voor informatie op onze website !

T: 0314 - 62 82 00
www.degoudenleeuwgroep.nl

ESPACE ENNY

Galerie en beeldentuin voor hedendaagse kunst

Dorpsstraat 14 • 6998 AB Laag Keppel • (0314) 38 18 08
Geopend: vrijdag t/m zondag van 11-17 uur • En op afspraak

WWW.ESPACEENNY.NL

M. LEISINK
BOUWONDERNEMING
TIMMERWERKEN - VERBOUW - ONDERHOUD

Strengsche Veld 25
6996 DK Drempt
T 06 - 12 99 60 05
E maurice@leisinkbouw.nl
I www.leisinkbouw.nl

‘ngati mukuganiza kuti muli ndi yaing’ono kwambiri kusintha, inu sangagone ndi udzudzu’ *(Chichewa)*

een doodziek kind met halfzijdige verlamming, met malaria en met hiv. Laboratoriumonderzoek is vandaag niet mogelijk. Niemand weet waarom. Ik zoek de enige radioloog in dit land en tref hem op zijn kamer met een doodzieke oude vrouw. Ik doe een spoedconsult bij haar en hij gaat aan de slag met deze vrouw en even later met het kind. Voor beiden spreek ik een beleid af, maar weet niet met zekerheid of het wordt uitgevoerd. De bedside teaching gaat door en wordt onderbroken. Nog meer doodzieke kinderen, een jong meisje met een grote tumor op de rug, een oudere jongen met tetanus of rabiës. Het programma blijkt te zijn omgegooid en even later geef ik onderwijs in de vorm van een lecture. Gevolgd door een ronde over de kinderafdeling. Een Duitse interniste vraagt met spoed mijn mening over een oude man met een dwarslaesie. Tussendoor een Hollandse boterham en koffie. Vervolgens enkele kinderen beoordelen met Hanny. Weer met een andere groep studenten op pad. Tussendoor kennismaken en de weg vinden. Ik ontmoet allerlei mensen. We delen een glimlach en taalkundig onbegrip. Het eerder afgesproken beleid blijkt te worden uitgevoerd. Het meisje met de tumor is door moeder meegenomen richting Mozambique. Nog even naar een kind met een ernstige vorm van epilepsie. De leeftijden zijn zeer moeilijk in te schatten: veel kinderen zijn ondervoed, soms broodmager en hebben een ontwikkelingsachterstand. Het jongetje lijkt zes en blijkt tien. Een meisje van drie ligt in diepe coma. Cerebrale malaria. Ze is stervende. We vertellen het slechte nieuws aan moeder. Zwijgzaam neemt ze haar kind in de armen. De wijze woorden van een vriendin uit Nederland met wie ik samen eerder een rondtocht door zuidelijk Afrika heb gemaakt, schieten door mijn hoofd: ‘Terug in Nederland nooit meer zeuren’.

Woensdag 19 april

Het is warm in het kleine zaaltje voor het ochtendrapport. Vol met mensen, geluiden en geuren. Overleden kinderen worden besproken. Deze ochtend doe ik klinisch werk samen met Hanny, in overleg met nurses en medisch personeel. Een paar verpleegkundigen zorgen voor een massa kinderen. Zij zijn overwerkt en moeten zich vaak beperken tot wonden verbinden en medicijnen uitdelen. Van het medisch personeel is het voor mij lastig om achtergrond en niveau in te schatten. Het is in ieder geval zeer wisselend. Ook over de kinderen is veel onduidelijk. De geboortedatum is soms onbekend, de moeder blijkt een zus te zijn, de oudere zus blijkt de oma te zijn. Medische gegevens kunnen kloppen, maar vaak ook niet, laboratoriumgegevens zijn niet te achterhalen of het laboratorium is een dag uitgevallen. Het beleid is gericht op het hier en nu, oudere gegevens zijn niet betrouwbaar en anticiperen is ongebruikelijk of onverantwoord.
Tijdens de klinische ronde bespreken we het belang van *history taking*, verifiëren van gegevens, opstellen van beleid. Een nog grotere uitdaging is *getting things done*. Het spaarzame papier is geduldig en om iets voor elkaar te krijgen is het zaak om direct en onmiddellijk iets uit te voeren.
We bespreken beleid en bevindingen met moeder, *care-giver* of *next-of-kin*. Moeder is voortdurend aanwezig, slaapt bij het zieke kind, doet de hele verzorging en vaak ook het hele medische beleid. Er zijn nauwelijks verpleegkundigen te ontdekken. Onze uitleg komt niet aan. De mensen hebben nauwelijks afleiding. Een schooltje onder de boom met honderd leerlingen en één leraar die soms wel en soms niet komt opdagen. In het dorp is geen elektriciteit, dus geen radio en geen tv. Geen krant, want te duur. Wat leer je dan over de wereld, wat weet je dan van gezondheid en ziekte, hoe geef je dan uitleg over medische zaken?

Vrijdag 21 april

Het ochtendrapport begint als een dodenrapport. Weer vijf kinderen overleden. Toch zijn er ook successen te melden. Kinderen die er met veel moeite, toewijding en handigheid doorheen gesleept worden. Ik begin te beseffen dat alle opgenomen kinderen zeer ernstig ziek zijn en dat het toch lukt om veruit de meesten weer naar huis te laten terugkeren. Vanochtend ga ik artsen en *clinical officers* begeleiden in de *outpatient clinic*, een soort polikliniek. In de gang een enorme stoet aan bontgeklede vrouwen met kinderen op schoot of in een draagdoek. We nemen plaats in een piepklein kamertje. Er staan wat houten bankjes. De ventilator is stuk. We zijn met

Een van de overvolle kinderafdelingen, met meestal tussen de 350 en 400 kinderen in het ziekenhuis.

Keurslagerij De Worstepinne,
uw barbecuespecialist!

KEURSLAGER

De Worstepinne, *keurslager*

Ooipoortstraat 30, Doesburg
Tel. 0313-472314
www.worstepinne.nl

E&S
zonweringachterhoek.nl
Hummelo | (0314)38 93 93

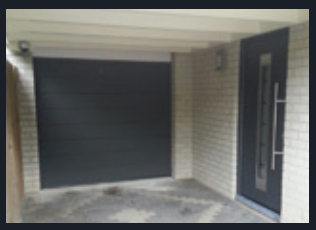

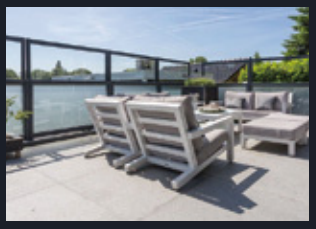

Zonwering * Rolluiken * Garagedeuren * Veranda-overkapping
Somfy besturing * Raamdecoratie

TORENALLEE 8 • 6999 DD HUMMELO
TEL: 0314-389393 • www.z ONw ERiNg Ac HTERHOEk. NL

Het vakmanschap
dat past bij uw wensen

restauratie
herbestemming
renovatie
onderhoud
verbouwing
nieuwbouw

Timmer- en aannemersbedrijf De Vries verzorgt uw complete restauratie, nieuwbouw, verbouwing, renovatie en onderhoudsprojecten. Dit doen we met vakmanschap en met liefde voor het vak. Mede door de 135 jaar ervaring en certificatie als 'Erkend Restauratie Bouwbedrijf' kunt u rekenen op het vakmanschap en de kwaliteit die uw project verdient.

Zelhemseweg 14, 6999 DN Hummelo
T : 0314 - 38 12 48
www.devrieshummelo.nl

DE VRIES
TIMMER- EN AANNEMERSBEDRIJF

Staarink
WAREHUIS
Véél winkels onder één dak

Markt 7 • Doesburg • www.staarinkwarenhuis.nl

zijn zessen en even later komen daar vijf vrouwen met vijf zieke kinderen bij. Telkens als er een neurologisch probleem bestaat – verrassend vaak – spring ik bij, help met de beoordeling, instrueer in klinisch denken, overleg over het beleid, bespreek de mogelijkheden en afwegingen, schouder aan schouder tussen arts en patiënt. Op een gegeven moment tel ik 25 mensen in het overvolle kamertje. Het duizelt me soms. Door de drukte, de hitte en ook de penetrante zweet-, poep- en pislucht.
In de middag verzorg ik weer onderwijs in de vorm van *lectures*. Veel interactie en veel betrokkenheid. De medisch studenten zijn leergierig en gebruiken volop de kansen die worden aangeboden. Voor mij leuk en dankbaar werk.
Zelf leer ik, met groeiende waardering, hoe het ze lukt om vanuit bittere armoede een moeilijke studie te doen. Ik leer hoe het de mensen in Malawi, een van de allerarmste landen in de wereld, het lukt om zich samen staande te houden of om met elkaars steun overeind te krabbelen. Samenredzaamheid lijkt het toverwoord.

Dinsdag 25 april

Tijdens het ochtendrapport liggen twee *clinical officers* bijna in coma. Ze hebben een zeer drukke dienst gehad en komen slaap tekort. Er liggen minstens 350 kinderen op de afdeling. Voortdurend nieuwe opnames uit de wijde omtrek. Het regenseizoen duurt langer dan gebruikelijk en de malariamuggen zijn nog volop actief. *Death was confirmed* bij acht kinderen, vaak omdat ze (te) laat worden binnengebracht. Sommige gezinnen maken een lange reis helemaal uit Mozambique. Het sterftecijfer op de afdeling kindergeneeskunde ligt rond de 5%. Vandaag werk ik grotendeels op de afdeling van volwassenen en daar ligt het sterftecijfer rond de 25%. *Business as usual* met *bedside teaching, lectures* en *consultations*. Tussendoor naar een naburige hiv-kliniek van 'The Lighthouse'.
Bij een aantal mensen een neurologische diagnose en een passend beleid kunnen vaststellen. Mijn hulp wordt ook ingeroepen voor de directeur van deze kliniek. Prettig dat ik een keer zonder tolk het verhaal van een patiënt kan interpreteren. De mensen zonder scholing spreken alleen Chichewa. Zelfs mijn Achterhoeks is beter.
De radioloog vertelt dat de CT-scan vandaag beschikbaar was en samen nemen we de resultaten door. In het Engels. In meerdere gevallen een klip-en-klare diagnose, maar geen mogelijkheden tot behandeling, onvoldoende beschikbare middelen, ontbrekende infrastructuur. Een Zuid-Koreaanse professor blijft in onverstaanbaar Engels commentaar leveren op de CT-scans. Ik ben er even klaar mee.
Met de *clinical officers* bespreek ik het *medical management* en samen komen we tot een aantal passende oplossingen.
De bachelors wachten me op voor het onderwijs. Eind van de week is het neurologie-examen en ik heb prima toehoorders. Tussendoor krijg ik veel te weten over hun persoonlijke achtergronden en over het dagelijks leven in Malawi. Langzaam opent zich voor mij een nieuwe wereld.

Donderdag 27 april

Ten hemel schreiende omstandigheden. Overvolle zalen en overvolle gangen. Ik ben op de vierde verdieping van het Kamuzu Central Hospital, een afdeling voor volwassenen. Alle patiënten hier zijn zeer ernstig ziek. Hiv, tbc, malaria en

Medisch studenten brengen neurologische instructies in praktijk.

Neurologisch onderwijs in een restaurant langs de weg.

allerlei andere aandoeningen eisen hun tol. De artsen en medisch studenten vragen mijn inzet bij enkele patiënten met neurologische problemen. Het is *back to basics*. Onze westerse voorzieningen ontbreken grotendeels. Het laboratorium is vandaag niet beschikbaar. Met wat geld sturen we familieleden op pad om in een naburig ziekenhuis enkele bepalingen te laten uitvoeren. Mijn jarenlange ervaring als neuroloog en mijn klinische blik komen nu wel heel erg goed van pas. Evenals het sponsorgeld in mijn beurs, waarmee ik vandaag weer zeer zinvolle uitgaven kan doen.
Alle patiënten krijgen gratis toegang tot het ziekenhuis. Ook de patiënten uit Mozambique. Wat beschikbaar is, wordt gedeeld. Familieleden of dorpsgenoten vergezellen de patiënten. Want zij leveren de hele dag de zorg, dienen de medicijnen toe, wassen, voeden, troosten.
Eén keer per dag levert de centrale keuken - daar is ook de slagerij – in grote emmers en tonnen een maaltijd. Mensen staan dan geduldig in de rij om voor hun geliefden en voor zichzelf eten te bemachtigen. Iedere dag zie ik de koks maïspap opscheppen, met daarbij wisselende groenten en wat vlees – of althans een deeltje van een geit of een ander dier. Bij het bed zitten de mensen dan op de grond, in een kring om hun patiënt. Even lijkt dan de rust weer te keren in het ziekenhuis. Even een vredig moment in alle hectiek.

Huidverzorging & Nagelstyling
Dineke Pelgrom
10% KORTING
zonproducten
Hulsevoortseweg 7
6996DG Drempt
M: 06-12694970
E: info@dinekepelgrom.nl
I: www.dinekepelgrom.nl

schoenmakerij
van der Sluis
Meipoortstraat 38 Doesburg
• Schoen- en Lederreparatie
• Sleutels
• Naambordjes
• Stomerij
• Fournituren
• Klompen
• Sloffen
• Werkschoenen
0313-479067
a.sluis89@chello.nl
www.schoenmakerijvandersluis.nl

BAKKERIJ
Leo Ebbers
GH
Gewoon-Heerlijk!
Dorpsstraat 21 - Hummelo - Tel.0314 - 38 16 38
Turfstraat 4 - Zutphen - Tel.0575 - 51 38 27

BREWERY
HOMELAND
AMSTERDAM
AMBACHTELIJK SPELT BIER:
HET TERRASBIER VAN 2017
(NU NOG ALLEEN IN 20 LITER VAATJES VERKRIJGBAAR)
BINNENKORT:
MET SPELT EN
HOP UIT DE
ACHTERHOEK!
H
PALE ALE
VOOR MEER INFORMATIE: WWW.HOMELAND-BREWERY.NL
MET DANK AAN: EMB METAALBEWERKING · DIJKERMAN & LAMMERS · OVII ONTWERP

‘If you think you are too small to make a difference, you have not spent the night with a mosquito’

(Afrikaanse spreuk)

Voor de medisch studenten hopelijk ook een vredige slaap deze nachten. Kort voor mijn komst heeft Hanny een deel van het sponsorgeld uit de Achterhoek uitgegeven. De studenten sliepen namelijk op de grond in het studentenhuisje. Inmiddels hebben ze allemaal een handgemaakt houten bed van de lokale markt. Met een simpele matras. Dat gaat de studieresultaten vast ten goede komen.

Vrijdag 28 april

Belangrijke dag vandaag voor de medisch studenten: vanmiddag afsluitend examen van het onderwijsblok neurologie. Zelf ben ik ook zeer benieuwd naar de resultaten.

We beginnen met het voltallig medisch en verpleegkundig personeel. Het overzicht van de voorbije maand. In het begin zou ik het vooral deprimerend hebben gevonden om te horen over de vele overleden kinderen. Daaronder ook de kinderen die (meer) dood (dan levend) binnenkomen. Inmiddels heb ik ook waardering voor de inzet waarmee het lukt om 95% van de kinderen het ziekenhuis levend te laten verlaten.

Deze ochtend neem ik met de medisch studenten nog een aantal zaken door. Met de *clinical officers* ga ik daarna naar de kinderafdelingen. Op de *outpatient clinic* komt een jongetje van zeven binnen met een wang ter grootte van een sinaasappel: Burkittlymfoom. Het lukt om snel het noodzakelijke onderzoek te doen en binnen twee uur is hij opgenomen om met de behandeling te beginnen.

Met de bachelors van de volwassenenafdeling doe ik nog een aantal consulten met bedside teaching. Bij een relatief jonge man kan ik de diagnose ziekte van Parkinson stellen. De benodigde medicijnen zijn er niet. Ik ken inmiddels iemand die namens een aantal missieposten geneesmiddelen distribueert. Ze gaat zorgen dat deze patiënt krijgt wat hij nodig heeft.

’s Middags doen de studenten examen en ga ik een paar uur op stap met Gift, een taxichauffeur die veel voor het ziekenhuis doet. Zoals veel Malawianen is hij zeer gelovig en dat verklaart zijn naam of veelvoorkomende namen als Treasure, Mercy, Precious. Hij vertelt vlot en veel over de enorme corruptie van regeringsleiders. De minister van landbouw bleek miljoenen dollars in zijn huis te hebben, bedoeld voor inkoop van voedsel. Onder druk van de pers en de donorlanden komen nu maatregelen tot stand. Gift beschrijft de Malawianen als een vredelievend volk als verklaring waarom er geen opstanden zijn geweest. Hoogtepunt van het uitstapje is ons bezoek aan een enorm overdekte markt, een samenraapsel van halletjes, steegjes en kraampjes met verse groenten en levende kippen, smederijen, werkplaatsen en vooral veel mensen, veelal in prachtig gekleurde gewaden.

Het is heerlijk om even tussen zoveel gezonde mensen te vertoeven. In ieder geval mensen die op de been zijn en volop lachen.

Als ik later op de middag terugkeer in het ziekenhuis, zie ik ook bij Hanny op het gelaat een glimlach: acht van de negen studenten hebben het neurologie-examen ruimschoots gehaald.

Poliklinische werkzaamheden met neurologisch onderwijs.

Ward round in Kamazu Central Hospital, het grootste ziekenhuis in Malawi.

LOONBEDRIJF
SEEGERS
DREMPT 0313-47 25 85

Bart Schotman

SCHOT
MAN
bouw

Schotman Bouw | Beekstraat 16 | 7227 NC Toldijk
06 55107152 | info@schotmanbouw.nl | www.schotmanbouw.nl

Voor kwaliteit
groot of klein
moet u toch bij
snackbar Oost zijn.

Ook voor feesten en partijen

tel: 0615428204

Petersolie.nl
smeermiddelen en specialiteiten

Alles op gebied van smering!

www.petersolie.nl
www.innoself.nl

geen verkoop aan particulieren
0313-475918 • info@petersolie.nl

InnoSelf® Benelux
Langdurige zekerheid door innovatieve smeertechnologie

Tekst: Ceciel Bremer
Foto: Wim van Hof

Dremptse doet mee aan Miss Teen Gelderland

Sylvana Spronk droomt ervan om later model te worden. Dus toen er een oproep op Facebook voorbij kwam voor Miss Teen Gelderland, schreef ze zich direct in. De volgende dag al kreeg ze een mail dat ze geselecteerd was. Dat was het begin van een avontuur dat twee maanden duurde.

Het was een intensieve periode maar ze had het absoluut niet willen missen. De deelname van Sylvana Spronk (16) uit Voor-Drempt aan Miss Teen Gelderland begon in januari dit jaar. 'Ik zat 's avonds in bed op mijn mobiel nog wat op Facebook te kijken en zag een oproep voor een modellenwedstrijd voorbij komen. Ik vind het leuk om met mijn uiterlijk bezig te zijn en modellenwerk lijkt me wel wat, dus ik schreef me in.' Ze wist eigenlijk niet precies waarvoor ze zich had aangemeld maar dat werd de volgende dag al snel duidelijk. 'Ik kreeg een mail dat ik van de 300 Gelderse meisjes tussen de 15 en 18 jaar die zich hadden ingeschreven, bij de zestig geselecteerden hoorde', vertelt Sylvana. Ze was verrast, net als haar ouders en zusje, maar wilde het avontuur vol aangaan. Begin februari werd ze in Apeldoorn verwacht om haar talenten als model te vertonen. Maar daar ging nog wel wat voorbereiding aan vooraf. 'Ik moest zelf zorgen voor een galajurk en voor schoenen met hakken van minimaal 10 centimeter. Ik loop nooit op hakken dus ik ben meteen gaan oefenen', vertelt ze lachend. Ze wilde er natuurlijk goed uitzien voor de wedstrijd dus ze liet haar nagels doen en zorgde met een spray tan voor een mooi bruin kleurtje.

Op de grote dag mocht Sylvana zich net als alle andere 59 modellen kort voorstellen en in een jurk en bikini over de catwalk lopen. Daarna was er nog een vragenronde in het Engels. 'Ik sloeg helemaal dicht en dacht dat ik het verprutst had', herinnert ze zich. Het tegendeel was waar. Haar optreden was goed voor een finaleplaats.

In aanloop naar de finale op 15 april werden alle achttien modellen elke zondag in een bootcamp klaargestoomd voor het grote werk. 'Om ons doorzettingsvermogen te testen. Boksen, karate, paaldansen, een catwalktraining, een stormbaan', somt de Dremptse schone op. Ze was er op één keer na elke week bij. 'Ik hoefde niet per se te winnen maar ik wilde wel goed voor de dag komen', zegt ze daarover. De deelnemers werden ook geacht op Facebook zoveel mogelijk likes te genereren voor het goede doel, Stichting Haarwensen. Het aantal likes telde ook mee in de einduitslag. 'Best raar', zegt Sylvana, 'want je kunt je hele familie wel optrommelen om te stemmen of geld bieden om te stemmen.'

De finale nam uiteindelijk de hele dag in beslag. Pas tegen middernacht keerde het gezin Spronk weer huiswaarts. Sylvana was een ongelooflijk mooie ervaring rijker die helaas geen winst opleverde. Teleurgesteld is ze echter niet want de finaleplek heeft haar zelfvertrouwen een flinke boost gegeven. 'Ik vond het elke keer spannend om op het podium te staan maar tijdens de finale was ik voor het eerst niet meer zenuwachtig.' Hoewel de organisatie vooraf alle meisjes had gewaarschuwd om tijdens de wedstrijd de koffers met kleren op slot te doen omdat bij eerdere wedstrijden kleren van tegenstanders kapot waren geknipt, deden Sylvana en haar tegenstanders dat niet. 'Er heerste een hele goede sfeer onderling. Iedereen gunde elkaar alles. Eind dit jaar houden we zelfs een reünie.' Heeft ze de smaak te pakken en doet ze volgend jaar weer mee? 'Nee, ik ga me eerst concentreren op school en hopelijk mijn examen halen. Misschien over een paar jaar weer.'

Tekst: Frank Bolder
Foto's: Wim van Hof

De groenploeg.

De kerk in Keppel:
midden in de gemeenschap

Voor de foto's bij dit verhaal hebben de vrijwilligers van de Protestante Kerk in Hoog-Keppel zich verzameld bij het kerkgebouw. Wie nog geen beeld had van het aantal vrijwilligers dat zich jaar in jaar uit inzet voor de kerk, krijgt daar nu wel een idee van. Wat zijn het er veel! Het moeten er wel 50 tot 60 zijn.

Om allerlei redenen hebben ze besloten om zich in te zetten voor de kerk. Omdat er een binding is met de kerk, maar ook omdat de kerk midden in de samenleving staat en sinds enkele jaren een bredere functie heeft. Dat spreekt mensen aan. De instandhouding van de kerk combineren met maatschappelijke en sociale kansen in de kleine Keppelse gemeenschap speelt hier een rol. Wie zijn deze mensen? Wat doen ze?

Poetsdames

Poetsdames worden ze genoemd, de circa twintig vrouwen die ervoor zorgen dat de kerk in Keppel wordt schoongehouden. Ze zijn verdeeld over vier groepen die in januari, juni, september en november aan de slag gaan en de kerk van onder tot boven een goede beurt geven. Dankzij het werk van deze groep is de kerk altijd spic en span; ze krijgen daar veel complimenten voor. De belangrijkste reden om mee te doen is de gezelligheid en het goede doel dat de poetsdames ermee dienen. Sommige vrouwen doen dit werk al vele jaren en waren al actief toen Riek Remmelink er nog voor zorgde dat de ploegen compleet bleven. Bij gebrek aan e-mail deed ze dat allemaal via de telefoon.

Groenploeg

In omvang is de groenploeg vergelijkbaar met de poetsgroep. Wat de vrouwen in de kerk doen, doen de mannen van de groenploeg op de begraafplaats: grasmaaien, bomen, struiken en heggen snoeien, bladruimen, paden, hekwerk en banken schoonhouden en wat er verder nodig is. Dat is veel werk. Het vrijwilligerswerk is heel erg belangrijk voor de begraafplaatsen. De groep van ook ongeveer twintig mensen zet zich enthousiast in om de terreinen in goede staat te onderhouden. 's Zomers wordt gemaaid, gewied en gesnoeid en in de herfst zijn de bladgroepen actief. Misschien is dat wel de grootste klus: opruimen van het blad dat van alle bomen neerdwarrelt. Deze ploegen verdienen veel waardering voor het werk dat ze verzetten.

Plaatselijke Commissie en Keppel Cultuur
De vrijwilligers van de Plaatselijke Commissie hebben als taak het kerkgebouw in Hoog-Keppel te exploiteren. De commissie is ingesteld toen het eigendom van het gebouw enkele jaren geleden werd overgedragen aan de Stichting Oude Gelderse Kerken (SOGK), een niet-confessionele beheersstichting, intussen eigenaar van een groot aantal oude kerken in Gelderland. Aanleiding is het teruglopende kerkelijk gebruik en de financiële situatie waarin kerken verkeren. De Stichting Oude Gelderse Kerken stelt zich tot doel het religieus erfgoed in Gelderland te behouden.
De Plaatselijke Commissie heeft veel mogelijkheden om de kerk te exploiteren, maar de activiteiten mogen geen afbreuk doen aan de historie van het kerkgebouw. De Protestantse Kerk huurt de kerk voor het houden van erediensten. De Plaatselijke Commissie zoekt samen met de werkgroep Keppel Cultuur naar andere mogelijkheden om met het gebouw inkomsten te genereren.
De kerk leent zich uitstekend voor muzikale uitvoeringen, exposities, voordrachten, lezingen en workshops. Maar ook voor feestelijke partijen, recepties, bedrijfspresentaties of seminars.
De Dorpskerk wordt onder andere gebruikt als romantische trouwlocatie, evenementen als Proef Keppel en wie de agenda bekijkt, ziet onder andere (kunst)exposities, een kunstmeerdaagse, uiteenlopende concerten en een kerstmarkt.

Vanwege de relatief hoge leeftijd van de groep gebeurt het wel eens, dat iemand door gezondheidsproblemen wegvalt. De kerk hoopt dat de belangstelling voor het werk zo groot is en blijft, dat er zich zo nu en dan weer eens mensen melden om mee te doen. Weer andere vrijwilligers zorgen ervoor dat de verzorging met koffie en wat daarbij hoort heel goed wordt geregeld. Dat is dan die typische dorpssfeer waardoor zoiets mogelijk is.

Kerk en begraafplaats ouder dan duizend jaar
De oudste delen van de kerk in Hoog-Keppel zijn ouder dan duizend jaar. Vermoedelijk ging het om een kapel, want pas in 1392 kreeg de toenmalige parochie toestemming om de kapel te vervangen door een echte kerk, mits die gewijd zou worden aan de heiligen Petrus en Paulus.
De kerk en het dorp Hoog-Keppel zijn gebouwd op een rivierduin die in deze omgeving meer voorkomen. Het is opgewaaid zand dat afkomstig is van rivierbeddingen van de Rijndelta die in de zomer droogvielen. De kerk in Keppel is op het hoogste punt van de rivierduin gebouwd, het dorp er omheen.

Stichting Steunfonds van het Kerkgebouw
Van alle vrijwilligers die zich inzetten voor het kerkgebouw in Hoog-Keppel zijn de mensen van de Stichting Steunfonds de minst zichtbare. Het fonds brengt geld bijeen voor de instandhouding van kerkgebouw en de begraafplaats. De afgelopen jaren werd onder andere bijgedragen aan het herstel van de deuren van de kerk, de renovatie van de urnenmuur, de aanschaf van nieuwe kerkstoelen, het plaatsen van informatieborden, nieuwe bankjes en het planten van een beukenhaag rondom de begraafplaats.
Voluit heet het fonds Stichting Steunfonds van het Kerkgebouw te Hoog-Keppel. Het werd in 2007 opgericht om - op niet-confessionele basis - geld bijeen te brengen voor het in stand houden van het markante gebouw.
Het is mogelijk om het werk van de Stichting Steunfonds van het Kerkgebouw te Hoog-Keppel te ondersteunen door een schenking te doen. Deze Stichting is een Algemeen Nut Beogende Instelling met fiscale voordelen. Ook is het mogelijk het Steunfonds op te nemen in een testament voor een legaat. De notaris kan daar alles over vertellen.

Voor het organiseren van een en ander is regelmatig overleg nodig.

KELTIC GREEN

kom tot stijlvol buitenleven

Of het nu een fris voorjaar, een heerlijke zomer, een natte herfst of een ijskoude winter is: u bent graag buiten. Bij Keltic Green in Drempt vindt u alles wat u nodig heeft voor het aangename buitenleven.

| tuinmeubelen | terracotta | Emma Bridgewater servies | | exclusieve kleding schoenen en laarzen |

Keltic Green
Rijksweg 19, 6996 AA Drempt

T: 0313 47 14 11
E: info@kelticgreen.nl
I: www.kelticgreen.nl

Openingstijden
Wo -Vr: 10.00 - 18.00 uur
Za : 10.00 - 17.00 uur

Bijzonderheden

De kerk was vroeger groter. Op de tekening van Jan de Beijer uit 1743 zijn duidelijk nog twee zijbeuken aanwezig. In de jaren daarna zijn ze gesloopt. Dat is de reden dat de grafkelders van de Van Pallandts (zuidzijde) en de van Schuylenburchs (noordzijde) buiten de kerk kwamen te liggen. Enkele in de kelders bijgezette leden uit beide families vervulden de functie van opperkerkmeester. In 1985 is de grafkelder van de Van Pallandts gerestaureerd.
De grote klok in de toren heeft een diameter van 85 centimeter en dateert uit 1864. Hij draagt een inscriptie met de namen van het toenmalige gemeentebestuur van Hummelo en Keppel: burgemeester C.W. Vrijland en de wethouders C.H. Japing en E.G.A. Baron van Pallandt. Deze kerkklok werd in 1942 gevorderd door de Duitse bezetters maar is na de oorlog weer teruggehangen.
De Dorpskerk Hoog-Keppel heeft nog een van de weinige torens in Nederland waarin zich cellen bevinden die de plaatselijke diender kon gebruiken om mensen vast te zetten. Deze zijn rond 1920 gebouwd en vormen nu een belangrijk historisch overblijfsel.

De begraafplaats is vermoedelijk ook ruim duizend jaar oud. In en rond de kerk zijn nog geen opgravingen geweest zodat geen exacte datering te geven is over het stichtingsjaar. Op deze plek ontstond echter de oorspronkelijke nederzetting Keppel met burcht en kerk. Het is dus waarschijnlijk dat de stichting van de kerk terug zou kunnen gaan tot de elfde, misschien tiende eeuw. De Heren van Keppel hebben al vroeg hun medewerking aan de instandhouding van deze kerk met bijbehorend kerkhof gegeven zodat zeker is dat ook al sinds het jaar 1000 begraven wordt op het kerkhof in Hoog-Keppel. De oudste geregistreerde graven op de begraafplaats zijn van mensen die eind achttiende eeuw geboren zijn. Het oudste graf is van (burgemeester) Cornelis Wilhelmus Vrijland, begraven in 1871. De eerste geregistreerde begrafenis is die van H.A. Hardt Aberson, een jongen van vijf jaar, begraven in 1817 (rij 49:09).

Voor meer informatie zie: www.dorpskerkhoogkeppel.nl *(pagina: historie),* www.begraafplaatshoogkeppel.nl *en* www.kennisbankfilantropie.nl **(***zoekterm: steunfonds kerkgebouw).*

Begraafplaats en urnenmuur niet alleen voor kerkleden
De begraafplaats in Keppel wordt een kerkelijke begraafplaats genoemd maar er wordt geen onderscheid gemaakt tussen kerkleden en niet-kerkleden. Volgens het Reglement van de Protestantse Gemeente Drempt en Oldenkeppel kunnen alle bewoners van Keppel, Drempt en Eldrik daar begraven worden maar ook daarbuiten is dat mogelijk, bijvoorbeeld als de ouders er begraven liggen of mensen langer dan 25 jaar hier hebben gewoond en nu elders wonen.
De kerk hoort nog wel eens verhalen dat de begraafplaats vol zou zijn en dat er niet meer begraven kan worden, maar dat is niet juist. Er is nog voldoende ruimte om de komende tien à vijftien jaar te kunnen begraven zonder te moeten ruimen.
Onderscheid in de afkomst van de overledene wordt niet gemaakt. Als er nog onderscheid is, heeft dat te maken met de intentie om het oude kerkhof direct om de kerk te bestemmen voor de autochtone bewoners van Keppel en omgeving en de nieuwe begraafplaats meer voor degenen die niet van origine afkomstig zijn uit deze omgeving.
De begraafplaats heeft een urnenmuur (ook wel 'columbarium' genoemd: Latijns voor duiventil) waarvoor dezelfde regels gelden. De begraafplaats heeft geen strooiveld. Asverstrooiing is niet toegestaan.

De poetsdames

ROMETRON
intelligent agricultural solutions
www.rometron.nl

Hendriks
Administratie
&
Belastingadviseurs
Oranjesingel 4 te Doesburg
www.hendriksdoesburg.nl

NIEUW IN DREMPT
Pedicuresalon Beaux Pieds
Voor uw algehele voetverzorging
Roomstraat 2, 6996 DX Drempt
wilmabakker2@gmail.com
Voor afspraken: tel. 06 - 250 705 26

HAKOSMART
CLEANING PRODUCTS
Professionals in reinigings- ontvettings- en poetsmiddelen
www.hakosmart.nl 06 - 25 05 05 83 info@hakosmart.nl

Gijs Jolink (46) is bekend van Jovink & the Voederbietels en is mede-eigenaar van Feestfabriek, Alles Komt Goed BV, die o.a. de Zwarte Cross en Mañana Mañana organiseert.

Foto: Duncan de Fey

van Gijs
Verbeelding

Op de eerste ouderavond van onze oudste zoon was ik nieuwsgierig naar de eerste schoolresultaten. Hoe zou hij het doen!? Het begon met de opmerking dat hij niet goed binnen de lijntjes kon kleuren. Ik dacht 'Ha, mooi compliment, dat worden later de toppers.' Maar het was juist als nadeel bedoeld. We werkten het lijstje van vaardigheden verder af. Hebben jullie nog vragen? Ja, ik vroeg me af hoe u onze jongen zou typeren? Maar dat hebben we toch net gedaan? Na tien minuten, op zich logisch voor een tienminutengesprek, stonden we weer buiten en was ik niet veel wijzer. Bijna alle onderwijzers zijn erg begaan met hun vak en begaan met de kinderen. Dat voel je. Met de mensen is dus niks mis, maar met het systeem wel. Het onderwijs van basisschool tot universiteit zou denk ik anders kunnen.

In zekere zin staat het eerste tienminutengesprek symbool voor de gehele schoolcarrière. Je gaat zo'n vijftien jaar naar school, sommigen wat langer of korter. En dan zou je genoeg geleerd moeten hebben om je eigen koers te kunnen varen van het schip genaamd jouw leven. Maar bij het verlaten van de laatste opleiding hebben we bijna allemaal geen flauw idee hoe zin te geven aan ons leven. Wat zou school hier aan kunnen doen? Ieders persoonlijke passie en talent vinden, dat is denk ik de crux. Wat maakt jou uniek? Wat vind je leuk? Wat is jouw talent? En daar mee aan de slag! Dan snap je dat je daarvoor moet kunnen lezen, schrijven en rekenen. Zo zuig je de informatie op als een spons en dan gaat het vuur pas branden. Vraag nu scholieren tussen de 6 en de 24 waar ze echt passie voor hebben en de meesten weten het gewoon helaas niet. Hoewel het onderwijs elk decennium steeds verder verbetert, denk ik dat de leerlingen de lesstof gewoon niet echt interessant vinden.

Volgens de documentaire over onderwijs genaamd Alphabet, een aanrader voor iedereen die iets met onderwijs van doen heeft, ligt de kern van de tekortkoming van het huidige onderwijs in het gebrek aan verbeelding. Hier ben ik het helemaal mee eens. Wetenschappers die onderzoek deden naar hoogbegaafdheid van kinderen kwamen erachter dat 98% van de kinderen hoogbegaafd wordt geboren. Na hun schooltijd is dit nog maar 2%. Het onderwijs heeft de kinderen dus niet slimmer en creatiever gemaakt, niet meer leren verbeelden, maar heeft ons bijna volledig afgeleerd te verbeelden, zo kwam in de documentaire naar voren. We leren veel, maar weten niet waarom, dus het beklijft niet echt. De ouders van André uit Alphabet lieten hun kind nooit naar school gaan. Als jonge André vroeg wat er op een bord langs de weg stond, gaven ze hem een boek om te leren lezen. Hij leerde het zichzelf. Op zijn twintigste sprak en schreef André zes talen vloeiend, bespeelde hij een keur aan instrumenten en was een goede instrumentenbouwer, een succesvol journalist en schrijver. Allemaal zonder ooit een dag naar school te zijn geweest.

Ik ben niet tegen school, integendeel, maar laten we op de scholen proberen de kinderen zelf te leren leren. Niet voorkauwen, dat maakt ze lui en ongemotiveerd. Als we onze kinderen op school leren verbeelden... Hiervoor moeten we ze prikkelen om erachter te komen wat ze willen. Wat is er mooier dan kinderen te leren dromen en te helpen hun dromen na te jagen. Of gewoon helpen gelukkig te worden. Hiervoor moeten we onze kinderen leren niet binnen de lijntjes te kleuren, maar er buiten.

De broers Van Duuren nemen Spar Hummelo over

Frans Janssen heeft per 22 mei jl. zijn Spar in Hummelo overgedragen aan Eric en Emil van Duuren. De broers hebben ook recent samen een andere winkel van Spar overgenomen, in Heelsum. Hun hart ligt in de supermarkt, ze vinden het fijn om tussen de mensen te ondernemen en hebben er zin in om in Hummelo aan de slag te gaan.

Beide broers hebben veel supermarktervaring bij verschillende Albert Heijn winkels, maar ze hadden het er niet meer zo naar de zin. Te taak gebonden en te veel bezig met processen, ze misten het contact met de mensen op de werkvloer. Daarom hebben ze het roer omgegooid en gekozen om zelfstandig bij Spar een nieuwe uitdaging aan te gaan. Al het personeel in Hummelo gaat mee over. Emil: 'Ze kunnen de winkel zelfstandig draaien, zodat wij er niet altijd hoeven te zijn. De winkel zelf gaat niet veel veranderen. We gaan wel wat aan de bloemenafdeling doen en we willen op zondag open, het hele jaar door. We vinden het belangrijk dat er een goede sfeer is in de winkel en dat alles verkrijgbaar is. We willen een levendige winkel en we hopen op wisselwerking met onze klanten, als ze iets missen in het aanbod, dan moeten

ze ons dat vooral laten weten. We zijn van plan om over anderhalf jaar te gaan verbouwen, dan gaan we over naar Spar 3.0 met inbreng van de bewoners. We hebben het dorp nodig en we hopen dat Hummelo ons ook nodig heeft. We blijven dan ook graag de kaartverkoop voor voorstellingen en andere acties in het dorp ondersteunen. Zo kunnen we een centraal punt zijn en krijgt de winkel een extra service-functie.'

Waarom voor Hummelo gekozen? Eric: 'Ik kwam hier vaak langs, Hummelo is een mooi plaatsje. Het is een stabiele winkel met een mooi verzorgingsgebied. We zijn hier niet gekomen om rijk te worden, maar om plezier te hebben in wat we doen. Onze moeder is een half jaar geleden op te jonge leeftijd overleden. Dat heeft ook een rol gespeeld. Later bestaat niet.'

Eric (45) woont met vrouw en twee kinderen van 15 en 12 jaar in Apeldoorn. Hij houdt van klussen, heeft onlangs een veranda aan zijn huis gebouwd en zijn boot knapt hij ook zelf op. Verder houdt hij van varen en tuinieren. In Warnsveld, waar hij de vestiging van Albert Heijn leidde, was hij voorzitter van de ondernemersvereniging.
Emil (42) woont met vrouw en kinderen van 6 en 3 jaar in Doesburg. Hij is de bourgondiër van de twee en hij houdt van koken, gamen en reizen. Hij houdt ervan om tussen de mensen te zijn. Hij heeft gedurende anderhalf jaar de Mediamarkt in Doetinchem helpen opstarten; een leuke uitdaging om vanuit het niets een winkel op te zetten. De echtgenotes van de broers werken allebei bij Albert Heijn.

Frans (67) wil na 52 jaar winkelierschap nog even rustig afbouwen in Hummelo: boodschappen rondbrengen en dat soort klussen. Hij heeft de zaak twintig jaar gerund en was de afgelopen twaalf jaar voorzitter van de Ondernemersvereniging Hummelo, Keppel en Drempt. Frans blijft wonen boven de zaak. Hij wil leuke dingen doen met zijn twee zussen die ook alleenstaand zijn en er af en toe met de caravan op uittrekken. En natuurlijk tijd met zijn kleinkinderen doorbrengen. We wensen hem toe dat hij er nog een tijd van kan genieten. Eric en Emil veel plezier en succes met jullie winkel in Hummelo!

Tekst:: Herman Pelgrom
Foto's: Fred van Daalen en Rinus G.M. Rabeling

Wiel (kolk) langs de Beemstervveg.

Hellestraat en Slondeplas:

een bijzondere natuurwandeling

Een wandeling door de stille Hellestraat is door zijn afwisselende begroeiing en rijke wildpopulatie zeer in trek bij vogelaars en botanici. Het karakter van het landschap wordt nog grotendeels bepaald door de ligging in het historische stroomgebied van de Oude IJssel. De vruchtbare rivierklei, restanten van strangen en wielen maken het tot een geologisch uniek gebied.

Een goed punt om te starten is de IJsselbrug in Hoog-Keppel. Er is daar parkeergelegenheid en je bent dichtbij de Hellestraat en de Slondeplas. Ook boerderij Siebieverden van de familie Frederiks, IJsselweg 5, is een geschikt punt om de wandeling te beginnen. Passanten worden er door een bord in de berm uitgenodigd bij een drankje even te pauzeren. In de kantine maak je je keuze en bedien je jezelf. In goed vertrouwen staat een doosje klaar om het gelag te betalen. Routebeschrijvingen liggen er klaar voor de liefhebbers. Een groot gedeelte van het jaar kan met name de Hellestraat nogal drassig zijn; we begeven ons namelijk in het gebied waar de eertijds meanderende Oude IJssel zijn sporen heeft achtergelaten. Stevige schoenen of laarzen zijn in natte seizoenen aan te bevelen. De naam Siebieverden is in dit opzicht veelzeggend. Ooit was hier een doorwaadbare plaats in het waterige land: 'side' betekent laag of diepte, 'verde' of 'voorde' doorwaadbare plaats.

Een oude lofzang op de Hellestraat

In het verleden hebben al heel wat bezoekers zich enthousiast uitgelaten over het stroomgebied van de Oude IJssel. En dan speciaal ook over het deel bij Eldrik. In 1931 schrijft een onbe-

kende natuurliefhebber daarover een artikel in het weekblad Buiten (1907-1936). Wie dit leest, moet zich wel realiseren dat hij met Hellestraat de verbinding tussen de huidige Rijksweg en de Eldrikseweg bedoelt, weleer een onverharde weg, nu de Jonker Emilweg en de IJsselweg.
In het volgende fragment beschrijft de auteur de begaanbaarheid, of beter onbegaanbaarheid, van die weg. Blijkbaar is de auteur zeer ingenomen met wat hij te zien krijgt. De later aangebrachte veranderingen zou hij zeker betreuren en bestempelen als natuurbarbarisme.

'Wie tot voor weinige jaren van Hoog-Keppel naar Eldrik wilde, moest langs de Hellestraat gaan. 's Winters was dat zeker niet alles. De Oude IJssel, in den zomer zoo mak, zoo onschuldig, kan in den winter geweldig te keer gaan, het water over de landen jagen. Dan is het geen pretje langs de Hellestraat te gaan.
De weg ligt er, zoals de natuur hem heeft gemaakt; geen spade slecht de heuvels en maakt de dalen vlak. Wie daar in de wintertijd dagelijks passeren moest, van hem is het te verstaan, dat hij, telkens met zijn onderdanen in verraderlijke kuilen wegzakkend, als hartelijke ontboezeming van 'Hellestraat' sprak.'

De naamloze natuurliefhebber is lyrisch over de flora en de fauna, in het bijzonder de vogelstand. Daarvan getuigt het volgende fragment.

'Maar mooi is die oude weg, omzoomd door dicht struweel van slee- en hagedoorn, van braam en wilde roos. Een eldorado voor de fazanten, die er beschutting vinden tegen storm en regen, al de seizoenen door.' (…) 'Ik zal, hoop ik, dezen zomer dikwijls naar de Hellestraat gaan, met mijn kijker spiedend naar het rijke vogelleven. (…) 'Als de zomer voorbij is en de herfstwinden waaien en het insectenvoedsel schaarsch wordt, dan is daar de Hellestraat die als een milde moeder haar vogelkinderen voedt, met velerlei bessen en zaden, gestoofd en gerijpt in de zomerzon.'

Inventarisatie van de vogelstand

De onbekende natuurpoëet uit 1931 is niet de enige die enthousiast is over het vogelleven in dit Eldrikse gebied. Met behulp van een kijker en het geduld van de visser op zijn stekje langs de Oude IJssel als voorbeeld is het ook nu nog steeds niet moeilijk hier 'beet te krijgen'.

Mulra

Nadat in de jaren zeventig van de vorige eeuw de waterhuishouding in de Liemers was geregeld werden grote stukken land verkaveld. Aan onder andere kasteel Keppel hebben vogelliefhebbers te danken dat strangen en hagen hier behouden bleven. Sterker nog, er kwam zelfs een mooie aanvulling op de strangenbiotoop bij in de vorm van de Slondeplas, een paradijs voor watervogels. De Slondeplas is ontstaan als zandwinput. Er was veel grond nodig voor de aanleg van wegen en voor het verhogen van de dijken tot deltahoogte. Onder de kleilaag van 80 cm bevindt zich het IJsselzand. Er werd gegraven tot een diepte van twee meter.

In 1993 kreeg de vogelwerkgroep Stad en Ambt Doesborgh van de rentmeester van landgoed Keppel het verzoek in het Slonde- en Hellestraatgebied de broedvogelstand in kaart te brengen.
Voor de Slondeplas leverde dat een indrukwekkend aantal soorten watervogels op. Tot op de dag van vandaag kan de vogelliefhebber hier zijn hart ophalen. Vanaf de oever zijn de meeste hieronder genoemde soorten makkelijk waar te nemen, andere zijn zeldzaam en schuw en zul je alleen aantreffen in het juiste seizoen en op het juiste tijdstip. Een keuze uit de inventarisatie van de vogelwerkgroep: waterhoentje, meerkoet, kuifeend, wilde eend, smient, zomertaling, slobeend, visdief, zilverreiger, roerdomp, waterral, porseleinhoen.

Begin Hellestraat, vanaf de IJsselweg.

Slondeplas.

Stijl iconen laat iedere vrouw stralen

Stijl iconen
Kerkstraat 37
6981 CL Doesburg
T: 0313 – 84 48 93
M: info@stijl-iconendoesburg.nl
I: www.stijl-iconendoesburg.nl
Volg ons op Facebook

Houd je van kleurrijke kleding van een goede kwaliteit en eerlijk geproduceerd? Heb je een maatje meer, wil je graag buiten openingstijden op je gemak kleding passen of een ladies night met vriendinnen organiseren? Dan is mode-boetiek Stijl iconen in Doesburg echt iets voor jou.

De geboren en getogen Doesburgse Monica Rijkaart kreeg het ondernemerschap met de paplepel ingegoten en volgde zelf ook een opleiding in de detailhandel. Ze werkte de afgelopen jaren als filiaalmanager in een kledingzaak en in de gehandicaptenzorg totdat de enorme administratie daarbij haar ging tegenstaan. ‘Ik wilde wat anders, liefst iets voor mezelf’, vertelt ze. Toen medio vorig jaar het winkelpand aan Kerkstraat 37 vrij kwam, greep ze die kans met beide handen aan en opende ze Stijl iconen. De winkel doet zijn naam eer aan want de portretten van Marilyn Monroe, Madonna, Audrey Hepburn, Grace Kelly en Brigitte Bardot sieren de wand.

Eerlijk geproduceerd
Stijl iconen biedt een ruim assortiment dameskleding van uiteenlopende Nederlandse, Deense, Duitse, Belgische, Spaanse en Franse merken zoals Lien & Giel, Tante Betsy, Azay, Pont Neuf en Blutsgeschwister. ‘Kleding moet van goede kwaliteit zijn en lekker zitten. Ik wil ook altijd alles zelf zien en voelen en koop niets online in’, zegt de Dremptse eigenaresse. Daarnaast hecht ze waarde aan kleding die eerlijk geproduceerd is. Dat lukt niet altijd maar veel van de merken dragen het fair wear label. Kleding van het Belgische merk Froy en Dind is uitermate maatschappelijk verantwoord legt Monica uit. ‘Dit zijn jurkjes van biokatoen en van recyclede petflessen. En je betaalt er niet meer voor.’

Maat 36 t/m 48
Monica en medewerkster Chantal bieden kleding voor elke vrouw. ‘We hebben kleding van maat 36 tot en met 48 en streven ernaar iedere vrouw stralend de winkel uit te laten gaan met kleding die bij haar past. Als je kleding draagt waar je je prettig in voelt, dan straal je dat ook uit’, zegt Monica overtuigend. Het gevarieerde aanbod, de enorme matenrange, de ruime openingstijden of een bezoek op afspraak maken een bezoek aan Stijl iconen absoluut de moeite waard.

Ladies night
Heb je zin in een gezellige avond uit met je vriendinnen of zussen? Maak dan een afspraak voor een ladies night. Onder het genot van een hapje en een drankje is de winkel de hele avond van jullie alleen. Je betaalt geen reserveringskosten en je ontvangt bovendien 20% korting op je aankopen.

Nieuwsbrief
Wil je op de hoogte blijven van ons aanbod en onze acties?
Meld je dan via onze site aan voor de nieuwsbrief.

Openingstijden
Maandag: gesloten
Dinsdag t/m donderdag: 10.00 – 17.30 uur
Vrijdag: 10.00 – 20.00 uur
Zaterdag: 09.00 – 17.00 uur
Eerste zondag van de maand: 13.00 – 16.00 uur
Of op afspraak

Bovenste rij van links naar rechts: Grasmus, Groenling, Putter, Fitis. Onder van links naar rechts: Smient, Waterral, Porseleinhoen en Slobeend.

En hier een greep uit wat in de Hellestraat werd aangetroffen: sijsjes (hele families die zich in het najaar tegoed doen aan de vruchtjes van de elzen), koolmees, pimpelmees, staartmees, fitis, groenling, vink, fazant, grasmus, merel, zanglijster, kramsvogel, putter, kneu.
Overigens zijn sporen van reeën op het pad niet te missen. De kans er enige te zien tussen de coulissen van bomen en struiken is groot.

Bomen en struiken

Alles wat je aan vegetatie op lage rivierkleigronden kunt verwachten, tref je hier in het Slondegebied en de Hellestraat aan. Vooral natuurlijk het gemengde loofbos van elzen en essen. Beide boomsoorten doen het altijd goed op de vruchtbare klei. Hier en daar verheft zich een zomereik. De oevers van de poelen (wielen) zijn bijna steeds omzoomd door knotwilgen en al of niet geknotte elzen en essen. Langs de paden groeit volop hop, eenstijlige meidoorn, kornoelje, veldesdoorn (Spaanse aak). Deze opsomming mag nogal gewoontjes lijken, wie eenmaal heeft gezien hoe in het voorjaar de sleedoorn met zijn witte bloesem de boorden van de paden en de velden afbiest en hoe de lijsterbes in het najaar vuur in deze 'hel' slaat, weet wel beter.

Tijdmachine

Jammer dat tijdmachines alleen als science fiction bestaan. Iedereen die nu op een mooie dag vanaf Laag-Keppel over de dijk naar Doesburg fietst, zou je een dergelijk apparaat toewensen. In een flits zou je daarmee de rivier die nu zo braaf in de kooi van zijn rechtgetrokken bedding ligt weer kunnen veranderen in een onvoorspelbare en eigengereide wildebras die zij eeuwenlang is geweest.

De situatie rond de Hellestraat met de oude lopen van de Oude IJssel omstreeks 1780. Het noorden ligt op deze kaart Aan de onderzijde!

De Oude IJssel ontspringt in Duitsland, bij Raesfeldt en komt bij Doesburg in de Gelderse IJssel. Oorspronkelijk was de Oude IJssel een zijrivier van de Rijn. Zij is 81 km lang en bevaarbaar van Doesburg tot Ulft. Dat is een stuk van 25 km. Tot 1880 konden grotere schepen niet rechtstreeks op de Oude IJssel komen. Eerst moest de lading op kleinere schepen worden overgeladen. Door kanalisatie en sluizen kwamen er na 1880 wel enige verbeteringen voor de scheepvaart, onder andere door de inspanningen van het in dat jaar opgerichte waterschap, maar florissant werd het nog lang niet. De grootste verbeteringen kwamen na 1940 toen de kanalisatie grondig ter hand werd genomen. Een belangrijk moment voor de scheepvaart is geweest de bouw van een stuw en een sluis bij Doesburg. Daarmee werd de waterstand in de Oude IJssel regelbaar tot constant 10 m boven NAP, terwijl door de bouw van het stoomgemaal Bevermeer bij Angerlo het water geloosd kon worden op de Gelderse IJssel.

observatie camera's
poortaandrijvingen
intercominstallaties
alarminstallaties

SLIM BEKEKEN!

Installatiebedrijf T&I
Keijenborgseweg 30
7021 LW Zelhem
T (0314) 641 717
E info@installatiebedrijfti.nl
I www.installatiebedrijfti.nl

Uw verdriet kunnen wij niet wegnemen...
wél de zorg van de uitvaart

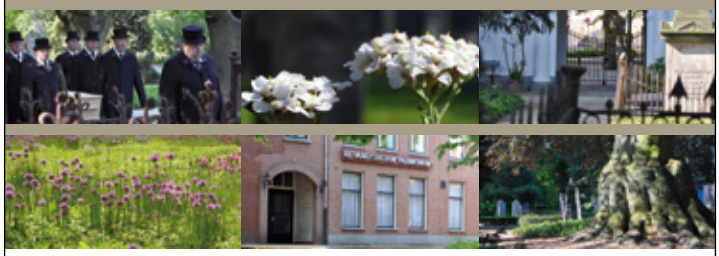

Dag en nacht bereikbaar via tel. 0313-474909
Het maakt niet uit of en waar u verzekerd bent.

Rouwcentrum: Meipoortstraat 74, Doesburg
Inlichtingen en adm.: Tel. 0313-475787 | info@patrimoniumdoesburg.nl

Uitvaartverzorging
Patrimonium Doesburg

(lid Naradus)

www.patrimoniumdoesburg.nl

HAARWERKBOETIEK

REINTJES

Gespecialiseerd in haaraanvulling op maat.
Het succesvolle systeem "Dynamic"
(permanente bevestiging)

Totale haaraanvulling voor dames,
heren en kinderen.
Is bezoek in de Haarwerkboetiek voor u
niet mogelijk, dan kom ik naar u toe.

Privacy gegarandeerd.
Behandeling volgens afspraak.

Tel: 0575 - 45 25 24 (Dianne Roordink)
E-mail: info@haarwerkreintjes.nl
Website: www.haarwerkreintjes.nl

Ruurloseweg 16
7255 DH Hengelo (Gld)
tel. 0575-45 25 24

Vergeleken met de huidige dijken stelden die van vroeger weinig voor. Het waren hooguit verhogingen langs de rivier om het wegverkeer veilig te stellen. Hier en daar waren wat afwateringssloten gegraven. Tot in de 20ste eeuw vonden regelmatig overstromingen plaats doordat dijken doorbraken. De talloze wielen of waaien getuigen daar nog van. Ze liggen dicht achter de toenmalige dijken. Bij een dijkdoorbraak kolkte het uitstromende water met kracht rond en vormde diepe, meestal ronde of ovale poelen. Langs de Hellestraat en de Beemsterweg kom je deze walhalla's voor kikkers en salamanders geregeld tegen. Ook in de zomermaanden kwam het voor dat landerijen onder water stonden. Vandaar dat het land dikwijls uitsluitend werd gebruikt voor het inscharen van vee.

De verbetering van de waterhuishouding heeft heel wat voeten in aarde gehad. De Liemers en de Achterhoek werden lang beschouwd als gebieden waar welvaart niet wilde gedijen en waar handel en vooruitgang nu eenmaal gedoemd waren een kwijnend bestaan te leiden. Daarin kwam verandering toen op 15 juni 1880 het Waterschap De Oude IJssel werd opgericht. Ook daarna is echter nog heel wat afgesteggeld. Weliswaar beschouwde de regering de verbetering van de 'rijksrivier de Oude IJssel' als een rijkszaak, maar zij kwam slechts met tegenzin en tergend langzaam met subsidies over de brug. Door kanalisatie en de aanleg van sluizen kwam er wel enige verbetering, maar voor de echte doorbraak moest men wachten tot de jaren 1940-1956. Bij wijze van werkverschaffing werden honderden mensen ingezet om de Oude IJssel zodanig voor de scheepvaart te verbeteren dat schepen tot 500 ton tot Ulft konden varen. (Zie De Graafschapbode van 23 september 1940 'Heden, Maandagmorgen, 'de eerste spade' in den grond gestoken inzake kanalisatie van den Ouden IJssel'). Tot 1940 was de Oude IJssel van Laag-Keppel tot Doesburg niet ingrijpend veranderd. Tussen 1940 en 1963 is hier een heel ander landschap ontstaan. De bochtige rivier met zijn vele kronkels verdween. In plaats daarvan kwam er een kanaal waar dijken het water streng bewaakten. Het was afgelopen met de tijden waarin de Oude IJssel door overstromingen veranderde in een brede watervlakte waar zelfs de meest ervaren schipper de kans liep uit koers te raken en buiten de rivier vast te komen zitten.

Apen an d'Olde Issel, boerderij- en veldnamen

Voor wie geïnteresseerd is in de betekenis en herkomst van de boerderij- en veldnamen in het Slonde- en Hellestraatgebied is een bezoek aan het Erfgoed Centrum Achterhoek in Doetinchem een aanrader. Vraag daar naar het boekje 'Boerderij- en veldnamen in Hummelo en Keppel', een uitgave van de Stichting Staring Instituut en de mr. H.J. Steenbergenstichting. Daarin vind je een schat aan naamkundige informatie.
Een handige kaart in dit boekje geeft aan waar de besproken percelen en boerderijen liggen. Van een aantal toponiemen is de verklaring plausibel. Je hoeft geen expert te zijn om te weten dat in het oosten van Nederland met maat (maot) een stuk grasland wordt bedoeld: Wikkemaot, Schildmaot, Kolkenmaot, Ossenmaot en Papenmaot. Weitemaot zal dan een perceel zijn dat ook als bouwland werd gebruikt. Een andere bekende perceelsaanduiding is kamp: Kloekenkamp, Hoge Kamp, Weikamp, Schipperskempken. Gewoonlijk gaat het daarbij om een particuliere ontginning.
Maar van veel aanduidingen is de verklaring niet zo eenvoudig.

Slondeweg, boerderij Tussen de Isselt.

Zo komt de naam Ape of Aepe nogal eens voor (Aepken, Aepen aan d'Olde Issel, de Twee Aepen, die Aepen). Intrigerende namen, waarvan etymologen ons leren dat er een verband is met het oude woord apa dat water betekent. Aap, Aep zou dan zoiets betekenen als rivierweide of land langs het water.
Het zal niemand verwonderen dat veel van de oude en raadselachtige namen in verband moeten worden gebracht met water en overstromingen. Een paar voorbeelden: *Slonde, Slondeweg, Slondeplas*: Slonde, ook wel slut, betekent lage, drassige grond, kolk, afgrond. De boerderijnaam De Slonde wordt al in 1399 geboekstaafd als 'ter Slunde' en in 1646/1647 als 't goet ter Slonde'.
Beemster, Beemsterweg: Beemster is behalve een boerderijnaam ook een veldnaam. Met beemd wordt gewoonlijk een aan het water gelegen, groot stuk grasland aangeduid.
Vonderstuk: Dit perceel heeft zijn naam te danken aan de vonder of vondel (eenvoudige, losse brug) die hier over de IJsselstrang is aangelegd.
De Lenden, aan het watergelegen gronden.
Helleweg: Een aanlokkelijke verklaring is dat een tocht over deze weg een 'hel' voor de passant kon zijn. Etymologen echter wijzen erop dat helle of helde, zoals in Hellekolk en Hellebos, ooit laagland of moerasland betekende.
Mulra: De naam herinnert aan een watermolen die zich hier in een oude IJsselloop bevond.

Wandeling

De redactie van De Hessencombinatie kan zich voorstellen dat er lezers zijn die na lezing van dit artikel de (stevige) schoenen klaar zetten om het hier aangeprezen stukje Eldrik in te trekken. Gewoon op een moment dat het uitkomt, rustig alleen of met z'n tweeën en alle tijd aan jezelf. Goed idee, natuurlijk.
Er is echter ook de mogelijkheid tot het maken van een groepswandeling onder leiding van een of twee IVN-gidsen. Die vindt plaats op zaterdag 24 juni, aanvang: 10.00 uur; duur: ongeveer 2 uur. Verzamelpunt: Camping Siebieverden, IJsselweg 5, Eldrik. Belangstellenden kunnen zich hiervoor opgeven tot uiterlijk 23 juni bij Rinus Rabeling, telefoon 0313–47 29 68 of per email: dehessencombinatie@hc-03.nl.

kapsalon Reintjes

Voor perfect verzorgd haar!

di-do-vr: 8.30 - 12.00 en 13.30 - 17.30 uur
za: 8.00 - 12.00 en 13.00 - 15.00 uur

Wij werken volgens afspraak: bel: 0575 - 45 22 20

Zutphen-Emmerikseweg 6 - 7227 DL Toldijk
www.kapsalonreintjes.nl

BOVAG

AUTOBEDRIJF OVERBEEK

Verkoop nieuwe en gebruikte auto's
Reparatie
Onderhoud en schadeherstel
APK keuringsstation
Airco service
Total tankstation

Dorpsstraat 4 – 6999 AC – Hummelo – tel. 0314-381674
info@autobedrijfoverbeek.nl www.autobedrijfoverbeek.nl

---

mondzorg steenderen

Tandartsen Agterberg

Kerkhofweg 21
7221 AE Steenderen

T: 0575 45 20 76
W: www.mondzorgsteenderen.nl

Behandeling volgens afspraak

mondzorg steenderen, bij u in de buurt!

Complete badkamers inclusief montage!

Badkamerknaller
€ 7.295,-
Complete badkamer met:
✔ wastafel
✔ douche
✔ wandcloset
✔ handdoekradiator
✔ wand- & vloertegels
✔ incl. installatie!
(2.30 x 2.00 x 2.50 h)

Inclusief installatie!

Badkamerknaller
€ 9.295,-
Complete badkamer met:
✔ badmeubel
✔ inloopdouche
✔ wandcloset
✔ handdoekradiator
✔ wand- & vloertegels
✔ incl. installatie!
(2.30 x 2.30 x 2.50 h)

Inclusief installatie!

Badkamerknaller
€ 11.495,-
Complete badkamer met:
✔ badmeubel
✔ douche
✔ bad
✔ wandcloset
✔ handdoekradiator
✔ wand- & vloertegels
✔ incl. installatie!
(2.30 x 2.80 x 2.50 h)

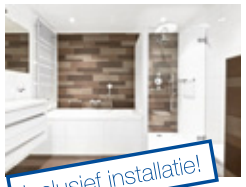

Inclusief installatie!

Badkamers, wand- en vloertegels, sauna's, natuursteen en verwarming.

GOTINK
TOTAALINSTALLATEUR

Molenenk 6 - Hengelo
Tel. 0575-46 52 58
info@gotinkinstallatie.nl

www.gotinkinstallatie.nl

AANGESLOTEN BIJ SANITIEM
ZELF DOEN • SAMEN DOEN • LATEN DOEN

Tekst: Jeroen te Lindert
Foto: Wim van Hof

van de notaris

Aanpassing gemeenschap van goederen

Mr. Jeroen te Lindert (44) is notaris te Doesburg. In zijn vrije tijd is hij zanger/pianist in een jaren 50 rock-'n-rollband.

Mi casa es tu casa. In veel gevallen gaat men in een huwelijk zo van start. Dat wil na verloop van tijd nog wel eens anders worden. Raakt de liefde bekoeld, dan is het maar een kleine stap naar de vraag van wie de koelkast eigenlijk is.

Nederland heeft op meerdere terreinen een behoorlijk unieke wetgeving, die overigens, ondanks dat je tegenwoordig vrijwel alleen nog maar hoort hoe waardeloos van alles en nog wat hier geregeld is, over het algemeen behoorlijk goed functioneert.
Een voorbeeld van vrijwel unieke wetgeving in Nederland is de regeling van de gemeenschap van goederen. Wij zijn hier gewend geraakt aan het feit dat, wanneer je een huwelijk aangaat zonder vooraf huwelijkse voorwaarden te maken, alles gewoon 'van samen' is. Er is echter bijna geen enkel land ter wereld waar dit ook geldt. Jarenlang is er dan ook over gedebatteerd of deze regeling niet zou moeten veranderen. Inmiddels is het wetsvoorstel hiertoe klaar en aangenomen.
Met name de confessionele partijen hebben nog wat tegengesputterd, maar waarschijnlijk treedt het geheel in werking per 1 juli 2017. Als deze column uitkomt weten we ongetwijfeld meer.
Belangrijkste wijziging is dat het wettelijke systeem verandert van de 'algehele' naar een 'beperkte' gemeenschap van goederen. Wat is namelijk voortaan niet meer zomaar gemeenschappelijk: het vermogen dat de echtelieden bij de aanvang van het huwelijk al (privé) hadden alsmede nadien verkregen erfenissen en schenkingen.
Over het algemeen is er over die laatste weinig discussie. Vrijwel iedereen vindt dat je bij een echtscheiding een ontvangen schenking of erfenis eigenlijk niet zou moeten hoeven te verdelen (tenzij men de ontvangende kant is natuurlijk; u zou zich verbazen over hoevelen zich in allerlei bochten wringen om toch nog een stukje mee te pikken van de erfenis van schoonpapa… en dat dan ook heel redelijk vinden uiteraard). Over het voorhuwelijkse vermogen was wat meer discussie. Met name is het de vraag of het niet juist ingewikkelder wordt. Echtelieden krijgen namelijk ineens diverse vermogens: een gemeenschappelijk vermogen, een vermogen van de man, en een vermogen van de vrouw (excuus wanneer u zich als lesbisch of homoseksueel echtpaar tekort gedaan voelt, maar ik wilde het niet nog ingewikkelder maken dan nodig). De vraag is of het bij een echtscheiding nog zo eenvoudig is om aan te tonen wat nu in welk vermogen thuis hoort.
En soms pakt de regeling zelfs wat typisch uit: wanneer men bijvoorbeeld als samenwoners een huisje koopt en, omdat de één iets meer spaargeld had dan de ander, dit gebeurt in de verhouding 70%-30% eigendom, dan was deze woning dus niet (volledig) privé, en wordt bij een huwelijk dus gewoon gemeenschappelijk. Maar dan wel gewoon ieder voor de helft!
Anderzijds krijgt men wel wat meer bescherming tegen schuldeisers. Die kunnen zich verhalen op het privévermogen van de schuldenaar en daarnaast in de toekomst op *de helft* van de gemeenschap van goederen, in plaats van *de gehele* gemeenschap van goederen. Tot slot is bewijs belangrijk: iets waarvan men niet kan aantonen dat het privébezit is, wordt geacht gemeenschappelijk te zijn.

Let wel, de wet kent geen terugwerkende kracht. Dus heeft u in het verleden al een mooie erfenis ontvangen, dan vrees ik dat u toch gewoon bij elkaar moet blijven als u niet met uw lief wilt delen… Er zijn er die liever een ellendig huwelijk behouden dan een deel van een erfenis afstaan.

Tekst: Rinus G.M. Rabeling
Foto: Fred van Daalen

Jachthaven Bommen Berend in Laag-Keppel

Prachtig gelegen aan de Oude IJssel bij Laag-Keppel, bij de oude invaart van de gerestaureerde sluis met draaibrug vinden we Jachthaven Bommen Berend. Al vele jaren hebben vaste bezoekers hier hun ligplaats. Maar ook passanten kunnen hier aanleggen en een aantal dagen (of langer) genieten van de sfeer en de rust van de natuur.
Het sluiscomplex en de jachthaven zijn bereikbaar via het pad langs 'de Olde Schole' aan de Rijksweg in Laag-Keppel. Oudere inwoners kennen dit pad natuurlijk ook nog uit de tijd van het natuurzwembad in de Oude IJssel en de roeibotenverhuur van de familie Wiendels.

We hebben niet precies kunnen achterhalen wanneer de jachthaven in de huidige vorm is ontstaan. Ook is het niet duidelijk waarom de haven deze naam heeft gekregen.
In 1665, na de herbouw van kasteel Keppel na de beschadigingen uit de tachtigjarige oorlog, nam de Münsterse bisschop Bernhard von Galen, bekend als Bommen Berend het kasteel in, ontruimde het kasteel in 1666 en liet toen de verdedigingswerken rond het kasteel ontmantelen. Von Galen had een grotere voorkeur voor kruitdamp dan voor de geuren van het wierookvat. Vandaar zijn bijnaam Bommen Berend.

Tekst: Leo Tholhuijsen
Foto's: Archief Jan Eugelink, Wim van Hof

Jan Eugelink, loonwerker in hart en nieren

Jan Eugelink is al een jaar of wat niet meer bij het loonbedrijf Gebr. Eugelink in Eldrik betrokken. Dat wil zeggen: hij is formeel uit het bedrijf. Zijn zoon Joost en zijn neef René zwaaien daar nu de scepter. Maar daarmee is niet gezegd dat Jan er echt weg is. Bij lange na nog niet. Dit voorjaar zat hij nog bijna dagelijks van 's ochtends vroeg tot 's avond laat op de trekker om bieten- of maisland klaar te leggen.

Een afspraak met hem maken wilde maar moeilijk lukken. 'Bel volgende week nog maar eens terug, misschien heb ik dan tijd', klonk het regelmatig door de telefoon vanaf de trekker. 'Of anders als het regent, dan kunnen we even niets.'
'Ik werk deze weken 110 procent', verklaart Eugelink zijn schaarste aan tijd. 'Maar niet het hele jaar. Voor het mais- en bietenland heb ik vanaf 5 maart constant met de trekker op het land gezeten. Ik doe alleen nog maar trekkerwerk. Bij de grasoogst doe ik veel minder. Af en toe invallen misschien, als ze een man tekort komen. Als bij een boer de afstand tussen zijn graspercelen en de boerderij wat groter is en er een extra trekker met wagen nodig is, dan spring ik bij.'
Wat dat 'bijspringen' betekent, merkt onze fotograaf een week later. Jan Eugelink is nog steeds snoeidruk en alleen tussen de bedrijven door moeten dan snel maar wat foto's gemaakt worden. Op zijn eenenzeventigste is hij nog volop in touw.
Het loonbedrijf op de hoek Eldrikseweg-IJsselweg in Eldrik is in zekere zin het levenswerk van Jan en zijn zestien jaar oudere broer Harrie. Tussen 1960 en 1970 ontstond het uit het toenmalige boerenbedrijfje van 5 à 6 hectare, een stuk of vijf melkkoeien en wat fokvarkens. Het boerderijtje staat er nog en wordt nu bewoond door Jans dochter Monique met haar gezin.
Jan herinnert zich nog hoe druk het er was toen hij nog klein was. 'We woonden daar met vader en moeder, negen kinderen, de ongetrouwde tante Mina, vijf koeien en een stuk of zes varkens. Slaapkamertjes hadden we boven niet, de vier jongens sliepen op de open zolder. De grieten sliepen beneden. Onder een onbeschoten kap lagen wij, je keek er zo naar buiten. Had je wind en sneeuw tegelijk, dan zaten we 's ochtends onder.'
Van de ongetrouwde tante Mina herinnert Jan zich dat die zeer gesteld was op de jongens in het gezin. 'Vooral op Hein, dat was haar lieveling. Als die uit school kwam, stond er een kom soep voor hem klaar, stonden zijn pantoffeltjes klaar, et cetera.'
Het allereerste loonwerk naast het eigen boerenbedrijf begon zestig jaar geleden met het transport van melkbussen van

boerderijen naar de coöperatieve zuivelfabriek Hummelo en Keppel. Iets later, Jan was toen 14 of 15 jaar, kwam op het bedrijf de eerste trekker, gekocht bij Cebeco Mechanisatie in Lochem.
Met deze Hanomag-trekker begon toen het feitelijke loonwerk. Er was een meststrooier bij, een kunstmeststrooier en een ploeg. De tweetakt diesel had een vermogen van 28 pk. Ter vergelijking, dat is zo'n beetje wat tegenwoordig ook de grotere zitmaaiers van particulieren hebben. De trekker waarop Jan Eugelink de afgelopen maanden het voorjaarswerk deed, heeft een vermogen van 250 pk.
'Als kind heb ik nog wel met het paard geploegd. Dat is rustig werk. Op mijn vijftiende ben ik ook met de trekker aan het werk gegaan. Mijn broer bracht hem dan naar het land, ik ging er dan mee aan het werk.'
Vanaf die tijd, en zeker nadat Jan op zijn achttiende van de middelbare landbouwschool in Didam was afgekomen hebben de Eugelinks hun bedrijf flink uitgebouwd. In de piek heeft het bedrijf 20 à 22 trekkers gehad en 15 man in vaste dienst.
'Plus dan nog de losse krachten in de aller drukste periodes. Wij hebben altijd goed personeel gehad, moet ik zeggen. Jongens van de boerderij, maar ook stadsjongens uit Doesburg. Mensen bleven en blijven lang bij ons. Ik denk dat er op dit moment vijf of zes rond veertig jaar bij het bedrijf in dienst zijn.'
Het agrarisch loonwerk staat in het algemeen niet bekend als een sector waar het grote geld wordt verdiend. Marges staan er voortdurend onder druk, niet in de laatste plaats doordat de concurrentie tussen loonbedrijven bij tijd en wijle hevig was. Boeren maakten daarvan weer gebruik door bedrijven tegen elkaar uit te spelen om zodoende op een zo laag mogelijk tarief uit te komen. Jan kent het fenomeen, maar wil er niet al te veel over kwijt. Zeker zijn er in de loop van de tientallen jaren heel veel loonbedrijven verdwenen, maar de schaalvergroting is overal aan de orde. Die concurrentie moet ook weer niet overdreven worden. 'Wij hebben altijd een goede, vrij trouwe klantenkring gehad. Als er 'nieuwe' boeren langskwamen om onze prijzen op te vragen, zei ik altijd: 'Ik denk dat we zo'n 10 à 15 procent duurder zijn dan je eigen loonwerker'. Je hebt niet zoveel aan klanten die voor een dubbeltje op de eerste rang willen zitten.'
'Ik kan zeggen dat we als loonbedrijf goede jaren hebben gehad. Dertig jaar geleden hebben we vier, vijf jaar lang heel goede jaren gehad. Toen hebben we ook af en toe grond gekocht. We zagen dat als een investering in de oude dag voor het geval dat onze jongens het loonbedrijf niet zouden overnemen. Dan hadden we af en toe weer wat kunnen verkopen om weer een paar jaar vooruit te kunnen.'

Overigens laten het goede personeel en de goede klantenkring onverlet dat Eugelink een leven lang hard heeft moeten werken. Hij haalt een krantenknipsel van ruim dertig jaar geleden tevoorschijn onder de kop: 'Urentellers redden het niet'.
'Dat wil zeggen dat je niet alleen tussen acht en vijf uur loonwerker kunt zijn. Je moet soms dag en nacht werken om je loonbedrijf én je huwelijk in stand te houden. Loonwerkers worden niet gemaakt, zeg ik vaak. Ze worden geboren. Je moet liefhebberij hebben voor machines, graag met klanten kunnen en willen omgaan, die ook kunnen adviseren, je moet als vakman mooi werk willen maken, je moet met personeel kunnen omgaan. Dat is goed gegaan. Al moet ik zeggen dat ik toen ik van school kwam ook wel een grote schuur met varkens had willen wegzetten om varkensboer te worden. Maar Harrie had daar minder mee.'
'Wat voor een loonwerker ook belangrijk is', voegt Jan toe, 'is dat je moet durven investeren.' Hij neemt als voorbeeld de trekker met de zes meter brede aangedreven eg die achter de boerderij in de Eekstraat staat, waar hij sinds bijna twee jaar woont. 'Dat is een span van tussen 150.000 en 200.000 euro. Veel geld, maar met die werkbreedte van zes meter doe je er met één man en één trekker veel meer mee dan wanneer je bij de normale drie meter werkbreedte blijft.'
Loonbedrijf Eugelink heeft machines voor de grondbewerking, voor de teelt, de oogst en het inkuilen van mais, voor de oogst en verdere verwerking van kuilgras, en voor de teelt van veldbonen, suikerbieten en graan. Verder een hele machinetrein inclusief vrachtwagens voor mesttransport en –toediening. Daarnaast is in de loop der jaren ook nog een eigen akkerbouwbedrijf opgebouwd op eigen grond en pachtgrond.
'Voor Aviko dat toen nog in Hoog-Keppel zat, hebben we ook heel veel spoelwater gereden, dat was water met zand van de aardappelen en stukjes aardappel. Dat ging toen allemaal bij boeren het land op.'

Jan Eugelink en zoon Joost. Jan is inmiddels uit het bedrijf en Joost runt met neef René inmiddels loonbedrijf Eugelink. Jan noemt het een kwaliteit om zo intensief met elkaar te kunnen samen werken. Hij vroeger met zijn broer, nu de neven René en Joost.

Met RegioRijschool slaag je sneller

RegioRijschool
Van der Hardt Abersonlaan 10
6998 AX Laag-Keppel
T: 06 – 549 751 39
E: kolk2000@chello.nl
I: www.regiorijschool.nl

Structuur in de rijlessen, een leerlingvolgsysteem en gratis theorielessen. Dat is de kracht van RegioRijschool uit Laag-Keppel. Rijschoolhouder Maarten Kolk slaagt er al jaren in om met zijn leerlingen resultaten te behalen die ruim boven het landelijk gemiddelde liggen.

Naast zijn pas verbouwde woning heeft Maarten een gloednieuwe ruimte ingericht om wekelijks theorielessen te geven. ‘Vanaf 16 jaar mag je tegenwoordig al beginnen met theorielessen. Natuurlijk kun je je de stof volledig zelf eigen maken aan de hand van een boek maar een verkeersexamen is voor heel veel jongeren zo’n enorme omslag dat ik hier wekelijks klassikaal lessen aanbied. Een goede theoretische kennis beperkt bovendien het aantal rijlessen’, luidt zijn simpele uitleg. In zes weken behandelt Maarten alle examenstof. En als leerlingen liever individueel les willen hebben, dan kan dat ook tegen betaling. Zijn inspanningen hebben effect want RegioRijschool behaalt al jaren resultaten die boven het landelijk gemiddelde liggen. De gestructureerde manier van lesgeven in de praktijk draagt daar zeker ook aan bij. ‘Ik houd nauwkeurig bij wat een leerling geleerd heeft zodat ik zo effectief mogelijk kan lesgeven. Dat werkt gewoon het prettigst.’

Auto, automaat en motor

Het praktijkexamen is de laatste jaren veranderd, vertelt Maarten die al ruim 25 jaar ervaring heeft in het vak. ‘Er wordt van leerlingen steeds meer initiatief verwacht. Leerlingen willen vaak snel hun rijbewijs halen maar het draait natuurlijk allemaal om ervaring en routine. Je moet gewoon genoeg oefenen.’ Naast lessen in een geschakelde auto biedt RegioRijschool ook de mogelijkheid tot lessen in een automaat. ‘Soms beginnen mensen pas op latere leeftijd met lessen of willen ze hun vaardigheden opfrissen. Dat kan hier.‘ Ook motorrijlessen in alle categorieën behoren tot de mogelijkheden. Maarten werkt nauw samen met zijn compagnon Pede Sinay uit Doesburg. ‘Voor een optimale voorbereiding op het praktijkexamen nemen we van elkaars leerlingen regelmatig een proefexamen af.’ Het is duidelijk: RegioRijschool doet er alles aan om je snel te laten slagen.

RegioRijschool
www.regiorijschool.nl

- Kwaliteitsopleiding voor een correcte prijs
- Vlotte rijopleiding: niet meer lessen dan nodig
- Vakkundig advies over jouw examenaanvraag
- Voor auto, motor, automaat en theorieopleiding

Werktuigen voor de aardappelteelt zijn bij Eugelink niet te vinden. 'Hebben we wel gehad', vertelt Jan, 'we hebben zelf ook fabrieksaardappelen geteeld, voor zetmeel. Daar zijn we op een gegeven moment mee gestopt. Het paste ons niet. Ik was die aardappelen op een gegeven moment zo beu als kouwe pap. Wat daarbij komt, is dat hier in de streek aardappeltelers zo groot zijn geworden dat ze zelf de hele aardappelmechanisatie hebben. Die hebben ons niet nodig.'
Terugkomend op de tijden waaraan Jan Eugelink goede herinneringen heeft, vertelt hij over de tijd op het bedrijf met de combinatie McCormick D439 met daarachter een Welger pakjespers. 'Daarmee maakten we als het goed ging duizend pakjes hooi per uur. Bij ieder nieuw geperst pakje gaf de machine een klik. Iedere klik was een kwartje. Dat was een trekker zonder cabine van 39 pk. Die trekker moest er hard voor werken. Wij ook trouwens. Het was jagen, je kwam niet eens van de trekker af om te pissen.'
'Als je dat vergelijkt met nu is het in principe hetzelfde gebleven. Er is nogal altijd druk op het werk. Alleen heb je nu soms één boer die 50 of 100 hectare ineens wil inkuilen. Toen had je soms vijftien klanten met twee of drie hectare op een dag.'
Harrie en Jan Eugelink zijn een tijdlang in zekere zin ook innovators in de landbouwmechanisatie. Van de vier hydrostatisch aangedreven trekkers die de Nederlandse landbouwmachinefabrikant Lely ooit maakte, liepen er drie bij Eugelink. Samen met de ooit befaamde en voor graslandvernieuwing zeer geschikte Lelyfrees zat Eugelink er mee van Friesland tot in België.
'Drie Lelytrekkers met elk een frees. Eén liep in Friesland, één in Noord-Brabant en België en één hier. We kwamen aan klanten via de plaatselijke coöperaties daar die graszaad verkochten.'
Een andere grote innovatie was twintig jaar geleden de ontwikkeling met stevige innovatiesubsidie van de overheid van een maïsbek die de kolven en de stengels van mais apart oogstte. Jan is daarvoor verschillende keren op het ministerie van landbouw in Den Haag op bezoek geweest bij de toenmalige directeur-generaal Tjibbe Joustra. Dat het project uiteindelijk is doodgebloed was meer het gevolg van het niet aanslaan van de methode om mais als maiskolvenschroot te oogsten dan dat de maïsbek niet functioneerde.
'Wij hadden veertig jaar geleden ook al mobilofoons op een stuk of zes machines. Mijn schoonzus kon zo gemakkelijker het werk overdag regelen vanuit huis. Alles ging vanuit huis, een kantoor hadden we niet.'

'Wij hadden regelmatig voorsprong met onze machines. Met onze bonenplukker hebben we voor Iglo rond Hoogeveen en in Duitsland gewerkt. Maar de mechanisatiewereld is veranderd. De ontwikkelingen gaan zoveel sneller. In plaats van dat je als loonbedrijf af en toe kunt voorlopen, is het tegenwoordig al moeilijk geworden de ontwikkelingen bij te houden.'
'Maar ik bemoei me er niet meer mee. Ik bemoei me niet meer met organisatorische zaken. Ik ben nu inval-trekkerchauffeur. Ben nog wel erg geïnteresseerd. Ik ga nog elke twee jaar mee naar de landbouwmechnisatiebeurs Agritechnica in Hannover. En voor de rest ben ik blij dat het goed gaat met het bedrijf. Met Harrie en mij is het als broers goed gegaan, al hebben we zeker wel woorden gehad.
Heel belangrijk voor je bedrijf. Het is geen vanzelfsprekendheid dat het goed gaat. Joost en René doen het nu ook goed.'

Van de vier hydrostatisch aangedreven trekkers met MWM-motoren die Lely ooit gebouw heeft liepen er drie bij Gebr. Eugelink. Hier achterruit rijdend met een maishakselaar eraan. Let op het driecijferige telefoonnummer.

Wat toen decennia geleden bijdetijds was, is nu een antiek plaatje. Zesrijïge Moreau suikerbietenrooier. De zelfrijdende zesrijer was qua capaciteit een flinke sprong voorwaarts t.o.v. de getrokken één- en tweerijers die hij verving.

Tekst: Henk ten Zijthoff
Foto's: Wim van Hof, collectie Rutger Ebbers

Wijl zijn witgewolde kudde...

Schoolmeester en dichter Piet Louwerse en de organist Jan Worp maakten in lang vervlogen tijden rond het jaar 1900 een klassieke Nederlandse superhit over een schaapsherder die met zijn kudde op de heide dwaalt. Hoe ver is mijn heide en hoeveel mensen kennen dit lied nog? En kent schaapherder Rutger Ebbers (22) uit Hummelo het lied? We stappen in de wereld van een Hummelse schaapherder!

Om te beginnen Rutger: ken jij het lied Op de grote stille heide?

'Nee, nooit van gehoord. En eh.. als ik eerlijk ben en hoor wat je zingt, dan is het op mij en mijn collega's ook helemaal niet van toepassing. Ik ben stadsherder en ik doe aan stadsbegrazing. Ik kom met mijn kudde helemaal niet op heidevelden! Onze kuddes worden ingezet in de gemeenten Doetinchem, Montferland en Doesburg en het zijn stadskuddes.'

Wat is het verschil?

'Om te beginnen is er op een heideveld geen omrastering. Dan zit je als herder dus samen met je honden steeds bij je kudde. Bij onze kuddes worden de schapen wel steeds verplaatst, maar ze grazen in omheinde percelen gras. Die percelen worden door de schapen begraasd en je hoeft ze dan niet meer te maaien met machines. De percelen worden in overleg met de gemeenten gekozen en wij zorgen zelf voor de omrastering. En we zorgen natuurlijk voor het transport: de kudde loopt dan met de herder en zijn hond over de weg naar een ander perceel, dat we van te voren hebben omheind. Als stadsherder ben je intensief met de dieren bezig, maar we zitten niet de hele dag bij één kudde zoals die herder op de hei in dat lied.'

Zo'n verplaatsing is spectaculair!

'Ja! Het is voor mij natuurlijk gewoon werk en ik ben het gewend, maar omstanders vinden het een prachtig gezicht. En men is enthousiast als er ineens een kudde schapen langs komt die door de hond bijeen wordt gehouden.'

Doe jij je werk parttime?
'Nee joh! Veel mensen denk dat zo'n kudde iets voor 'erbij' is, maar ik help ze graag uit de droom. Ik werk fulltime voor Schot Stadsbegrazing. Dan wil je vast ook weten hoe iemand schaapherder wordt? Bij mij ging het zo: ik deed mijn opleiding aan het AOC richting dierverzorging en in die opleiding zit een stagedeel waarin je met schapen moet werken. Ik kwam toen bij Schot terecht en ik vond het prachtig werk. Na mijn opleiding kon ik bij Schot aan de slag. En dat bevalt me heel erg goed!', vertelt Rutger enthousiast.

Hoe groot zijn kuddes?
'Ik sta hier nu met jou in Doesburg met een kudde van precies 246 schapen. Deze kudde in Doesburg bestaat uit jaarlingen, dus dat zijn jonge schapen die nog niet hebben gelammerd. Daarom hoeft er bijvoorbeeld geen stroom op de afrastering, want ik heb met deze kudde niet te maken met lammeren die onder de afrastering door willen kruipen. In totaal heeft het bedrijf Schot, waar ik voor werk, zo'n 800 schapen. En die zijn weer verdeeld over diverse kuddes die op allerlei plekken in de drie gemeenten grazen.'

Om welk schapenras gaat het?
'Het Kempische heideschaap loopt het meest in onze kuddes rond. Het is een ras dat uitstekend tegen schrale omstandig-heden kan. In de jaren zestig van de vorige eeuw was het ras bijna uitgestorven, maar een reddingspoging heeft een prima effect gehad. Het Kempische heideschaap staat er weer uitstekend voor als ras en is van oudsher vooral een grazer en een mest-producent. Qua ras is het niet de allerbeste vleesproducent, andere rassen leveren meer vlees, maar het vlees is wel smake-lijk. De vacht is minder mooi en dus ook minder waard dan de vachten van andere rassen. Maar dit ras kan uitstekend tegen een stootje en geeft bijvoorbeeld weinig problemen bij het lammeren. Na de draagtijd komt zo'n 85% zonder problemen en zonder menselijk ingrijpen ter wereld. Maar naast het Kem-pische heideschaap hebben we toch ook wel een paar goede vleesrassen in onze kuddes. Die zijn vooral voor de slacht.'

Voor het merendeel dus grazers en bemesters in de kud-des?
'Ja dat klopt. En met die bemesting is iets bijzonders aan de hand. We werken bijvoorbeeld in Doetinchem samen met biologen. Die hebben ontdekt dat door de mest de bio-diversiteit flink toeneemt. De kuddes grazen in gebieden waar planten staan: soms ook bijzondere planten. Goed voorbeeld is de wilde orchidee. Die soort kwam op slechts één plek voor. De kuddes voerden zaden mee in de mest en nu duiken die planten ook op in percelen waar onze schapen stonden. Dat is prachtig want daar komen bijen en insecten op af die de bloemen bevruchten. En die insecten trekken weer vogels aan. De kuddes passen perfect in deze ecologische kringloop en verrijken de natuur. Mooier kan 't bijna niet!'

Hoe gaat dat met rammen: halen jullie die ergens anders vandaan?
'We zetten rammen in voor de bevruchting van de ooien en letten daarbij streng op de bloedlijnen. Ze komen dan ook zeer zeker niet uit onze eigen kuddes. Deze rammen gaan meestal eind augustus, begin september een tijdje bij de kuddes de wei in. Het verschilt per ram wat het dier aankan, maar wij rekenen ongeveer één ram op zo'n veertig ooien. De lammeren komen dan in het voorjaar ter wereld. Wij melken de schapen niet. Wij zijn van de extensieve begrazing en de melk is voor de lam-meren.'

Doet je hond Sjef 't goed?
'Ik heb de hond zelf opgevoed en afgericht. Het is een border-collie en hij is nu tweeëneenhalf jaar oud. In het begin was hij soms een klein beetje nerveus, maar hij wordt ouder en dus wijzer', lacht Rutger. 'Ik heb er een hele goede hond aan!'

Schapen scheren: doe je dat zelf?
'Nee, daar hebben we een specialist voor. Het is een kunst om dat goed en snel te doen. Schapen zijn gevoelig voor een on-natuurlijke houding en kunnen daardoor zelfs doodgaan. Het is daarom beter om het scheren over te laten aan iemand die er erg goed in is. Deze kudde in Doesburg waar we nu bijstaan, is net vorige week geschoren. Het is ineens vrij koud weer geworden, maar daar kunnen ze goed tegen. Kijk maar: ze zit-

LENSINK REISBURO

www.reisburolensink.nl

Al 20 jaar;vertrouwd-betrouwbaar-service-kennis

zoek & boek online!

Meipoortstraat 53, Doesburg
Tel: 0313 472828
Email: info@reisburolensink.nl

VIKING adventure sports

www.vikingoutdoor.nl

Beleef de gezelligste dag in Doesburg o.a.:

City Games, Sloepvaren, Steppen,
Abseilen Martini toren en veel meer!

Meipoortstraat 55, Doesburg
Tel: 0313 472828
Email:info@vikingoutdoor.nl

De Klevenhorst HUMMELO

Rustpunt voor wandelaars en fietsers.

Bij de Klevenhorst kunt u terecht voor rondritten met paard en (huif)wagen door Hummelo en omgeving. Kies één van onze arrangementen of stel zelf een rondrit samen. Leuk voor feestjes of een groepsuitje!

- rondrit naar ijsboerderij de Steenoven -
- rondrit naar wijnboerderij 't Heekenbroek -
- rondrit en pannenkoeken bakken op een melkbus -

Van Heeckerenweg 13 | 6999AE Hummelo | Telefoon: 06-39208278
www.deklevenhorst.nl | info@deklevenhorst.nl

Dé lederwaren speciaalzaak

terSteeg lederwaren

berba bags & wallets · aunts & uncles · Samsonite · Castelijn & Beerens · voi · SACCOO · mywalit the wallet you never forget · EASTPAK · HESTER VAN EEGHEN – AMSTERDAM – · GABS · FRED DE LA BRETONIERE · SHABBIES AMSTERDAM · XWORKS THE HOLLAND BRAND · SECRID Made in Holland

Meipoortstraat 4 • Doesburg • www.ter-steeg.eu

KERMEX

EVENT CATERING

MET ADVIES & SERVICE VOOR UW EVENT

HOOGWAARDIGE • EVENEMENTENCATERING
FESTIVALCATERING • PARTYCATERING

TEL. 06 20 27 97 17 • WWW.KERMEX.NL

ten heel goed in het vlees. De dieren krijgen van ons uiteraard optimale zorg. We lopen met onze kuddes midden in woonwijken, dus je moet ze als het ware ook als visitekaartjes zien. We bekappen de hoeven zelf en zorgen ervoor dat ze worden ontwormd en geënt. Daar zijn strenge voorschriften voor en daar houden we ons zeer nauwkeurig aan. Bij de geboorte worden de lammeren geregistreerd. Ze krijgen een oormerk: dat is verplicht en wordt gecontroleerd door de instanties. Het is onvermijdelijk dat er schapen zijn die soms last hebben van kreupelheid. Mensen die een kudde zien, bellen ons daar wel eens over. Maar het komt vrijwel niet voor dat wij dat al niet hebben gezien en een behandeling hebben ingezet. Prima dat mensen in de omgeving en passanten de kuddes in de gaten houden trouwens! Alleen als er op een zondagavond om half elf nog wordt gebeld als ik al in bed lig en weet dat het betreffende schaap al lang is behandeld… Hoort er ook bij, denk ik dan maar!'

Op de grote stille heide
dwaalt een herder eenzaam rond
Wijl zijn witgewolde kudde
trouw bewaakt wordt door zijn hond
En al dwalend gids en her
denkt de herder: 'Och hoe ver
hoe ver is mijn heide,
hoe ver is mijn heide, mijn heide.

Publieksreacties

Rutger en ik staan bij de kudde in Doesburg. Die is net verplaatst en rent uitgelaten kriskras achter elkaar aan door het nieuwe grasperceel. Passanten en buurtbewoners stoppen ter plekke en pakken hun mobieltjes om foto's te maken. Rutger krijgt het ene compliment na 't andere. En terecht! Ik maak van de gelegenheid gebruik om een testje te doen onder de toeschouwers. 'Mevrouw, meneer, als ik zing: Op de grote stille heide wat zingt u dan?' Alle mensen die het testje meedoen, kennen de eerste twee regels en ook het slotakkoord! Op één uitzondering na begint het ze te duizelen bij de derde regel... Maar daarna zingen ze allemaal het refrein uit volle borst mee. Het duo Louwerse en Worp heeft zo'n 117 jaar geleden goed werk verricht!

ZWARTE CROSS
VAAX
bu-j te
BANG
13 & 14 - 15 & 16 JULI

Tekst: Derk Lucassen †
Foto's: collectie Rinus G.M. Rabeling en archief

In het dialect

Ons dialect moeten we zo veel mogelijk koesteren. Het is een onderdeel van onze (cultuur)historie, in gesproken en geschreven woord. Het geeft eigenheid aan de streek en versterkt in hoge mate de saamhorigheid. Deze rubriek wordt gevuld met bijdragen in de streektaal. Soms van gastschrijvers, die per aflevering door de redactie worden benaderd, of met nagelaten werk van overleden inwoners. In dit nummer een bijdrage van Derk Lucassen uit Voor-Drempt, geboren 7 juli 1926 en overleden 21 februari 1996.

Streupers

't Is al weer zo'n goeie viefenzesteg joor gelejen dat ter bi-j ons in de buurt 'n boer vief en twinteg joor getrouwd was. 't Feest zol in 'n zaal in 't darp gehollen wodden en umdat de boerderi-j nogal 'n betjen achteraf stong, mossen de boer en zien vrouw nog oppas zien te kriegen veur de boerderi-j. Tegeswoordeg doen de leuj gewoon de deur op slot at zullie uutgaon, maor vrogger was dat anders, want toen wazzen ze altied nog bezörgd dat ter 's wat met 't vee gebeuren kon at ter geen mens in huus was. Now wol 't geval dat de jachtopzichter van 't kasteel 'n paar waeken veur de brulft bi-j die mensen kwam koffie drinken en toen hi-j heuren dat zullie nog oppas mossen hemmen baoj hi-j an um op de aovend van 't feest te kommen huuswaren.

Now, dat gong an en op de bewuste aovend was de jachtopzichter al betieds op de boerderi-j. De boerin had de koffiepot al op 't peteraoliestel staon en op de taofel in de kökken stong 'n halleve fles jenever en 'n deus goeie sigaren kloor; dan kon de keerl zich wieters wel redden. 'De deur hoef i-j now niet op slot te doen', had hi-j gezeid, 'want ik bun nerges bang veur'. Dat was trouwes ok zo en de streupers wissen door maor al te goed van met te praoten.

Hi-j was veur de duvel en zien olde moer nog niet bang en hi-j gong gerus midden in de nach op zien dooie eentjen 't veld in at e had vernommen dat ter streupers in de buurt wazzen.

In de buurt van de boerderi-j wier ok nog wel 's gestreupt en de keerls, die dat dejen, kwammen altied bi-j de boer en de boerin koffie drinken. Dat dejen ze dan nao 't strikken zetten en later op de aovend gongen zullie dan kieken of ter al wat inzat. At de boer en zien vrouw naor bed gongen, bleven de streupers nog 'n hötjen in de kökken of op de dael wachten en doornao gongen ze de strikken naokieken. Dat was altied 'n riskant gedoe, want der bestong kans dat de jachtopzichter op de loer lei.

Op de aovend van de brulft wazzen de streupers nao 't strik-

KLEINE
RENAULT
uw RENAULT dealer
DOESBURG

Garage Kleine & Zn B.V. | Nieuwstraat 3
6981AH Doesburg | T. 0313-472365 | F. 0313-475829
info@renaultkleine.nl | www.autodoesburg.nl

Hendriks
Verzekeringen
&
Hypotheken

Oranjesingel 4 te Doesburg
www.hendriksdoesburg.nl

Keppel
Coatings

Gietvloeren Beton-look Rolcoatings Onderhoud

Lendenstraat 1
6998 CE Laag Keppel

Tel: 0314 381 900
info@keppelcoatings.nl

www.keppelcoatings.nl

garvo my hearts delight garvo nach meinem Herzen garvo du cœur au ventre

garvo
voer naar mijn hart

vernieuwde website www.garvo.nl

Particuliere verkoop Elke zaterdag open van 8.00 - 12.00 uur
Voor elke diergroep b.v. honden, katten, hamsters, cavia's, kippen, konijnen etc. Ook klein verpakking van 1-5 kg.'

Garvo bv Drempt telefoon +31 (0)313 47 23 21 e-mail garvo@garvo.nl website www.garvo.nl

ken zetten in plaats van naor de boerderi-j naor eur eigen huus gegaon umdat de vrouw van de enen streuper jeureg was. Later op de aovend wollen ze dan de strikken nao gaon kieken. De jachtopzichter had zich nao 't koffiedrinken een beste sigaar angestokken en doornao was e onder 't genot van 'n kloortjen met suker de krant gaon laezen. Of 't now van de jenever of van de suker kwam wet ik niet, maor in elk geval had e alderbastend völ slaop gekregen en doorum was e effen met de kop op de taofel gaon liggen slaopen. De deur was niet op slot, maor dat gaf niks, want hi-j was toch niet bang.
In diezelfde tied hadden de streupers twee beste hazen uut de strikken gehaald en umdat zullie bi-j de boer altied koffie kregen, beslaoten ze um de boer en de boerin veur disse keer 'n haas met te geven. De twee keerls liepen veurzichteg opzied van 't huus hen want zullie dachten dat de boer en zien vrouw misschien al naor bed wazzen. Maor nee, dat viel met want de deur was nog los. Toen de streupers in de kökken kwammen, sloegen zullie zowat steil achteraover van de schrik, want door zat de jachtopzichter an taofel en hi-j sliep as 'n os. De keerl snörken zo hard dat de schilderi-jen zowat van de muur vielen.

Toen de streupers van de eerste schrik bekommen wazzen, beslaoten ze um 'n geintjen uut te halen. Eén van de keerls halen op de dael 'n stuk bindertwien en toen wier één van de beie hazen met 'n töwken um de nek bi-j de jachtopzichter um den hals hen gehangen. De keerl vernom niks en hi-j sliep gewoon deur. De beie streupers gongen heel veurzichteg naor buten en toen zullie thuuskwammen, zeien ze dat ze nog nooit vanzellaeven zovöl schik hadden gehad.
Toen de boer en de boerin en de kinder weer thuuskwammen van de brulft sliep de jachtopzichter nog en de haas lei veur 'm op taofel; zo hadden de streupers 'm neergelegd. De jachtopzichter wier wakker gemaakt en toen hi-j van zien stoel opstong, sleppen hi-j de haas zo met van de taofel. De keerl wis niet hoe of hi-j 't ter met had en van veraltereerdheid kon e de eerste paar minuten geen pap zeggen.

Toen 't geval uutlekken, is ter alderbastend um gelachen en de jachtopzichter deej vanaf die tied nog meer zien best um de streupers te pakken te kriegen. Dit is 'n woor gebeurd verhaal, alleen 'n betjen aoverdreven…

Tekst: Frank Haanappel
Foto's: Frank Haanappel

Uitzicht vanaf de Tafelberg

Frank Haanappel: mijn tijd in Zuid-Afrika

Dremptenaar Frank Haanappel (19) kreeg dit jaar de mogelijkheid om vijf maanden stage te lopen in Zuid-Afrika. Voor zijn opleiding Hotel Management aan Saxion Apeldoorn is het verplicht om in het tweede studiejaar kennis op te doen in het buitenland. Frank koos voor het verre Zuid-Afrika en is van februari tot eind juni werkzaam bij een touroperator die reizen boekt voor Europese touroperators.

Op 6 februari vloog ik in 11,5 uur naar Zuid-Afrika. Toen ik de koffers van de band had gehaald, werd ik door een taxi naar mijn woning gebracht. Onderweg zag ik waar dit land onder andere om bekend staat: een groot verschil tussen arm en rijk. Als je het vliegveld verlaat, rijd je langs een ontzettend grote sloppenwijk, zo ver als je kan kijken worden kleine golfplaten huisjes verlicht met hele oude lataarns en de geur van deze wijken is honderden meters verderop nog te ruiken. Nog geen tien minuten later rijd je door Camps Bay, een rijke badplaats die gevuld is met grote villa's en prachtige appartementencomplexen, allemaal voorzien van een zwembad.
Ik woon in Hout Bay, een badplaats twintig kilometer ten zuiden van Kaapstad. Het dorp heeft in totaal 17.900 inwoners, waarvan ook velen een Nederlandse achtergrond hebben. Leuke restaurantjes en gezellige kroegen vullen deze prachtige baai. Het is een levendige omgeving om in te wonen en mensen zijn hier uitermate behulpzaam. Waar ik het meest aan moest wennen, was het verkeer. Mensen rijden hier aan de linkerkant van de weg dus de oversteekregels zijn hier precies andersom. Voorrangregels zijn hier ook een tikkeltje anders dan in Nederland; in plaats van rechts voorrang te geven, is het hier gewoon wie het eerst komt, mag het eerst vertrekken en dit werkt tegen mijn verwachtigen in heel erg goed.

Een land met een rijke geschiedenis

Zuid-Afrika is het zuiderlijkste land van het continent en dertig keer groter dan Nederland. De oudste sporen van de mens-

heid zijn gevonden in Zuid-Afrika. Zuid-Afrika speelt dan ook een belangrijke rol in de wetenschap. Archeologen doen veel onderzoek in Zuid-Afrika naar de geschiedenis van de mens. Het land wordt ook wel 'de wieg van de mens' genoemd.
Sinds de zeventiende eeuw heeft Zuid-Afrika een rijke geschiedenis. In 1652 kwamen de eerste Nederlanders in het zuidelijkste puntje aan land en Kaap de Goede Hoop werd opgericht. Het werd een verversingspost voor de Vereenigde Oostindische Compagnie (VOC). Het fort dat de Nederlanders toen bouwden, staat nog steeds in Kaapstad en is nu een museum waar je de rijke geschiedenis van de VOC kunt bewonderen. Na 150 jaar werd de Nederlandse kolonie overgenomen door het Verenigd Koninkrijk. Als gevolg van deze overname migreerden een grote hoeveelheid Nederlanders naar het binnenland om daar Boerenstaten te stichten.
In 1902 werden deze Boerenstaten ook overgenomen door de Engelsen. De twintigste eeuw was een donkere tijd voor Zuid-Afrika. Het land werd beïnvloed door de apartheid, een officieel systeem van rassensegregatie.
Tussen 1948 en 1990 was dit systeem leidend in Zuid-Afrika en Namibië. Het woord apartheid betekent 'het verschillend zijn', het komt uit het Afrikaans en is als woord bijna in elke taal overgenomen. Het doel van dit systeem was om de blanke dominantie te behouden in het land en het scheiden van de plaatselijke bevolking was hiervoor nodig. Vanaf 1948 werden regels voor rassendiscriminatie ingezet, er werd een verbod ingesteld op huwelijk tussen blanken en niet-blanken. In 1950 besloot de overheid om de bevolking nog verder in te delen in groepen: blank, zwart en gekleurd. De gekleurde bevolking bestond uit Indiërs en andere Aziaten. Je werd op basis van drie categorieën ingedeeld: je afkomst, sociale aanvaarding en je uiterlijk. Zelf ben ik naar het District 6 museum geweest, District 6 was vroeger een wijk waar veel gekleurde mensen woonden. Het was een prachtig gebied waar iedereen gewoon in vrede leefde. In 1966 besloot de overheid dat dit een blanke wijk moest worden en 60.000 mensen werden met geweld uit de wijk verdreven zodat de blanke bevolking hier kon gaan wonen. Het museum laat verschillende aspecten van deze tijd zien door middel van voorwerpen van vroeger. Je schaamt je gewoon als je daar binnenloopt als blanke. Borden met *White people only* (alleen blanke mensen) wat vroeger boven een toiletgebouw hing. Of goederen en producten die alleen gekocht mochten worden door de blanke bevolking. Een andere selectie producten werd voor de gekleurde bevolking gemaakt, meestal een stuk minder mooi. Het museum laat ook de mooie tijd zien van deze wijk, voor de apartheid. Kinderen die op straat spelen en vrouwen die gezellig koffie zitten te drinken op hun veranda. Het museum geeft weer hoe donker de twintigste eeuw was, dan te bedenken dat het apartheidsregime pas in 1990 werd opgeheven.

Nelson Mandela

Een van de hoofdpersonen van de apartheidperiode is Nelson Mandela. Hij kreeg al jong de kans om te studeren aan de universiteit van Fort Hare. Dit was de enige school waar zwarte Afrikanen mochten studeren. Vanaf 1943 begon Mandela rechten te studeren in Johannesburg. Nog geen jaar later werd Nelson Mandela betrokken bij de strijd tegen het apartheidsregime van het Afrikaans Nationaal Congres. Samen met wat andere leiders begon Nelson met de strijd tegen dit vreselijke

Cel Nelson Mandela

Robben Eiland

regime, hij liet de apartheid het land niet overnemen. Tevergeefs, want in 1963 werd Mandela opgepakt en naar Robbeneiland gebracht voor een levenslange gevangenisstraf.
Ik kreeg de kans om dit eiland te bezoeken samen met de andere stagiaires, het was een hele interessante maar ook emotionele ervaring. Het eiland heeft niet alleen door Nelson Mandela een donkere geschiedenis gekend. Rond 1850 waren de inwoners van het eiland mensen met de ziekte lepra. Lepra is een besmettelijke ziekte die wordt veroorzaakt door de leprabacterie en wordt overgebracht door hoesten of niezen. De leprabacterie tast de zenuwen aan, met als gevolg dat er verlammingen kunnen ontstaan en handen en voeten gevoelloos raken. Hierdoor kan iemand niet meer voelen of hij of zij zich verbrandt of wondjes oploopt. Grote wonden, infecties, blindheid en ernstige verminkingen zoals klauwhanden of stompvoeten zijn het gevolg. Het was vreselijk om te horen dat deze mensen gewoon werden gedumpt op het eiland met als enige boodschap: zoek het zelf maar uit.
Na een boottocht van ruim een uur bereik je Robbeneiland vanuit Kaapstad. Je kunt en mag het eiland niet op eigen gelegenheid bezoeken, alle bezienswaardigheden zijn opgenomen in een (bus)tour over het eiland en worden verzorgd door ex-gevangenen. Maak je geen zorgen, dit zijn geen mensen die gevangen hebben gezeten voor moord, diefstal of mishandeling maar alleen omdat ze een andere mening hadden ten aanzien van het apartheidsregime. De tour is ontzettend indrukwekkend, ook al is het Engels soms moeilijk te verstaan.

- Elektra
- Verwarming
- Koeling
- Water & Sanitair
- Bronboringen
- Waterbehandeling

VERHEY TOLDIJK
INSTALLATIETECHNIEK
WATERTECHNIEK

Verhey Toldijk B.V.
Zutphen-Emmerikseweg 13b
7227 DE Toldijk

0575 - 452041
info@verheytoldijk.nl
www.verheytoldijk.nl

Rietdekkersbedrijf
Jan Jansen

Voor al uw reparaties, onderhoud & nieuwbouw
Bel voor een gratis afspraak of advies

Beekstraat 11 • Toldijk • 06-23628732
janjansenrietdekker@outlook.com

We verzorgen o.a.
- Aanleg gas ,cv,water en electra
- Vervangen van uw cv ketel of warm water toestel
- Onderhoud van uw cv ketel
- Platte daken voorzien van dakbedekking, koper, zink of epdm
- Het monteren van pvc zink of koperen en regenwater afvoer
- Infrezen vloerverwarming

Sterk in vakwerk!

DIMMENDAAL
INSTALLATIETECHNIEK

www.dimmendaalinstallatietechniek.nl

De gidsen draaien natuurlijk hun programma, maar toen het publiek vragen mocht stellen, werd het pas echt akelig stil. De omstandigheden waar deze mensen 25 jaar in hebben geleefd, om hun mening en huidskleur, is echt onmenselijk. We hebben dit al eerder gelezen in het appartheidmuseum, District 6. Mensen werden in die tijd gewoon weggestopt, omdat ze een andere huidskleur hadden. Ze hebben tien jaar op de grond geslapen, pas na tien jaar kwamen de eerste stapelbedden (zonder matras). Niet iedereen had een stapelbed, dus de oudere mensen mochten als eerste in de bedden slapen. Sommige bedden stonden nog in de celblokken; een paar planken en wat ijzeren palen.
Na de toespraak van onze ex-gevange/tourgids gingen we naar het gedeelte waar Nelson Mandela 25 jaar van zijn tijd heeft doorgebracht. Een klein hokje met een raam, een emmer (als wc), een lap stof op de grond (als bed) en een klein tafeltje. Je werd er diep ongelukkig van als je ernaar keek. Hoe sterk moesten die mensen wel niet zijn geweest als je 25 jaar van je leven in zo'n klein hokje moet verblijven terwijl je niks fout hebt gedaan.

Branden door langdurige droogte

Kort na mijn komst in Hout Bay hadden we binnen een week drie grote branden. In Nederland hebben we ook wel eens een brand, maar niet van zo'n omvang. De eerste keer werd ik 's morgens wakker en zag grote rookwolken optrekken achter de berg waar ik op uitkijk, kort daarop gevolgd door grote uitslaande vlammen. Mijn huisgenoten stelden me gerust toen de paniek van mijn gezicht was af te lezen. Het is hier kennelijk heel normaal en er wordt ook redelijk luchtig op gereageerd. Gelukkig was de brand op een berg waar niemand woont, maar in plaats van een mooie groene berg kijk ik nu naar een afgebrande bergwand. De tweede keer zat ik in een taxi naar Kaapstad en we passeerden een *township* (sloppenwijk) die volledig in brand stond. Ik zag brandweerwagens dus ik hoopte dat het goed zou komen. Toen ik de volgende avond weer terugreed naar Hout Bay en Llandudno Mountain passeerde stond de hele *township* in brand. Helikopters vlogen af en aan met zeewater om de brand te blussen. Toen ik de volgende dag weer moest werken, kregen we het bericht dat maar liefst twaalf mensen om het leven waren gekomen en 15.000 mensen dakloos. Een van die 15.000 bewoners was een collega van ons. Ze had al haar kleren kunnen redden maar haar meubels en andere bezittingen waren opgegaan in rook. Ik kon me het gewoon niet voorstellen hoe je binnen een paar uur alles kwijt kunt raken. Samen hebben we geld ingezameld voor de eerste levensbehoeften. Mandela Park, de *township* die getroffen was door de brand, is nu voor een derde deel gelijkgemaakt met de grond; een zwarte vlek in een kleurrijke buurt. Als je nu langs Mandela Park rijdt, dan zie je honderden Dixi's en mobiele douches, en immense tenten vullen het terrein waar honderden mensen in slapen. Mensen hebben niet of nauwelijks geld, het opbouwen van een nieuwe *township* duurt nog jaren voordat iedereen weer een dak boven zijn hoofd heeft.

Lekker de toerist uithangen

Omdat ik in het weekend vrij ben, geeft mij dit de mogelijkheid om ook veel van de omgeving te zien. Het heeft zo z'n voordelen om bij een reisbureau te werken; mijn collega's kennen de omgeving als geen ander en kunnen tickets en boekingen regelen voor een aantrekkelijke prijs.

Hout Bay vanaf Chapman's Peak

Kaap de Goede Hoop

Het prachtige Zuid-Afrika wordt ook wel de 'regenboognatie' genoemd, vanwege de enorme variëteit aan kleuren, culturen en tradities. In het land vind je uitgestrekte woestijnen, imposante bergen en ook glooiende wijngaarden. Zuid-Afrika is een aantrekkelijke mix van Afrikaanse cultuur, landschappen en wildlife enerzijds en Europese voorzieningen, luxe en infrastructuur anderzijds. De omgeving van Kaapstad wordt gekenmerkt door de Tafelberg, één van de toeristische hoogtepunten van Zuid-Afrika. Je kunt de berg met een zeer pittige wandeling beklimmen in drie uur, maar je kunt ook de kabelbaan nemen die je in tien minuten naar de top brengt met een schitterend uitzicht over Kaapstad. Zeker een aanrader aan het eind van de dag bij zonsondergang.
Kaapstad is op zichzelf al een prachtige stad. Ik loop er soms uren rond om gewoon naar de gebouwen te kijken zonder ergens naar binnen te gaan. Zo heb je ook het stadsdeel Bo-Kaap. Een gedeelte van de stad waar een islamitische groep woont. Elk huis heeft een andere kleur. Als je daar woont, mag je zelf bepalen welke kleur je huis krijgt als het maar een felle, opvallende kleur is. Je ziet rode, groene, blauwe, oranje huizen. Ook al is het zo'n populair gedeelte van de stad, het is niet overstroomd met toeristen.

Meer weten over Franks belevenissen in Zuid-Afrika? Lees dan zijn wekelijkse blog met uitgebreide verslagen over zijn stage op www.haanappelfrank.wordpress.com.

Tekst: Marian Oosterink
Foto's: Marian Oosterink

Schoolvoetbaltoernooi

Op vrijdagochtend 21 april vonden de Koningsspelen plaats met 's ochtends voor de bovenbouw het schoolvoetbaltoernooi van HC'03 voor de basisscholen De Klimtoren, De Woordhof en De Bongerd.

Vanaf 09.00 uur hebben ongeveer 200 jongens en meisjes onderling wedstrijden gespeeld, waarbij ze werden aangemoedigd door hun coaches, ouders en andere belangstellenden. Tussen de wedstrijden door was er als extra individuele activiteit het gericht kopschieten. Voetbalclub HC'03 zorgde voor de organisatie, vier speelvelden en acht scheidsrechters. De 13 vrijwilligers hebben zich weer ingezet om er voor iedereen een leuke ochtend van te maken. De dame en heren zorgen in wisselende samenstelling al ruim 25 jaar voor de organisatie, eerder ook in Hoog-Keppel. Het toernooi is in de loop van de jaren steeds groter geworden.

Toen om iets voor 12.00 uur de laatste wedstrijden waren afgelopen en het laatste fluitje klonk, kon het wedstrijdsecretariaat de volgende winnaars bekendmaken:

Topschutter meisjes:	Ninke Mulling van De Klimtoren
Topschutter jongens:	Thijs Hofstede van De Bongerd
Groepen 5/6 meisjes:	De Woordhof
Groepen 5/6 jongens:	De Klimtoren I
Groepen 7/8 meisjes:	De Klimtoren I
Groepen 7/8 jongens:	De Klimtoren I

De winnaars van de groepen 7/8 mochten in mei deelnemen aan het regionale scholenvoetbaltoernooi in Duiven.

1

2

1. *Het wedstrijdsecretariaat overlegt met een coach, ook Thea Erkens (rechts), directeur van De Klimtoren komt even kijken.*
2. *Het jongens team 5/6 van De Woordhof (blauwe shirts) op weg naar het doel*
3. *Het winnende jongensteam groepen 7/8 van De Klimtoren uit Drempt*
4. *Het winnende meisjesteam groepen 7/8 van De Klimtoren uit Drempt*
5. *De vrijwilligers van HC'03 die zich al vele jaren inzetten voor het voetbaltoernooi, v.l.n.r.: Jeroen Geurts, Gerard Pelgrom, Frans Tankink, Jan Koenders, Geert Koenders, Thijs Koenders, Ronnie Booltink en Leo Koenders. Afwezig waren bij het maken van de foto: Carla Landaal, Jan van Hagen, Gerrit Lobeek, Jan Arntz en Henk Banda.*
6. *Topschutter Ninke Mulling van De Klimtoren heeft bij de meisjes de 1e prijs gewonnen*
7. *Topschutter Thijs Hofstede van De Bongerd wint de 1e prijs*
8. *De meisjes van De Klimtoren (witte shirts) hebben gescoord tegen De Woordhof*

Uitspanning Het Wapen van Heeckeren

Het Wapen van Heeckeren
Zelhemseweg 16
6999 DN Hummelo
T: 0314 – 38 26 00
M: info@hetwapenvanheeckeren.nl
I: www.wapenvanheeckeren.nl
Volg ons op Facebook

Het karakteristieke pand uit het begin van de negentiende eeuw met een al even oude doorrijschuur aan de rand van het bos geeft Uitspanning Het Wapen van Heeckeren een exclusieve uitstraling. Eigenaren Kees en Cissy van Baardwijk hebben de horecagelegenheid aan de Zelhemseweg echter laagdrempelig gemaakt. 'Wij zijn er voor iedereen.'

De voormalige uitbaters van Het Witte Paard in Zelhem runnen inmiddels twee jaar Het Wapen van Heeckeren en hebben het direct toegankelijk gemaakt voor een breed publiek. 'Voor een eerlijke prijs kun je bij ons een gevarieerde menukaart verwachten die inspeelt op de seizoenen. Van gehaktbal tot broodje gezond als lunch en van schnitzel tot snoekbaars als diner. Ons restaurant biedt plaats aan zeventig gasten, maar we kunnen er aan de achterkant ook een tent bij zetten en dan kunnen hier feesten worden gegeven voor grote groepen. In overleg bekijken we dan de mogelijkheden', vertelt Kees. Ook buiten hebben Kees en Cissy hun wensen doorgevoerd. Met een speeltuin voor de kinderen, een jeu-de-boulesbaan, geiten en sierkippen krijgt de locatie het landelijke karakter waar het echtpaar zo van houdt. Het barbecueplein, het royale terras met buitenbar van waaruit zomers de bediening plaatsvindt, maken Het Wapen van Heeckeren tot een unieke plek voor een hapje, drankje of feesten en partijen.

De geboren Brabanders voelen zich helemaal thuis in de Achterhoek en hebben volgens lokaal gebruik buurt gemaakt. 'De schietvereniging heeft hier haar thuisbasis en de buurtvereniging houdt hier haar kaartavonden. We houden van die gezelligheid', zegt Cissy in het café met de toog en de schenkkast uit 1880. Kees heeft zich verdiept in de rijke historie van het pand en vertelt zijn gasten er graag over. 'De natuurstenen pomp hier op het terras heb ik weer in ere laten herstellen. Elke morgen als ik wakker word, geniet ik weer van het uitzicht en de rust. Het is hier zo mooi.'

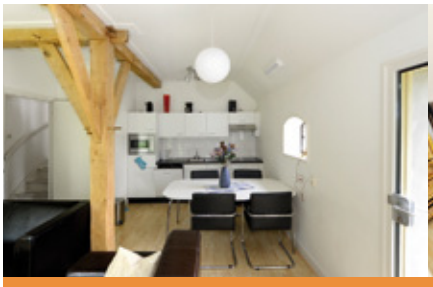

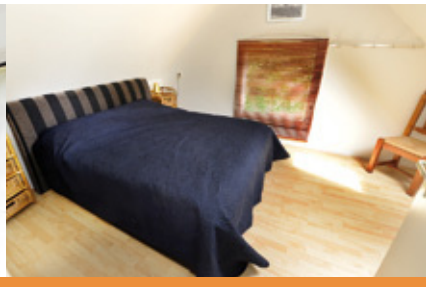

Vakantiewoningen
Bent u op zoek naar een leuke vakantiewoning? Kom dan naar onze huisdiervriendelijke accommodaties met tuin. Wij bieden twee volledig uitgeruste appartementen aan voor vier personen. Kijk voor de beschikbaarheid op **www.booking.com.**

Tekst: redactie
Foto's: archief

Fotowedstrijd

De redactie nodigt u uit om de komende maanden met uw fotocamera op pad te gaan en onze bijzondere omgeving vast te leggen. We wonen in een prachtig gebied en dat nodigt vast en zeker uit om de fotocamera ter hand te nemen. De beste inzendingen belonen we met een prijsje en plaatsing van de bekroonde foto in het decembernummer. Wellicht ontdekt u bij uzelf een sluimerend talent. We zijn er heel benieuwd naar. Schroom dus niet om mee te doen.

Houd rekening met het volgende: Alleen inwoners van Drempt, Hummelo en Keppel mogen meedoen en kunnen meerdere foto's inzenden. Per foto met vermelding van naam, adres en plek/onderwerp en de datum waarop de foto werd gemaakt. Ook willen we graag uw leeftijd erbij. Als er namelijk ook voldoende aanmeldingen zijn van jongeren worden deze in een aparte categorie beoordeeld.
De foto moet in het gebied van de voormalige gemeente Hummelo en Keppel door de inzender gemaakt zijn. Het onderwerp is vrij: met of zonder mensen, landschap, detail, alles mag.
De foto's worden beoordeeld op creativiteit, originaliteit en techniek, de foto is scherp op de plaatsen waar die scherp moet zijn.

Inzending graag vóór 1 november naar emailadres: dehessencombinatie@hc-03.nl of aanleveren op usb op het adres Torenakker 4, Voor-Drempt. De foto's dienen dus digitaal als jpg-bestand te worden aangeleverd en blijven eigendom van de inzender.
De uitslag en winnende foto's worden opgenomen in het decembernummer van De Hessencombinatie, verschijningsdatum omstreeks 15 december.

Zoals hiervoor aangegeven bestaan de prijzen onder andere uit plaatsing van de foto in ons magazine. Mede in verband hiermee dient het fotobestand minimaal 1MB groot te zijn. Controleer de instellingen van uw (compact)camera en pas ze zo nodig aan zodat de fotobestanden voldoende groot zijn. Tot dusver heeft de redactie geen foto's geplaatst die gemaakt zijn met een mobiel, omdat deze bestanden te klein zijn.

De foto's worden anoniem beoordeeld, de naam van de fotograaf is niet bekend bij de juryleden. Er mag geen watermerk met de naam van de fotograaf in de foto staan. De jury bestaat uit drie deskundigen die uiteraard uitgezonderd zijn van deelname. Hebt u vragen? Laat het ons weten via emailadres: dehessencombinatie@hc-03.nl of eventueel telefonisch op 0313-472968 (Rinus Rabeling).

Er zijn op het internet diverse fototips te vinden om uw foto, indien nodig, net iets beter te maken. 's Ochtends of 's avonds zijn vaak betere momenten dan midden op de dag.
Wij wensen u een heel mooie zomer en herfst en heel veel plezier bij het maken van de foto's in ons prachtige gebied. We kijken met veel belangstelling uit naar uw inzending. Succes!

Tekst: Henk ten Zijthoff
Afbeeldingen: coll. Henk ten Zijthoff

Dagboeken en hun geheimen

Er zijn mensen die een dagboek bijhouden. Filmster en icoon Marlène Dietrich is al lang niet meer onder ons maar zij deed een opmerkelijke uitspraak: 'mensen houden een dagboek bij met het idee om later te publiceren'. Had La Dietrich een punt met haar uitspraak? We hebben dagboeken gelezen van mensen die een relatie hebben met Hummelo en Keppel of met mensen die daar woonden. De genoemde publicaties beschrijven lotgevallen rond de Tweede Wereldoorlog en ze zijn gepubliceerd door een uitgever of in eigen beheer. Is er in die dagboeken iets te merken van de intentie die Marlène Dietrich beschrijft? En is er in bij het lezen van een dagboek misschien aanvullende informatie uit een ander dagboek te vinden? We doen een paar opmerkelijke vondsten.

Het dagboek van mevrouw Nathalie Westerbeek van Eerten-Faure

Nathalie Westerbeek van Eerten-Faure is gehuwd met huisarts Dr. Westerbeek van Eerten. Het gezin woont in 1940 in Hummelo op Het Zand aan de Keppelseweg. Daar is ook de huisartsenpraktijk. Als de legers van nazi-Duitsland in de vroege ochtend van 10 mei 1940 de aanval op Nederland, België en Frankrijk inzetten, pakt zij haar pen en een cahier en schrijft op wat er die dag gebeurt. Daar blijft het niet bij: gedurende de hele oorlogsperiode blijft zij *'aanteekeningen'* maken, waarbij zij geen doekjes windt om wat zij waarneemt. Vermoedelijk de reden dat enkele volgeschreven cahiers tijdelijk letterlijk begraven worden in de tuin. Bij het lezen van de originele cahiers bij het Erfgoedcentrum in Doetinchem valt de hierdoor geleden schade aan sommige cahiers duidelijk op.
Vorig jaar is in De Hessencombinatie uitgebreid aandacht besteed aan dit dagboek van de doktersvrouw in oorlogstijd. Het werd in 2015 gepubliceerd door de Mr. H.J. Steenbergen-stichting met de titel *En de Rücksack stond altijd klaar*. Bij lezing is niet vast te stellen of mevrouw Westerbeek van Eerten de intentie had om na de oorlog dit dagboek te publiceren. In de periode na de bevrijding heeft zij zelf daartoe geen initiatief genomen. Maar in de laatste zinnen in het boek geeft zij duidelijk aan dat zij de 'aanteekeningen' maakte voor haar kinderen. Vooral voor zoon Bobbie die tijdens de oorlog in Zuid-Afrika verbleef. En '*voor ons nageslacht, opdat zij een duidelijk beeld zullen krijgen over de toestand, de groote ellende, de zenuwslopende gevaren en zorgen, waarin ons volk en speciaal ons heele gezin ook heeft geleefd.*' Er is dus wel degelijk sprake van een boodschap voor het nageslacht. Mevrouw Westerbeek van Eerten overleed in 1972. Haar dagboeken werden 43 jaar na haar overlijden alsnog gepubliceerd door en voor het nageslacht. Met daarin een schat aan informatie.
Meteen bij lezing van haar aantekeningen op 11 mei 1940 stuiten we op iets opmerkelijks. Zij schrijft: '*Drie Hollandsche soldaten die in Hummelo vergeten waren achtergebleven, werden 's avonds door de Duitschers gevangen genomen. Arme jongens, zij waren verslagen, toen ze op de Duitsche auto's werden gecommandeerd. Het hele dorp was er omheen komen staan en in hun oogen was er een stil afscheid. De tweede oorlogsdag was voorbij*'. Dat roept een vraag op. Hoe is het deze 'arme jongens' die dag en daarna vergaan? Is daar nog achter te komen? Het antwoord is: ja! Daar zijn we achter gekomen via een… dagboek! Dat dagboek is geschreven door sergeant Wim van der Zwaan, één van die arme jongens.

Het dagboek van sergeant Willem van der Zwaan

Van der Zwaan is een Amsterdammer en in de mobilisatieperiode is hij vanaf 1939 dienstplichtig militair. Hij dient als sergeant bij de genie en is als onderofficier geplaatst bij de Verbindingsdienst van het 19e Grensbataljon dat onderdeel is van het Veldleger en valt onder de Territoriaal Bevelhebber Overijssel (TBO). In augustus 1939 wordt Van der Zwaan overgeplaatst naar Hummelo. De verbindingsdienst opereert vanuit de locatie van wat nu Garage Bergsma aan de Dorpsstraat in Hummelo is. De manschappen zijn ondergebracht in Villa Lodewijk aan de Greffelinkallee. Willem maakt nauwgezet aantekeningen van wat hem overkomt als krijgsgevangene. Wanneer Van der Zwaan deze aantekeningen precies uitwerkt naar een dagboek is niet meer met zekerheid vast te stellen, maar uit sommige tekstdelen blijkt dat dit in ieder geval na afloop van zijn krijgsgevangenschap moet zijn gebeurd en mogelijk zelfs vlak na afloop van de Tweede Wereldoorlog in mei 1945.
Het dagboek van Van der Zwaan is in 2015 uitgegeven: *Retour Hummelo-Stargard. Dagboek van sergeant Willem van der Zwaan over zijn krijgsgevangenschap WOII*. De uitgave kwam door een reeks toevalligheden tot stand. Van der Zwaan woont tot aan zijn overlijden in 2007 in Arnhem. Naast hem woont zijn veel jongere buurman, Harry Brinksma. In de contacten met Willem komt Harry aan de weet dat buurman Willem een dagboek heeft bijgehouden over zijn krijgsgevangenschap in 1940.

Sergeant Willem van der Zwaan in de centrale te Hummelo.

Harry wordt getroffen door een zware hernia en leest in deze periode van ziekte en herstel het dagboek van zijn buurman. Daar raakt hij zo van onder de indruk dat hij het plan opvat om de route van het transport van de in Hummelo krijgsgevangen gemaakte manschappen dwars door Duitsland en later terug naar Nederland na te trekken. Dat wordt een fascinerende zoektocht. Het lukt Brinksma om een schat aan informatie en beeldmateriaal toe te voegen aan de oorspronkelijke tekst van het dagboek. Die oorspronkelijke tekst is trouwens alleen al een uitstekende bron van informatie over hoe het de militairen verging. Uiteindelijk belandt Van der Zwaan in Stargard dichtbij Danzig (het huidige Gdansk) in het toenmalige Oost-Duitsland, nu Polen. Van der Zwaan verblijft daar tot zijn vrijlating in juni 1940. Hij schrijft vanuit zijn perspectief op 11 mei 1940 over dezelfde gebeurtenis die ook door Nathalie Westerbeek van Eerten wordt beschreven het volgende:
'Zwaar bepakt stappen we in de auto. (…) Er is natuurlijk veel belangstelling bij ons vertrek. Eggink grijnst eens tegen ons. Anderen staan met een nors en stroef gezicht alles gade te slaan. Hier en daar welt een traan op in een vrouwelijk oog. (….) Met sombere gezichten rijden we Hummelo uit. (….) Ik neem alles nog eens goed in me op. Hoe lang zal ik moeten teren op de gedachten aan dit vredige dorpje met zijn prachtige omgeving en vriendelijke bewoners.'
Van der Zwaan overleeft de oorlog en huwt met een Hummelose die hij in de periode 1939/1940 heeft ontmoet. Willem van der Zwaan heeft bij leven niet aangegeven wat hij van plan was met zijn dagboek. Wel is duidelijk dat hij bij het uitwerken van zijn aantekeningen zeer zorgvuldig te werk is gegaan. Het origineel is in keurig handschrift geschreven. De uitgave van 2015 is geen facsimile uitgave maar betreft de omzetting van de oorspronkelijke handgeschreven tekst naar tekst in drukwerk. Het echtpaar Van der Zwaan was kinderloos en het originele dagboek is thans in beheer van hun familie.

De brieven van Gerrit ten Zijthoff uit Berlijn aan zijn ouders in Hoog-Keppel

We duiken na de meidagen van 1940 weer in het dagboek van Nathalie Westerbeek van Eerten en stuiten op een passage die een traceerbaar en schriftelijk vervolg blijkt te hebben. We zijn beland op vrijdag 7 mei 1943. Nederlandse studenten worden op 13 maart 1943 door de Duitse bezettingsmacht gedwongen om de loyaliteitsverklaring te tekenen. Die verklaring houdt in dat studenten zich zullen onthouden *'van iedere tegen het Duitse Rijk (…) gerichte handeling'*. Studenten hebben tot 10 april de tijd om te tekenen. Bij weigering volgen represailles. Gerrit ten Zijthoff is een zoon van het hoofd van de Van Schuylenburch-school in Hoog-Keppel en studeert op dat moment theologie aan de rijksuniversiteit van Utrecht. Hij weigert de verklaring te tekenen maar wil niet dat zijn familie gevaar loopt. Hij heeft vier broers waarvan er drie een gevaarlijke leeftijd hebben voor Arbeitseinsatz. Hij besluit om zich te voegen bij de groep studenten die door de Duitse bezettingsmacht is opgeroepen om zich in Arnhem te melden. Hij duikt niet onder om represailles tegen zijn familie te voorkomen. Nathalie Westerbeek van Eerten beschrijft in haar dagboek het afscheid van Gerrit en zijn moeder: *'Een vriend van Emil, Gerrit ten Zijthoff, is bepakt en beladen naar Duitschland vertrokken. Hij wilde zijn ouders niet de dupe laten zijn en ook niet teekenen. Ik zag hem gisteren bij de bus staan met zijn moeder, die afscheid van hem nam. Een zeer ellendig gezicht. Zeer vermoedelijk zal hij wel naar de zwaar gebombardeerde streken gezonden worden bij de oorlogsmunitiefabriek!'*

Hoe vergaat het Gerrit nadat hij op 6 mei 1943 met de bus uit Keppel vertrekt? Is dat nog te achterhalen? Het antwoord is… ja! En wederom speelt het toeval een grote rol. In 2015 duikt in Fort Forth (Texas, Verenigde Staten) bij Gerrits Amerikaanse schoonzoon een stapeltje papier op. Deze schoonzoon is weduwnaar van Gerrits dochter. Gerrit en zijn echtgenote Bep zijn beide niet meer in leven en ook hun enig kind is overleden. Schoonzoon Scott Latta kan het Nederlands niet lezen. Dus wat te doen? De kachel in met dat papier of iets anders bedenken? Gelukkig is hij zo verstandig om contact te zoeken met familie van Gerrit in de Verenigde Staten en in Nederland. Het blijkt correspondentie te zijn van Gerrit aan zijn ouders in Hoog-Keppel in de periode dat hij als dwangarbeider in Duitsland verblijft. Dankzij deze bron kunnen we tot op de dag van de gebeurtenis die Nathalie Westerbeek van Eerten op 7 mei 1943 beschrijft, nagaan hoe het met Gerrit gaat na zijn vertrek per bus uit Keppel. De correspondentie begint in de vorm van een kort kattenbelletje van Gerrit op donderdag 6 mei 1943 en is gericht aan zijn ouders in Hoog-Keppel: *'Arnhem. Lieve ouders. Op 't ogenblik in Royal. Het is half zes. Ongeveer 70 lui zijn er thans. (…) Nog geen bekenden ontmoet. Vanavond misschien op*

Wilbert Verheij

machinale
houtbewerking

Zomerweg 67a 6996 DT Drempt 0314-382504

STUKADOORSBEDRIJF
HENRIX

Toldijk
06-18200845

Stucwerk
Gipsspuiten
Wand afwerking
Plafond afwerking

www.stukadoorsbedrijfhenrix.nl

SUPERMARKT AALDERINK

1200 m² winkelplezier! 750 m² parkeerruimte!

Vind ons op Facebook

ZONDAGS GEOPEND VAN 12:00 TOT 17:00 UUR

DORPSSTRAAT 14 - 16 STEENDEREN

transport, maar waarheen is natuurlijk onbekend. Misschien naar Brandenburg. (…) Verder niets te melden. Houd je taai'.
Opvallend bij dit eerste levensteken van Gerrit is de luchtige toon die hij gebruikt. Het gaat er in Royal gemoedelijk aan toe en de bewakers zijn geschikte lui, zo schrijft hij. Op vrijdag volgen weer twee afzonderlijke kattenbelletjes: de studenten zijn afgevoerd naar het later beruchte Arbeitseinsatzlager Erika bij Ommen, waarbij Gerrit meldt dat de stemming onder de studenten goed is. Op 16 mei 1943 volgt de eerste brief uit Berlijn - Lichtenberg. Hij is daar geplaatst in een Arbeitslager en moet als metaalarbeider werken in een fabriek van Knorr-Bremse. Dat bedrijf bestaat nog steeds en produceert nog altijd remsystemen. De correspondentie die Gerrit voert met zijn ouders is in facsimile uitgegeven onder de titel: Post uit Berlijn-Lichtenberg: mei-augustus 1943.

In augustus 1943 stopt de correspondentie abrupt. Gerrit ten Zijthoff weet na een hevig bombardement op Berlijn (vermoedelijk eind augustus, begin september 1943) te ontsnappen uit Duitsland en uiteindelijk in Twente in de buurt van Gramsbergen onder te duiken. Tegen het einde van de oorlog is hij daar sectiecommandant van de Binnenlandse Strijdkrachten (BS). Als hij na de bevrijding weer naar Utrecht is teruggekeerd om zijn studie af te maken, schrijft hij in december 1945 met de hand een chronologisch dagboek waarin hij de bloedstollende gebeurtenissen rond de bevrijding van het buurtschap bij Gramsbergen vastlegt. Hij doet dat voor de familie waar hij vanaf 1943 ondergedoken is geweest. Dit dagboek is omgezet in druk en tevens opgenomen in de bovengenoemde uitgave. Gerrit emigreerde na afronding van zijn studie naar Canada en later naar de Verenigde Staten. Hij promoveerde aan de Chicago University en werd hoogleraar godsdienstwetenschappen aan enkele Amerikaanse universiteiten. Gerrit publiceerde weliswaar op wetenschappelijk terrein maar heeft blijkbaar niet de intentie gehad om een boek te schrijven over zijn belevenissen in de Tweede Wereldoorlog. Zijn nazaten hebben die arbeid voor hun rekening genomen.

Een goede vriend van Gerrit is Wim de Weerd. Ook hij is student theologie en naar Berlijn afgevoerd als dwangarbeider. Wim houdt een dagboek bij. Ook hij onderneemt net als Gerrit vluchtpogingen, maar hij is minder fortuinlijk. Bij twee pogingen wordt hij ook tweemaal gepakt als het doel bijna is bereikt. Het is een wonder dat hij de straf daarvoor (opsluiting in Kamp Amersfoort) overleeft. Genoeg inspiratie voor de latere predikant De Weerd om de gebeurtenissen te beschrijven in zijn boek met de titel *Uit het dagboek van een Belhamel*. Weer een punt voor Marlène Dietrich!

Familie Ten Zijthoff, 1940. Van links naar rechts: Gehrard, moeder Ten Zijthoff-Eshuis, Chris ten Zijthoff, Hendrik Jan, vader Ten Zijthoff, Hans ten Zijthoff, Hanneke en Gerrit ten Zijthoff.

La Dietrich scoort trouwens nog een laatste punt… Nathalie Westerbeek van Eerten noteert in haar cahier op 2 mei 1942 dat haar dochter Lous bevriend is geraakt met een jongeman van 19 jaar die op dat moment een tijdje verborgen is op De Koestert in de Broekstraat in Hummelo. Zijn naam is George Behar en hij is een '*Engelschman*'. Deze George verdwijnt na een tijdje spoorloos en Nathalie veronderstelt dat hij probeert om vanuit bezet Nederland in Engeland te komen. Klopt dat? Jazeker klopt dat en deze George Behar wordt als *George Blake* in 1961 wereldberoemd als één van de mollen binnen de Britse geheime dienst die voor de Russen blijken te spioneren. De beruchte Cambridge Five horen ook in dit rijtje. Blake wordt gepakt en verdwijnt voor 41 jaar in de Britse gevangenis Wormwood Scrubs. Maar hij ontsnapt op spectaculaire wijze in 1966 en weet met hulp van enkele hippies de Russische zone in Duitsland te bereiken. George Blake is nu de 90 al ver gepasseerd maar hij woont nog altijd in Moskou. Hield George Blake een dagboek bij? Of aantekeningen? Dat zou zo maar kunnen. Want hij voldoet met vlag en wimpel aan de stelling van Marlène Dietrich: hij schreef een boek over zijn leven onder de titel *Geen andere weg*!

Bronnen:

N.M. Westerbeek van Eerten-Faure: En de Rücksack stond altijd klaar (2015)
Harry Brinksma: Retour Hummelo-Stargard. Dagboek van sergeant Willem van der Zwaan over zijn krijgsgevangenschap WO II (2015)
H. ten Zijthoff: Post uit Berlijn-Lichtenberg mei-augustus 1943 en de bevrijding van Gramsbergen (2016)
Ds. Wim de Weerd: Uit het Dagboek van een Belhamel (1985)
George Blake: Geen andere weg (1990).

Tip
Komt u op zolder ergens een dagboek tegen of een briefwisseling, bekijk dan aandachtig het materiaal. Weet u niet wat u ermee aan moet, stop de materialen dan niet in de kliko voor oud papier. Er zijn instellingen die mogelijk belangstelling hebben voor deze materialen en ze op informatiewaarde kunnen schatten. Het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL) in Doetinchem bijvoorbeeld. Of het Nederlands Dagboekarchief in Amsterdam. In dit artikel worden een aantal publicaties genoemd. Die zijn niet allemaal meer leverbaar. Heeft u daar vragen over, dan kunt u contact opnemen met de redactie van De Hessencombinatie. Evenmin is de opsomming van bronnen compleet. Het is de redactie bekend dat er meer materiaal is van mensen die in Drempt, Hummelo of Keppel hebben gewoond. Vaak gaat het om herinneringen die zijn geschreven voor kinderen en kleinkinderen van de schrijver/schrijfster. Over de periode in de Tweede Wereldoorlog maar denk ook aan de periode na 1945 waarin Nederland en Indonesië oorlog voerden. Soms zijn de aantekeningen opgeschreven in een schriftje, soms via een uitgave in eigen beheer en alleen binnen de familie. Het zou erg jammer zijn als deze bronnen op den duur verloren zouden gaan.

MC MULTICYCLE

Dé Multicyclespecialist van de regio

"Er is geen e-bike die zo licht fietst als een MC"

TEST WINNAAR

Gratis haal en breng service

Designed around you

Leigraafseweg 33 F
6983 BR Doesburg
Industrieterrein Beinum-West
T 0313 - 41 27 27
info@xycleservice.nl

Xycleservice doesburg
600m² fietsplezier

www.xycleservice.nl

ZÉKER WETEN, ZÉKER LEVEN.

Wat er in het leven ook gebeurt, Heilbron is al sinds 1932 in de buurt en weet raad op het gebied van **verzekeringen**, **pensioenen**, **hypotheken**, **makelaardij**, **bankzaken** ...en meer. Zo zijn zaken goed geregeld en hoeft u zich daar in ieder geval niet druk over te maken. **Een geruststellende gedachte.**

Heilbron NV
Edisonstraat 92
7006 RE Doetinchem
t (0314) 37 32 60
e info@heilbron.nl
www.heilbron.nl

Ook wij zijn ook uw Regio Bank

HEILBRON
Anno 1932

autoschade
Frits Bloemen

• Wij repareren voor alle verzekeringsmaatschappijen
• Vervangend vervoer • Ruitservice
• Uitdeuken zonder spuiten • 24 uur bereikbaar

FABRIEKSTRAAT 20B • 7005 AR DOETINCHEM • TEL.0314-340637 • WWW.FRITSBLOEMEN.NL

Achmea Schadeservice
FOCWA EUROGARANTBEDRIJF
SCHADE GARANT
CLAS GARANT
UNIVÉ VERZEKERINGEN Univé Schade Service

Tekst: Marian Oosterink
Foto's/schetsen: Robert Kuperij/WARC, Marian Oosterink

Zaterdag 13 mei j.l. werd het informatiepunt feestelijk geopend.

Afronding werkzaamheden Huiskamer van Hummelo

Met de opening van het toeristisch informatiepunt zijn de werkzaamheden van de Huiskamer van Hummelo nu afgerond. In opdracht van de Dorpsraad Hummelo heeft de Hummelose architect Robert Kuperij hiervoor een fraai ontwerp gemaakt.

Op het plein bij FF naar Steef is op 13 mei jl. het toeristisch informatiepunt gekomen. Dit onderdeel is het laatste van de werkzaamheden in het kader van de Huiskamer van Hummelo. Het fraaie ontwerp is een verrijking voor het dorp en nodigt uit om even neer te strijken en informatie op te zoeken, een mooi rustpunt.
Het ontwerp is gemaakt door de Hummelose architect Robert Kuperij (24), werkzaam bij WARC Architectuur/Ontwikkeling in Steenderen. Robert heeft van de Dorpsraad Hummelo de opdracht gekregen om een passend ontwerp te maken, als alternatief voor de gestapelde stenen van een Toeristisch Overstap Punt (TOP). Voor niemand was het echt duidelijk waar het object aan zou moeten voldoen, dus mocht Robert in eerste instantie vrij ontwerpen. Tijdens het proces kwam de welstandscommissie echter met aanvullende eisen. Het ontwerp is er uiteindelijk alleen maar beter van geworden. Robert heeft inspiratie opgedaan in het logo van de Dorpsraad Hummelo, het vroegere gemeentewapen van Hummelo en Keppel met de drie Jacobsschelpen. Het is een mooie natuurlijke vorm en de schelp geeft een gevoel van veiligheid. Doordat de kromming omhoog loopt, krijg je een verwelkomend gebaar van een open arm. Een open vorm

De artist-impression van het ontwerp.

Jouw vakantiehuis, mijn vakantiehuis

Een lodge in de Zwitserse Alpen. Een appartement aan de Middellandse Zee. Een vakantiehuis aan de Zeeuwse kust. Of een stacaravan op een camping in de Brabantse bossen. Velen van u hebben een vakantiehuis in ons eigen land of over de grens waar u één of meerdere keren per jaar naar toe gaat. Maar in de tussenliggende periode staat het vakantiehuis vaak leeg. Zonde, want u kunt anderen er vast heel blij mee maken. Daarom introduceert De Hessencombinatie de rubriek 'Jouw vakantiehuis, mijn vakantiehuis'. Maak kennis met vakantiehuizen van uw dorpsgenoten op bijzondere, mooie en soms verrassende plekken in binnen- en buitenland en boek direct uw eigen vakantie met een aantrekkelijke korting.

Aparthotel Mittelberg (Oostenrijk)

Henk en Antoinet Barends uit Achter-Drempt bieden dit appartement in Oostenrijk in de verhuur aan. In het prachtige ski- en wandelgebied Mittelberg ligt hun ruime zespersoonsappartement bestaande uit een modern ingerichte woonkamer met slaapbank, een keuken met afwasmachine, badkamer met toilet, twee slaapkamers en een balkon dat uitzicht biedt op de skipiste.

Aparthotel Kleinwalsertal is een zeer geliefde vakantiebestemming en beschikt onder andere over een uitstekend restaurant, bar, afhaalservice, kegelbanen, poolbiljart, sporthal, wellnessruimte, wasserette en een overdekt zwembad met een fantastisch uitzicht op de bergen. Het hotel heeft bovendien een eigen ski- en snowboardschool en verhuurt ski's, snowboards, langlaufen en toebehoren.

Het gebruik van het zwembad, de sauna, sporthal, parkeergarage, de skikast in het souterrain en de bus zijn bij de huurprijs inbegrepen. Kijk voor meer informatie over het appartement, de fraaie omgeving, beschikbaarheid en prijzen op de website www.aparthotelmittelberg.nl.

Reserveer direct

Exclusief voor u als lezer van De Hessencombinatie bieden wij een korting op de huurprijs van € 50,00. Heeft u interesse in dit ruime appartement voor 6 personen? Reserveer dan direct uw vakantie op www.aparthotelmittelberg.nl o.v.v. De Hessencombinatie.

Wilt u uw vakantiehuis ook in deze rubriek? Neem dan contact op met Patrick Verheij via telefoonnummer 06 –204 438 10 en vraag naar de voorwaarden.

De ontwikkeling van het ontwerp: het wapen van de voormailge gemeente Hummelo & Keppel - vereenvoudigde vorm - hoofdlijnen rijzen als een open arm op uit de grond.

die toch een geborgen gevoel geeft. Het is gemaakt van cortenstaal en is uitgevoerd bij RhineTech in Arnhem.
Op de panelen staat informatie over wandel- en fietsroutes, compleet met kaarten, activiteiten en evenementen in de omgeving. Ook ontbreekt een korte historie van Hummelo niet. Het dorp grenst aan alle kanten aan historische landgoederen: Enghuizen, Keppel, de Ulenpas en Hagen. De informatie op de panelen wordt aangevuld met interessante digitale links, door middel van QR-codes. Het is bedoeld voor toeristen, maar ook bewoners kunnen er natuurlijk ideeën opdoen om bijvoorbeeld eens een andere fiets- of wandelroute te gaan ontdekken.

Het bouwen zit Robert in de familie aan moederszijde (bouwbedrijf Jolink). Toch wilde hij als kind liever iets met auto's doen dan de bouw in gaan. Toen hij zijn studierichting moest kiezen, koos hij uiteindelijk voor bouwkunde en daar heeft hij tot nu toe nooit spijt van gehad. 'Het is een mooi afwisselend beroep: als architect ben je een mix van een techneut, kunstenaar, econoom en soms zelfs psycholoog.'
Is er iemand die je inspireert? Robert: 'Eigenlijk niet echt één persoon, alhoewel ik het werk van de Australische architect Glenn Murcutt erg tof vind. In het algemeen vind ik het inspirerend als mensen uit hun comfortzone durven te stappen om iets nieuws op te zetten. Niet van: 'dat he-k altied al zo 'e-daon' maar iets proberen en niet opgeven als het even tegen zit. In het werk haal ik inspiratie uit hele wisselende dingen. Soms een materiaal, de omgeving of andere gebouwen. Maar inspiratie is iets vaags, ongrijpbaar misschien. Soms is het er meteen en soms moet je er veel moeite voor doen.' Robert is vanuit zijn studie in Eindhoven zo doorgestroomd naar een uitdagende en interessante werkplek bij WARC in Steenderen. Eigenaar/architect Ward kent Robert van zijn stage in Hengelo en ze hebben al die jaren contact gehouden. Robert is technisch goed onderlegd én hij kan goed met zijn handen werken. Hij kan de theorie goed vertalen naar praktijksituaties, hij weet waar hij het over heeft.

Huiskamer van Hummelo

De aanpassingen in het dorp zijn een uitvloeisel van de aanleg van de westelijke rondweg. Door de herinrichting, de zogenaamde Huiskamer van Hummelo, is het beschutte karakter van het dorp versterkt en zijn het kerkplein en de parkeerplaats bij FF naar Steef door nieuwe bestrating meer betrokken bij de Dorpsstraat. Verder was vervanging van de riolering noodzakelijk en als uitvloeisel daarvan zijn er archeologische opgravingen gedaan in de Dorpsstraat. De dorpsraad vroeg ook eigen subsidie aan bij de provincie om accenten te leggen voor de herinrichting. Dit was voor het evenementenplein bij FF naar Steef met podiumplek, informatiepunt en elektroput, de handwijzer bij De Gouden Karper en het trapje bij de kerk. Met de gemeente Bronckhorst is prima samengewerkt.
In 2013 bij de feestelijke opening van de rondweg, hield gedeputeerde Conny Bieze een toespraak namens de provincie Gelderland, de eigenaar en beheerder van de rondweg. Ze zei dat Hummelo zo nieuwe kansen krijgt om het dorp leefbaar en levendig te houden in een periode van bevolkingskrimp: 'Hummelo pak je kans!' De uitspraak leek uit haar hart te komen. En dat hebben ze in Hummelo zeker gedaan, kansen pakken.
Als Hummelo over 11 jaar in 2028 haar 1200-jarig bestaan viert, is het dorp er klaar voor. Al blijft er genoeg werk aan de winkel: de ontsluiting en bereikbaarheid blijft een aandachtspunt, meer betaalbare woningen voor starters, de voormalige basisschoollocatie bebouwd, een museum, gerestaureerde monumenten, nog meer activiteiten en reuring. De Magic Mix in Zandewierde heeft toch maar mooi bewezen dat als je gezamenlijk ergens voor gaat er veel te realiseren is!

CV Robert Kuperij (1992):

2016	Assistent-projectmanager, WARC, Steenderen
2013-2016	Master Architectuur, Technische Universiteit Eindhoven
2013	Bachelor Architecture (uitwisseling) aan CPUT Kaapstad, Zuid-Afrika
2012	Stage bij ABT, project Rozet gebouw Arnhem
2010	Stage bij Welling bouw en ARX architecten, Hengelo
2009-2013	Hbo Bouwkunde/Bouwtechniek HAN, Arnhem
2004-2009	Havo Ludger College, Doetinchem

Tekst: Marian Oosterink
Foto's: Marian Oosterink

Elly Smeitink, Lies Strijker en bewoner Achmed met vriend voor het wandkleed in de huiskamer.

Magic Mix in Zandewierde

In Hummelo is de locatie Zandewierde, eigendom van Sité Woondiensten, verbouwd en aangepast voor nieuwe bewoners. Een bijzonder project want lokale bewoners uit Hummelo en directe omgeving wonen hier zij aan zij onder hetzelfde dak naast statushouders uit Syrië, Somalië, Sudan en Eritrea; de zogenaamde Magic Mix. Een uitdaging voor alle betrokkenen: Sité woondiensten, dorpsraad, gemeente Bronckhorst, vrijwilligers en vooral voor de nieuwe bewoners. Ze zijn allemaal héél blij met hun nieuwe huis en willen er wat moois van maken.

Het is eind maart en op de parkeerplaats bij Zandewierde ontmoet ik Bregje Jansen. Binnenkort gaat ze hier in één van de drie appartementen samenwonen met haar vriend Vincent Linden. Ze komen allebei uit Hummelo. Op 16 maart jl. hebben ze tijdens de opening de sleutels van Sité in ontvangst genomen. De drie appartementen hebben (een) aparte slaapkamer(s) en zijn bedoeld voor stellen en kleine gezinnen.

De andere twee appartementen worden bewoond door twee stellen statushouders. Samen met de 17 studio's (woon-/slaapkamer met douche en toilet) zijn er totaal 20 wooneenheden: 10 voor lokale bewoners en 10 voor vluchtelingen met een verblijfsvergunning, statushouders. Ze worden om en om bewoond: Bregje en Vincent wonen naast Abdoel. Ik vraag haar of ik misschien mee naar binnen mag om een kijkje te nemen.

Dat mag. In de gezamenlijke ruimte zijn Elly Smeitink en Lies Strijker met twee jonge mannen aan het overleggen. Het staat er vol met allerlei meubilair. Ze willen wel even poseren voor het doek dat tijdens de Syrische avond vorig jaar november is gemaakt door de 140 aanwezigen. Lies Strijker is twee jaar vrijwilliger geweest in het COA (Centaal Orgaan opvang Asielzoekers) De Kruisberg. Ze hield zich daar bezig met het inzamelen van kleding en het beheer van de kledingloods. Ze neemt me mee naar Somaliër Abdul die in zijn nieuwe studio de muur aan het verven is. Hij is dolblij met zijn nieuwe onderkomen en hij wil het er echt naar zijn zin inrichten voor de nieuwe start. De ruimte van circa 32m^2 is keuken, woon- en slaapkamer tegelijk met een aparte badkamer. Mij doet het niet heel ruim aan, maar deze Somalische jonge man is de koning te rijk. Over een week moet hij het asielzoekerscentrum in Winterswijk verlaten en hij hoopt dat hij dan zo goed als klaar is met de inrichting.
Iets verderop woont Abdoel uit Sudan. Hij en een vriend die op bezoek is, willen naar de Mediamarkt om internet te regelen. Ook dat wordt geregeld, ze stappen met z'n allen in een auto en weg zijn ze. Abdoel heeft afgelopen week een intake bij het Graafschap College gehad voor taalles, maar hij kan pas in mei starten. Dat is laat, hij moet nu door. De taalcoaches pakken dit op. Zij hebben daarvoor vier dagdelen training gehad van het Taalhuis in de bibliotheek in Doetinchem. Ineke van Benthem-Keuper, Marjon Elsinga, Evert Goverde, Ans van Helden, Marco Huntelaar, Anita Kamperman, Hans Oudhuis, Herman Pelgrom, Josée Postmaa en Ineke Ruijsch zijn allen heel betrokken. En het zou maar zo kunnen dat hun begeleiding niet ophoudt bij het aanleren van de Nederlandse taal.

Op De Veldhof woont Nasser el Haves sinds september 2016. Zijn vrouw en vijf kinderen zijn begin maart via Istanboel overgekomen uit Syrië in het kader van gezinshereniging. Zij worden ook bij Zandewierde betrokken. Dat willen ze graag. Ze delen mee met de aangeboden spullen en krijgen ook een taalmaatje en buddy's toegewezen, te weten Ineke, Evert en Hans. Het maakt voor hen een groot verschil als er even gegroet wordt: 'Hé hallo, mooi weer vandaag!' of als er tijd is voor een kort praatje, ook al is het maar eventjes. Onbekend maakt onbemind en bekend maakt bemind.

Taalmaatjes Hans Oudhuis, Ineke van Benthem-Keuper en Ans van der Helden praten even bij.

De ontmoetingsruimte heeft vol gestaan met allerlei meubelen om uit te kiezen.

Taalmaatjes

Ineke van Benthem-Keuper zingt bij Voix-là in het kerkhuis in Hoog-Keppel. Onlangs heeft het dameskoor opgetreden bij een poëzieavond in de Hessenhal, waarbij nieuwkomers gedichten hebben voorgedragen. Tijdens het napraten over taal en vluchtelingen heeft Elly Smeitink haar gevraagd of ze interesse had om taalmaatje te worden voor een statushouder op Zandewierde. Ineke vindt het een goede zaak om taalmaatje te zijn, zo kan ze een zinvolle bijdrage leveren aan de integratie. De nieuwkomers worden een op een ondersteund bij hun persoonlijke ontwikkeling van de Nederlandse taal. Een pre is dat Ineke een studie Nederlands heeft afgerond en is opgegroeid in Hummelo.

'Je moet wel een klik hebben met je taalmaatje en er moet vertrouwen en wederzijdse interesse zijn. Je moet het ook leuk met elkaar hebben, want je gaat toch zeker één of twee keer per week gedurende een jaar lang met elkaar om. Die band is essentieel. Dat is de basis, anders neem je niets van elkaar aan', aldus Hans Oudhuis. Hij en zijn maatje gaan met behulp van een multomap van het Taalhuis en de website Taalmaatje.nl samen aan de slag. Zo gaan ze bijvoorbeeld ook samen naar de markt. Dan wijst Hans dingen aan en spreekt het uit, heel praktisch.

Andere vrijwilligers

Rondom Zandewierde zijn een aantal groepen met verschillende taken actief. In de klankbordgroep zitten mensen van de dorpsraad, gemeente, Sité Woondiensten en een aantal buurtbewoners die kritisch maar wel heel constructief iedereen scherp houden. De dorpsraad had in een eerdere fase aangekaart dat er ook jonge Hummeloërs en andere starters uit de directe omgeving goedkope woonruimte zoeken. Deze geluiden zijn serieus behandeld en heeft uiteindelijk geleid tot het ontstaan van de Magic Mix. Er was heel veel belangstelling voor de 10 woonruimtes. Voor elke woning waren wel 25 belangstellenden. Het toekennen van de woningen is daarna snel gedaan, al in oktober 2016. Helaas kon lang niet iedereen aan goedkope woonruimte van 300 euro per maand geholpen worden.

Kraakselaan 5A, 6981 HA Doesburg
Postbus 63, 6980 AB Doesburg
t: (0313) 48 40 34
f: (0313) 47 25 43
e: telindert@notarisdoesburg.nl
i: www.notarisdoesburg.nl

De Gouden Karper
Hotel Café Restaurant

lunchen - dineren - vergaderen - logeren - arrangementen
Dorpsstraat 9 - 6999 AA HUMMELO - Tel.: (0314) 38 12 14
welkom@degoudenkarperhummelo.nl
www.degoudenkarperhummelo.nl

Bles SLAGERIJ TRAITEUR

Slagerij BBQ Specialist Bles is klaar voor de zomer

In de aanloop naar de zomer zijn alle voorbereidingen getroffen om ook dit seizoen weer de hele regio te laten smullen van eerlijk en heerlijk bbq vlees van eigen slacht. Ons barbecue assortiment heeft een upgrade gehad en bevat wederom alle ingrediënten om een complete barbecue te verzorgen. Deze zomer is het natuurlijk super trendy om te bbq met mooie grote stukken vlees denk aan ribeye,staartstuk,procureur,of een lekker gemarineerd stuk buikspek. Dat zorgt niet alleen voor een authentieke barbecue beleving, maar dat is ook vooral erg lekker. Een noemenswaardig aspect bij de smaakbeleving en de kwaliteit van ons vlees is diervriendelijkheid. Onze producten zijn afkomstig van zorgvuldig gekozen leveranciers uit de Achterhoek, die net als ons waarde hechten aan een waardige behandeling van hun dieren. Dit geldt ook voor onze kip, deze is afkomstig van Tante Door, een leverancier die waarde hecht aan een betere diergezondheid. Ook dit jaar is er weer alles aan gedaan om gehoor te kunnen geven aan ieders behoeften,bij een complete bbq is Bles ook sterk in heerlijke verse rauwkosten,huisgemaakte salades en sauzen en div soorten tapas.
Voor een bbq feest op maat komen wij graag met onze “out of the box “ideeën.

Nieuw bij Bles is de Afrikaanse Braai ,de belevenis van het echte bbq met vuur en de geur van hout speelt daarin een grote rol.
alles is mogelijk op het gebied van barbecue en catering. De barbecue- en cateringfolders liggen voor u klaar in onze winkels.

Doetinchem	7006 NH	De Bongerd 65	0314-394096	info@slagerijbles.nl
Doetinchem	7001 DV	Dokter Bardetplaats 8	0314-395038	www.slagerijbles.nl
Wehl	7031 AE	Grotestraat 9	0314-681464	

Een groep andere vrijwilligers zorgt voor meubilair en kleding en heeft uitgezocht wat er nodig is. Vervolgens zijn spullen ingezameld en verdeeld door een groepje waarvan onder andere Josée Postmaa en Elly Smeitink deel uitmaakten. Er zijn veel meubelen en kleding uit Hengelo en Doetinchem gekomen, onder andere een complete babyuitzet. Grappig is dat de statushouders een aantal spullen niet kennen die voor ons heel vanzelfsprekend zijn. Een dekbed is voor sommigen een onbekend fenomeen en desinfecteringsmiddelen zijn ook onbekend. Buren van De Muldershof vroegen of ze iets konden doen. Een paar dagen later kwamen ze met een mooie fiets aanzetten, compleet met reparatieset en fietspomp. Er ging gejuich op toen de gelukkige die in ontvangst mocht nemen. Dat is hartverwarmend!
Dan zijn er nog een aantal buddy's die de statushouders helpen met allerlei praktische zaken door met ze ergens naar toe te gaan of dingen te regelen. Bijvoorbeeld samen naar de dokter, de markt of de winkel. Ook gewoon een wandeling maken of een spelletje doen wordt gewaardeerd.

Inrichting huiskamer en keuken

De inrichting van de grote ontmoetingsruimte en de keuken was een uitdaging. Hoe creëer je een inrichting die gezellig en verfrissend is met plek voor diverse activiteiten: eten, gezellig zitten en praten, spelletjes doen, tv kijken, lezen en met een kinderhoek. Sité had een beperkt budget beschikbaar gesteld voor de inrichting van deze ruimtes die de integratie moet bevorderen. De werkgroep heeft hulp ingeroepen en gekregen van drie tweedejaarsleerlingen van de AOC-opleiding Design & Styling. De opdracht voor hen luidde om met een beperkt budget een verfrissende en vernieuwende inrichting te maken. 'Je wilt niet het idee krijgen dat als je hier binnenkomt je bij je opa en oma op bezoek komt', zeggen Tessa, Demi en Maaike. 'We wilden geen eikenhouten meubelen. De bewoners zijn overwegend jonge mensen en het moet er wel leuk uitzien, ook al mag het niet veel kosten.' De 23 verschillende stoelen hebben de dames allemaal lichtgrijs geverfd zodat er een eenheid is ontstaan. De tweedehandsspullen zijn aangevuld met een nieuwe bank, een vloerkleed en planten en zo is het goed gelukt om een huiselijk sfeer te creëren.

Sité

Communicatieadviseur Stephanie Luinge van Sité Woondiensten is heel trots en tevreden over de nieuwe woonvorm Zandewierde. 'Het is een mooi concept, bij Sité zijn we trots op het eindresultaat. We vinden het heel belangrijk om het zo gedaan te hebben. Het is voor Sité niet nieuw om buren en gemeente mee te laten denken over renovaties van huizen of over woonvormen. Wat bij project Magic Mix wel nieuw was, is dat er een mix is ontstaan uit bewoners uit Hummelo en statushouders. De statushouders zijn niet alleen alleenstaanden maar ook kleine gezinnen.
De rol van de dorpsraad hierbij was cruciaal. Ze hebben uitstekend meegedacht en input gegeven hoe Hummelo in elkaar zit en ze zijn nauw bij het project betrokken geweest. We zijn hier dankbaar voor.'

Dorpsraad

Elly Smeitink, voorzitter van de Dorpsraad Hummelo, vertelt over het ontstaan van het huidige Zandewierde waarbij jonge mensen uit Hummelo, Drempt, Toldijk, Langerak en Doetinchem naast gevluchte jonge mensen uit Syrië, Somalië, Sudan en Eritrea wonen. Er kwam kritiek op het plan van de gemeente om ongeveer 60 jonge mannen op te nemen die voorrang kregen boven de lokale bevolking bij de toewijzing van nieuwe woonruimte. De dorpsraad is in gesprek gegaan met inwoners van Hummelo en is vervolgens met dit plan van de Magic Mix gekomen. De wethouder was er in eerste instantie niet blij mee want waar moesten de andere 50 statushouders dan worden opgevangen? De samenwerking met Sité Woondiensten verliep bijzonder goed.
Elly Smeitink is de grote aanjager van het plan. Ze is enthousiast en ze voelt zich verantwoordelijk voor het welslagen. In eerste instantie deed ze dit op persoonlijke titel en al gauw kreeg ze de dorpsraad aan haar zijde, inmiddels zijn steeds meer vrijwilligers betrokken en actief. Ze maakt hiervoor veel tijd vrij en is in de aanloopfase veel op Zandewierde geweest. Een investering die zich dubbel en dwars heeft uitbetaald, want zo kreeg het project een vliegende start. Een extra steuntje in de rug, daar was behoefte aan bij de bewoners, met name bij de statushouders. Iedereen loopt in en uit in de gezamenlijke ruimtes. Ondertussen wordt er véél koffie en thee gedronken, op een ontspannen manier even bijpraten, oplossingen bedenken, plannen maken en actie ondernemen. Er gebeurt heel veel op een dag in het huis. Net voor Pasen wordt deze 'snuffelfase' afgesloten. Iedereen heeft kunnen kijken en belangstelling kunnen tonen. De bewoners hebben er nu behoefte aan om te aarden, naar een 'gewoon' leven. Het huis is nu van hen. De statushouders bepalen vervolgens zelf wanneer ze eraan toe zijn om volgende stappen te ondernemen richting hun taalmaatje en/of een opleiding bijvoorbeeld.
De aftrap hiervoor is collectief geweest. Coördinator en aanspreekpunt Eline der Weduwen pakt de nieuwe en lopende zaken verder op naar de gemeente, Sité en andere instanties. En Elly is weer volop aan de slag in haar project- en coachingspraktijk.
Er zijn plannen om in de zomer een barbecue te houden met bewoners en vrijwilligers, maar voorlopig laten we ze even met rust. Veel geluk en plezier allemaal in Zandewierde!

Tessa, Demi en Maaike volgen de AOC-opleiding Design & Styling, ze hebben de ontmoetingsruimte fraai en smaakvol ingericht. Goed werk!

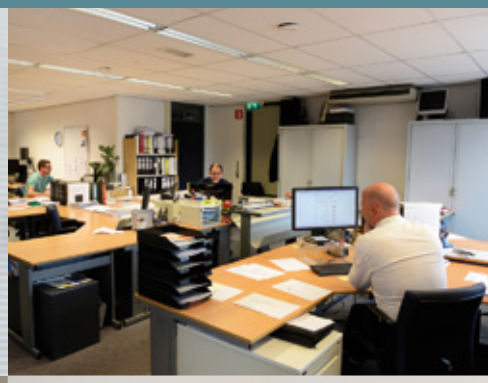

Rijkaart, specialist in elektrotechniek

Rijkaart Elektrotechniek B.V.
Bruningweg 15
6827 BM Arnhem
T: 026 – 361 16 21
E: info@rijkaart.nl
I: www. rijkaart.nl

Elektrotechniek, inbraakbeveiliging, camerabewaking, bliksembeveiliging, brandmeldsystemen, toegangs-controlesystemen, domotica en 24 uur per dag bereikbaar via het serviceloket. Rijkaart Elektrotechniek B.V. in Arnhem is al bijna negentig jaar een veelzijdig specialist en betrouwbare partner voor zakelijk en particulier Nederland.

Kennis is het sleutelwoord binnen het bedrijf, vertelt algemeen directeur Jan Baars. ‘Elektrotechniek is altijd in beweging en onderhevig aan nieuwe technieken, normen, wet- en regelgeving. We investeren veel in opleidingen om op de hoogte te blijven van alle ontwikkelingen. Dat is voor ons en voor onze klanten van groot belang om onze specialistische kennis te behouden.’ Naast opleiding komt die kennis ook uit het samenwerkingsverband ElektroNed waar Rijkaart met zo’n veertig andere bedrijven deel van uitmaakt. ‘We gebruiken elkaars kennis en capaciteit waardoor we onze klanten landelijke dekking kunnen bieden’, legt Dremptenaar Ronnie Rijkaart uit die sinds 2005 samen met zijn zwager Jan de directie voert van het Arnhemse familiebedrijf dat zijn opa in 1928 heeft opgericht.
Rijkaart Elektrotechniek kent een lange historie met veel trouwe, lokale, particuliere klanten die de kwaliteit en de service van het bedrijf generatie op generatie waarderen. Het werkgebied voor de zakelijke sector strekt zich echter uit over heel Nederland vanwege de specifieke kennis over brandmeld- en bliksembeveiliging. ‘We zijn daarin kundig vanaf het programma van eisen tot aan het onderhoud. Wij kunnen alles en bieden onze klant één gesprekspartner voor het hele traject’, vertelt Jan. De kennis, ervaring en kwaliteit die het bedrijf levert, is ook bij Gazelle niet onopgemerkt gebleven waar Rijkaart in de nieuwe productiehal en het monumentale kantoorpand alles op het gebied van elektrotechniek voor zijn rekening nam. Ook bij het Koninklijk Paleis op de Dam en bij het pandaverblijf in Ouwehands Dierenpark in Rhenen mocht Rijkaart de bliksembeveiliging installeren. Zulke opdrachten zijn mooi maar Ronnie blijft er nuchter onder. ‘Liever een tevreden klant dan een grote winst, was het credo van mijn opa. En daar houden wij ook aan vast.’

Tekst: Henk ten Zijthoff
Foto: Rinus G.M. Rabeling

Met eeuwige roem naar de klaverjasmarathon

Na liefst 41 jaar is aan de klaverjascompetitie in 't Hessenhuus in Achter-Drempt een definitief eind gekomen. Maar niet getreurd. De maandelijkse bijeenkomsten op zondagavond zijn in april dan wel gestopt, maar er komt een heuse klaverjasmarathon voor in de plaats. Alle klaverjassers uit Drempt, Hummelo en Keppel zijn op 13 januari 2018 vanaf 14.00 uur welkom in 't Hessenhuus. We spreken met de initiatiefnemers uit heden en verleden: Ben en Ine Buiting uit Achter-Drempt.

Eind 1976 werd in Achter-Drempt nagedacht over mogelijkheden om de jeugdafdeling van de voetbalclub te ondersteunen. Een collega van Ben Buiting bij de KEMA in Arnhem leverde het gouden idee: organiseer een competitie voor enthousiaste klaverjassers, maak een pot en besteed uit die pot leuke dingen voor de voetballende jeugd in Drempt. Ben toog samen met echtgenote Ine aan de slag en binnen een paar jaar was de activiteit uitgegroeid tot een groot succes. Per seizoen kwamen de spelers acht keer bijeen om elkaar af te troeven. In de topjaren ging het daarbij om 44 enthousiaste klaverjassers aan elf tafels. De competitie werd oorspronkelijk op zaterdagavond gehouden. Maar er waren dansavonden die het lastig maakten om een goede plek te blijven houden op zaterdagavond en dus werd de competitie verplaatst naar de zondagavond. Eerst in de zaal van Winterink en later naar de kroeg van Koenders.
Ben: 'Dat was een fantastische tijd en er werd vol overgave gespeeld, zowel door oud als door jong. Het ging vooral om spelers uit Voor- en Achter-Drempt. We speelden volgens de Amsterdamse regels, zij het dat we tussentijds de spelregels wel eens wat hebben aangepast'. Ine vult aan: 'Daarbij moet je bijvoorbeeld denken aan de inleg. Die was aanvankelijk gesteld op drie gulden. Maar ja, dat was lastig met wisselen en daarom stelden we voor om er vijf gulden van te maken. Nou, dat ging dus mooi niet door na fel protest! Pas nadat de gulden was vervangen door de euro konden we geleidelijk over op ronde bedragen. Nog een puntje was dat de partijen soms te lang duurden omdat er mocht worden gepast. Daarom pasten we de regel aan: het recht om te passen werd afgeschaft.'

Sfeerbevordering in het Dremptse systeem

Bij aanpassingen van het Amsterdamse naar het Dremptse systeem is ook ooit een sfeerbevorderende maatregel ingevoerd. Niet dat de klaverjassers elkaar met regelmaat de tent uitvochten want gelukkig was de sfeer altijd bijzonder goed, maar een onderdeel van het spel is dat er gestraft mag worden. 'En dat ging soms net iets te heftig', lacht Ben. 'Het mogen straffen als spelregel hebben we toen maar afgeschaft en daar konden de spelers zich gelukkig allemaal in vinden.'

Markante deelnemers

Bij een lange geschiedenis past een terugblik op de spelers. Ine: 'Toen we in april definitief stopten, waren er nog twaalf deelnemers. Dat zijn er te weinig om de competitie in stand te houden.

Je moet dan nuchter zijn. Het grootste deel van de spelers uit de hoogtijdagen is overleden of op een leeftijd gekomen dat het gewoon niet meer gaat. De instroom aan jeugd, jongeren of andere nieuwe deelnemers stopte. Soms ben ik wel eens een beetje weemoedig als ik terugdenk aan de tijd met markante klaverjassers als Koen Klein Reesink, Ties Sanders, Wim Jansen. Zij zijn niet meer onder ons. Ik zal verder geen namen noemen, maar Ben en ik willen allen danken die alle jaren bijdroegen aan het succes van de competitie. We weten dat de twaalf klaverjassers die overblijven met pijn in het hart afscheid hebben genomen van de competitie. Onze kleine gemeenschap heeft er aantoonbaar heel veel plezier aan beleefd in combinatie met de besteding van de pot voor de voetballende jeugd.'

Klaverjast de jeugd niet meer? 'O jawel hoor', zegt Ben, 'maar in deze tijd is er veel minder behoefte aan vaste tijden waarop je bij elkaar komt om te klaverjassen. Ik zie dat er wel degelijk lijntjes liggen tussen de generaties. Er zijn families die het klaverjassen in de genen hebben. Het klaverjassen als kaartspel is daarom bepaald niet uitgestorven. Dat is dan ook de reden waarom we nu inzetten op de marathon. Noteer 13 januari 2018 en kom naar Achter-Drempt als je van klaverjassen houdt!'

Gasthuisstraat 20
6981 CS Doesburg
Tel: 0313-472878

SONNEVELD RIJWIELEN Doesburg

Openingstijden:
maandag gesloten
dinsdag van 9.00 tot 18.00
woensdag van 9.00 tot 18.00
donderdag van 9.00 tot 18.00
vrijdag van 9.00 tot 18.00
zaterdag van 9.00 tot 17.00

Wilt u ook een keer beleven hoe een e-bike met middenmotor fiets?
Komt u gerust langs om de verschillen zelf te ervaren.
Sonneveld Rijwielen voor kwaliteit en service.

Aan de Landlustweg in Steenderen vindt u een eigentijdse woondecoratieve winkel met een uitgebreid assortiment. Bezoek snel onze winkel en laat u inspireren en adviseren!

COLORS @HOME
GOSSELINK

Landlustweg 30
7221 BS Steenderen
Telefoon 0575-451288
E-mail gosselink@colorsathome.nl

't Hessenhuus organiseert een

Vliegerfeest

✓ Workshop vliegers maken voor kinderen
✓ Nachtvliegeren op zaterdagavond (neem je zaklamp mee)
✓ Springkussen en puzzeltocht
✓ Luchtfoto's van de omgeving
✓ Snoep en knuffels droppen voor kinderen
✓ Gratis entree

Zaterdag 8 juli van 10.00 tot 23.00 uur
Zondag 9 juli van 10.00 tot 17.00 uur

Op de voetbalvelden van HC'03 in Drempt komen zo'n 70 vliegeraars bijeen met de meest uiteenlopende vliegers. Een uniek en GRATIS evenement voor het hele gezin.

't Hessenhuus Zomerweg 19A Drempt www.hessenhuus.nl

Samenstelling: Marian Oosterink
Foto's: Jeanette Baars, Flip Juch, Barbara Smeitink, Zonkracht

VARIA

IJsselbiënnale, ook in Achter-Drempt

Deze zomer vindt de eerste editie van de IJsselbiënnale plaats: een groot internationaal kunstevenement van Doesburg en Achter-Drempt tot Kampen/Zwolle. De IJsselbiënnale brengt een ode aan de IJssel, de mooiste rivier van Nederland. Bij Ars Longa aan de Zomerweg 29 in Achter-Drempt is de expositie 'Natuurlijk de IJssel' te zien met werk van Henk Hulshof, Marian Merk, Elisabeth Pieterse, Cees Roorda, Mariët Schouten, Frans Verhey, Floris Wolvetang, e.a. De opening is op zaterdag 1 juli om 14.00 uur met medewerking van Hot & Sweet 'swingen aan de IJssel'. Kijk voor meer informatie op www.ijsselbiennale.nl.

Openluchtspel Hummelo op nieuwe locatie

Het nieuwe stuk van de Stichting Openluchtspel Hummelo Het Enghuizen heet 'De Jonges van de Spalderkamp'. Het stuk wordt op 11, 12, 13, 18 en 19 augustus opgevoerd op een nieuwe locatie, omdat de vertrouwde plek binnen de muren van De Grote Schuur niet meer beschikbaar was. De familie Garretsen van de Melkerij heeft haar erf ter beschikking gesteld, een paar meter verwijderd van de oude locatie aan het eind van de Greffelinkallee. Ook nieuw dit jaar is de voorstelling op zondagmiddag.

'De Jonges van de Spalderkamp' gaat over een gezin waarbij moeder Willemien met drie zonen een boerderij met loonbedrijf bestieren in de jaren tachtig. Willemien heeft haar zonen altijd verwend, maar ze gaat ervoor zorgen dat de jongens wat zelfstandiger en volwassener worden. In de leegstaande woning naast de boerderij komen nieuwe bewoonsters en zij gaan een grote rol spelen in het leven van Mark, Dennis en Jeroen. Er zijn een aantal bijzondere gastrollen en een aantal situaties zijn herschreven, zodat het een Hummels tintje heeft gekregen. Het wordt een komisch, luchtig stuk waarbij er weer veel te lachen valt. De voorverkoop start half juli bij Spar Hummelo en Welkoop Toldijk. Ook via de site kunt u kaarten bestellen: www.openluchtspel-hummelo.nl.

Oproep Open Podium

Op zondagmiddag 27 augustus vindt het Open Podium voor de derde keer plaats op de unieke locatie 'onder de linden' achter de kerk in Hummelo. De organisatie is in handen van de Stichting Dorpshuis Hummelo, die zich ten doel stelt het kerkgebouw en dorpshuis te gebruiken voor culturele activiteiten. Het wordt een middag vol toffe optredens en gezelligheid. Iedereen mag meedoen en wil je iets met muziek doen, dan kun je worden begeleid door huisband De Weekendkrachten. Maar ook valt te denken aan cabaret, het voordragen van poëzie, voorlezen uit een boek dat je mooi vindt, dans, acrobatiek, kortom, wat je maar wilt eigenlijk. Trek je stoute schoenen aan en wandel van de gebaande paden af, zó je comfortzone uit. Iets doen wat je spannend vindt, maar wel heel leuk: het podium staat voor je klaar en het publiek ligt aan je voeten. Het Open Podium begint om 14.30 uur en eindigt rond vijven, waarna er natuurlijk nog gezellig nagekletst en geborreld kan worden en we nog kunnen genieten van de jamsessie die elk jaar een feest is. Entree: vrije gift. Hapjes en drankjes zijn aanwezig. Oproep: Denk vast na over je performance, wat wil je doen en met wie en schrijf je dan in via maaike@dorpshuishummelo.nl. En een oproep aan de deelnemers: vraag je familie, vrienden en buren om je aan te komen moedigen, dan maken we er met z'n allen een gezellige middag van!

Zonkracht Hummelo

Coöperatie Zonkracht Hummelo U.A. wil graag een bijdrage leveren aan een toekomst gebaseerd op het gebruik van duurzame energie. De werkgroep zoekt nog meer inwoners van Hummelo, Drempt, Keppel en Eldrik die een bijdrage willen leveren aan een duurzame toekomst met behulp van zonne-energie. Zonne-energie is energie van de zon in de vorm van warmte en licht. Samen met secundaire vormen zoals windenergie, waterkracht en biomassa vormt zonne-energie meer dan 99,9% van alle hernieuwbare energie op aarde (bron: Wikipedia).
Bij Zonkracht hoeft u zelf geen zonnepanelen op uw dak te plaatsen. Zonkracht Hummelo gaat in samenwerking met de Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM) zonnepanelen plaatsen op grote daken van bijvoorbeeld boerenschuren in Hummelo. IJsboerderij De Steenoven heeft als eerste ruimte beschikbaar gesteld aan dit project; er is ruimte voor circa 200 zonnepanelen op het dak van de melkveeschuur. U kunt ook meeprofiteren van alle voordelen. Wel de lusten, maar niet de lasten. Dit initiatief maakt aanspraak op een subsidie van de provincie Gelderland. Er is ook een landelijke regeling met een gunstig effect op uw maandelijkse energierekening als u deelneemt.
Duurzaam, voordelig en regionaal: dat is nog eens Écht Achterhoek! Wordt u net zo enthousiast als Hummeloërs Gaby, Theo, Charles, Erik, Hein, Sebastiaan, Gijs, Pierre, Evert en Jan die momenteel de kar in de werkgroep trekken? Neem dan een kijkje op de website www.zonkrachthummelo.nl voor meer informatie. Op donderdag 7 september volgt er vanaf 20.00 uur een grote voorlichtingsavond bij FF naar Steef.

Ondernemersavond Hummelo-Keppel-Drempt

Op vrijdag 24 november organiseert de Ondernemersvereniging Hummelo-Keppel-Drempt een avond voor ondernemers uit het verzorgingsgebied Hummelo, Hoog-Keppel, Laag-Keppel , Achter-Drempt, Voor-Drempt en Eldrik. De avond is bedoeld voor ondernemers die gevestigd zijn in de voormalige gemeente Hummelo en Keppel, maar ook voor ondernemers die woonachtig zijn in het gebied en elders ondernemen. Leefbaarheid en ondernemen in ons prachtige gebied staat deze avond centraal.
Er zijn interessante sprekers en het is een mooie gelegenheid om kennis te maken met andere ondernemers uit uw gebied. Nieuwe ontwikkelingen, inspiratie opdoen en het netwerk vergroten is voor iedere ondernemer belangrijk. Op deze avond kan dat bij uitstek, maar er is vooral ook ruimte voor plezier en ontspanning.
De ondernemersvereniging is de afgelopen tijd druk bezig geweest om een nieuwe visie en structuur te ontwikkelen die beter past bij de ondernemers in het gebied, maar die ook de belangen dient van een breed maatschappelijk speelveld.
Bent u ondernemer in de voormalige gemeente Hummelo en Keppel? Dan mag u deze avond niet missen. Noteer vrijdag 24 november alvast in uw agenda. In het volgende nummer van De Hessencombinatie vertelt de ondernemersvereniging meer over haar eigen ontwikkeling en het programma van de ondernemersavond.

Prijzengeld Zomer in Gelderland

Het bestuur van de Dremptse kermis heeft een bedrag van 950 euro gekregen van de organisatie van Zomer in Gelderland. Door de dorpsraad van Drempt is dit bedrag verdubbeld waardoor er een behoorlijk geldbedrag beschikbaar is gekomen. Het bedrag wordt de komende jaren besteed aan het blijvend aantrekkelijker maken van de kermis voor de jeugd van Drempt. Dit jaar start er een nieuwe activiteit voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. Op dit moment is het bestuur nog volop bezig om de activiteit uit te werken. Zodra er meer bekend is, wordt dit gecommuniceerd via de Facebookpagina en de website van de Dremptse kermis, www.dremptsekermis.nl. Het kermisbestuur is de organisatie van Zomer in Gelderland en de Dorpsraad Drempt dankbaar voor dit gulle gebaar.

Ook Hummelo heeft een bedrag van 950 euro ontvangen van Omroep Gelderland voor deelname aan Zomer in Gelderland 2016. En met de verkoop van attributen die in het programma werden gebruikt is het bedrag opgehoogd tot ruim 1.300 euro. Een leuk startkapitaal voor het maken van het eerste Smoelenboek van Hummelo. De werkgroep bestaande uit Martine Rexwinkel, Jan Addink, Gerrit Kempers en Harold Pelgrom is inmiddels met de voorbereidingen begonnen en alle inwoners hebben een brief ontvangen met nadere uitleg. 'We hopen natuurlijk dat eenieder hier aan mee werkt zodat we een mooi en compleet boekwerk van Hummelo krijgen', aldus Jan Addink. Voor nadere inlichtingen kunt u hem mailen of bellen via addinkjan@gmail.com of 06-2398 6821.

Leerlingen van De Klimtoren helpen leeftijdsgenoten in Ethiopië

De Dremptse kno-arts Robbert Ensink, vader van Sofie en Luuk, leerlingen van basisschool De Klimtoren, gaat via Stichting Eardrop één of twee keer per jaar naar Ethiopië om daar verpleegkundigen en arts-assistenten op te leiden omdat daar in het Afrikaanse land een groot gebrek aan is. Vorig voorjaar organiseerde De Klimtoren een sponsoractie voor Ethiopië en werd er maar liefst 1.841 euro opgehaald. Door de onveilige situatie in het land lukte het Robbert pas afgelopen maart naar Ethiopië te reizen om het bedrag zelf te overhandigen.
'Het grootste deel van het bedrag, 1.400 euro, is gedoneerd aan de nieuwbouw van een basisschool in de armste provincie van Ethiopië, Gurage. Ik ben daar zelf geweest want ik wilde pas een 'ja' afgeven als ik er zelf had rondgekeken', vertelt Robbert. 'De school heeft geen lokaal voor groep 8 en daarom moeten deze leerlingen dagelijks tussen de 14 en 30 kilometer lopen naar groep 8 van een andere school. De school bestaat uit vloeren van zand, de muren zijn van leem, er is geen elektrische verlichting en de schoolbanken moeten door meerdere kinderen worden gedeeld. Met de donatie van De Klimtoren kan waarschijnlijk een kwart van de nieuwbouw worden bekostigd.' De andere school die een deel van de donatie ontving is een dovenschool in de hoofdstad Addis Ababa. Daar was vooral behoefte aan schoolspullen. Alle 275 kinderen ontvingen een pen, potlood, puntenslijper, schrift en een rugtas. Robbert Ensink is de leerlingen van de Klimtoren erg dankbaar dat zij hun leeftijdsgenoten in Ethiopië op deze manier hebben geholpen.

Tuinen Piet Oudolf

Ook in dit jaar is de bijzondere tuin van de internationaal vermaarde tuinarchitect Piet Oudolf aan de Broekstraat te Hummelo weer voor bezoekers toegankelijk. Er zijn twee periodes gepland: vanaf 25 mei tot en met 8 juli en van 27 juli tot en met 28 oktober. In de tussenliggende weken is de tuin niet toegankelijk. Tijdens de genoemde periodes is de tuin te bezoeken op donderdag, vrijdag en zaterdag van 11.00 tot 16.00 uur.

Garage Schel is al 85 jaar een vertrouwd adres

Wat ooit begon als een smederij midden in het dorp, is inmiddels uitgegroeid tot een garagebedrijf van formaat. In 85 jaar is er veel veranderd bij Garage Schel maar de persoonlijke aandacht voor iedere klant en de optimale service vormen ook na zoveel jaar nog het uitgangspunt. En natuurlijk levert het Angerlose familiebedrijf ook gewoon goede auto's tegen de beste prijs. Daar kunt u op rekenen.

De glazenwasser is druk bezig bij de showroom en voorziet de ramen meteen van een antispinnenbehandeling. Iets verderop plukt een man wat onkruid weg rondom het pand. Het terrein rondom Garage Schel ligt er keurig verzorgd bij en daar werkt iedereen hard aan mee. 'Onze verkopers lopen niet in pak en zitten niet te wachten totdat er een klant binnenkomt. Als het rustig is, plukken ze ook gewoon het onkruid', vertelt Joke Schel terwijl ze de verkoper aanwijst die gehurkt het gras tussen de stenen weghaalt. 'En als je hier een auto hebt uitgezocht en een proefrit wilt maken, vragen we je niet direct om een handtekening.' Het gemoedelijke karakter, de dorpsmentaliteit zoals Joke, geboren op boerderij De Pasop in Hummelo, het zelf noemt, kenmerkt het garagebedrijf dat in de afgelopen vijfentachtig jaar is uitgegroeid tot een begrip in de regio.

Compleet aanbod voor autorijders

In 1932 startte Schel een smederij in het centrum van Angerlo. Door de opkomst van het autorijden breidde hij zijn diensten al snel uit naar garagewerkzaamheden. Tot 2007 was Garage Schel te vinden op de oude vertrouwde plek aan de Didamseweg maar het garagebedrijf groeide uit zijn jasje en had in het dorp geen mogelijkheden tot uitbreiding. Sindsdien schittert er een mooi, groot pand

De faciliteiten van Garage Schel op een rij:

- Tankstation met shop
- Wasboxen en wasstraat met 5 wasprogramma's
- Verkoop, onderhoud, schadeherstel, verhuur en lease van personenauto's en bedrijfswagens
- Financieringen en verzekeringen
- Bandenwissel en bandenopslag
- Onderhoud van caravans en campers

Tankstation 24/7
Wist u dat ons tankstation 24 uur per dag, zeven dagen in de week, open is? Via de betaalautomaat kunt u tanken wanneer het u uitkomt.

aan de rand van het dorp waar particuliere en zakelijke autorijders volledig worden bediend. 'Wij zijn een onafhankelijke specialist voor de verkoop, het onderhoud, het schadeherstel en de lease en verhuur van personenauto's en bedrijfswagens. We bieden financieringen en verzekeringen aan, bandenopslag, en mensen kunnen ook bij ons terecht voor het onderhoud van caravans of campers. We hebben een tankstation met een shop voor een snelle hap, een vergeten boodschap of om even pauze te houden en we hebben een wasstraat om je auto of bedrijfswagen zelf te wassen of te laten wassen. Ja, eigenlijk hebben we alles wat je je maar kunt bedenken op het gebied van autorijden', concludeert Tristan Schel. Als vierde generatie Schel runt hij samen met zijn vader Han, moeder Joke en zo'n achttien vaste medewerkers het garagebedrijf. Persoonlijke aandacht voor elke klant, optimale service bieden en gewoon goede auto's verkopen zodat de klant er jaren mee vooruit kan, zijn de simpele maar ijzersterke uitgangspunten van het familiebedrijf.

Ruime keus personenauto's en bedrijfswagens

De grote showroom staat beneden en boven vol met personenauto's, zowel nieuw als jong gebruikt. 'Zo'n vijftig totaal op voorraad', vertelt Joke. 'We kunnen alle merken leveren en kunnen door onze goede contacten ook auto's uit Duitsland en andere Europese landen halen', vult Tristan haar aan. Sinds vijf jaar verkoopt Garage Schel ook bedrijfswagens. Peugeot, Citroën, Ford en Renault. Ze staan allemaal rij aan rij uitgestald aan de zijkant van de showroom. Binnenkort krijgen de bedrijfswagens een eigen plek aan de achterkant van het terrein op een net aangekochte kavel. Door de stijgende vraag werd het huidige buitenterrein simpelweg te klein om alle modellen te tonen. 'De klant oriënteert zich vaak via onze website, vraagt online een offerte aan en komt vervolgens naar ons toe voor een proefrit en de aankoop', legt Tristan uit. Het enorme aanbod bedrijfswagens dat het garagebedrijf biedt, trekt ook veel klanten buiten de regio aan. En dat is niet alleen omdat Garage Schel iedere bedrijfswagen uit Europa kan leveren die de klant maar wil. 'Wij kunnen de wagen volledig op maat aanpassen zoals de klant dat wenst. Moet de wagen geschikt zijn voor rolstoelgebruik? Dan passen we dat aan. Heeft de klant specifieke wensen voor de laadruimte? Dan betimmeren we dat. En daarnaast garanderen we natuurlijk de beste prijs', verzekert Tristan. Heeft de klant zijn personenauto of bedrijfswagen eenmaal aangekocht, dan biedt Garage Schel ook nog een financiering of een verzekering aan. Liever leasen of huren? Ook dat is mogelijk want Garage Schel biedt al 85 jaar alles wat autorijders nodig hebben.

Nieuwsbrief
Bent u al geabonneerd op onze nieuwsbrief? Ieder kwartaal ontvangt u het laatste nieuws in uw mailbox. En iedere keer verloten we een prijs onder de lezers. Meld u nu aan via onze website.

Garage Schel
De Koppeling 1
6986 CS Angerlo
T: 0313 - 49 07 60
M: info@garageschel.nl
I: www.garageschel.nl en
www.schelbedrijfswagens.nl
Volg ons op Facebook en Twitter

cbthuis in taal

Ceciel Bremer
Kruijsakker 12
6996 DL Drempt

T 0313 47 28 05
06 - 154 453 41
E info@cbthuisintaal.nl
I www.cbthuisintaal.nl

Professioneel, persoonlijk en snel

Tekstschrijven
Heb je hulp nodig bij de tekst van je website? Wil je een folder of advertentie van jouw bedrijf? Ik schrijf jouw tekst met een persoonlijke insteek.

Redactie
Wil je graag dat iemand jouw scriptie, verslag of artikel controleert op spelling en zinsopbouw? Ik ga voor je aan de slag en je krijgt een prettig leesbare tekst retour.

Gerritsen
GRAFMONUMENTEN

Gerritsen Grafmonumenten

Zutphen-Emmerikseweg 103C
7223 DB Baak
Tel: 0575 82 09 88
E-mail: info@gerritsengrafmonumenten.nl
www.gerritsengrafmonumenten.nl

Van begin tot het einde...

DE Honda specialist van de Achterhoek!

Autobedrijf
Bergsma

- Verkoop van nieuwe en gebruikte auto's
- Reparatie en onderhoud van alle type auto's
- APK keuringsstation
- Schade reparatie & expertise
- Airco service

BOVAG ABA

Autobedrijf Bergsma, Dorpsstraat 27, Hummelo, tel. 0314-381660
www.bergsmahummelo.nl - info@bergsmahummelo.nl

Samenstelling: Geert Migchels

Activiteitenkalender Drempt, Hummelo en Keppel t/m oktober 2017

Aanvullingen en wijzigingen kunnen worden doorgegeven via het e-mailadres watisertedoenindhk@gmail.com.
Voor het septembernummer van De Hessencombinatie kan dit tot uiterlijk 7 augustus 2017

juni 2017

di 13 • Vrouwen van Nu, ter afsluiting voor het zomerreces: cabaret Vorst aan tafel, De Gouden Karper, aanvang 19.45 uur

do 15 t/m zo 18
• 5e editie Mañana Mañana op landgoed kasteel Vorden, de nieuwe locatie van het muziek- en theaterfestival

vr 16 • Koffiemorgen diaconie Hummelo, dorpshuis De Ruimte te Hummelo, 10.00-12.00 uur

za 17 • Jeugdvereniging Drempt, tienkamp bij 't Hessenhuus in Achter-Drempt, 13.30-16.00 uur
'Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur

zo 18 • Vlooienmarkt, Hessenhal Hoog-Keppel, 10.00-17.00 uur
Kunstcarambole, kunstroute langs galerie De Bisschop in Hummelo, Espace Enny in Laag-Keppel en De Witte Hemel in Voor-Drempt, 13.00-17.00 uur

do 22 • IVN-wandeling naar en door natuurgebied langs de Groote Beek, start bij landgoed Reigersvoort in Toldijk, 19.00-20.30 uur

zo 25 • Kerkcafé van de Protestantse gemeente Drempt en Oldenkeppel, 't Kerkhuis in Hoog-Keppel, vanaf 16.00 uur

wo 28 • Open Tafel, Dorpshuis Voor-Drempt, 17.00-19.00 uur

juli 2017

za 1 • Openstelling Dorpskerk Hoog-Keppel met expositie en livemuziek, 12.00-17.00 uur
Proef Keppel, evenement op de Van Panhuysbrink te Hoog-Keppel, 17.00-21.00 uur
Opening groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel' bij Ars Longa met muzikale medewerking van Hot & Sweet, 14.00 uur
Beachvolleybaltoernooi op het evenemententerrrein t/o Dorpshuis Voor-Drempt, vanaf 16.00 uur

zo 2 • Openluchtdienst in Eldrik, bij de fam. Folmer, Eldrikseweg 22, m.m.v. Pepercussie uit Arnhem met een workshop op Afrikaanse instrumenten, aanvang 10.00 uur
Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur

wo 5 • Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur

do 6 • Fietstocht voor 50-plussers, afstand 25-30 km. Start vanaf Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, 13.30 uur
Tour d'Hummelo in een nieuwe opzet en met diverse onderdelen, start 18.00 uur, finish ca. 20.45 uur

vr 7 en za 8
• Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur

za 8 en zo 9
• Vliegerfeest bij 't Hessenhuus en de voetbalvelden van HC'03, Achter-Drempt, za van 10.00-24.00 uur, zo 10.00-16.00 uur

za 8 • Openstelling Dorpskerk Hoog-Keppel met expositie en livemuziek, 12.00-17.00 uur
• Openluchtconcert i.v.m. lustrumjaar Vive la France in Hummelo, kruising Keppelseweg/Dorpsstraat, 18.00 uur

za 8 en zo 9
• 5e editie van Vive la France in Hummelo met o.a. brocante- en kunstmarkt, schilderwedstrijd, streekproducten en entertainment, 11.00-18.00 uur

wo 12 • Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur

vr 14 • Koffiemorgen Dorpshuis i.s.m. diaconie Drempt en Oldenkeppel, Dorpshuis Voor-Drempt, 10.00-12.00 uur

vr 14 en za 15
• Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur

za 15 • Openstelling Dorpskerk Hoog-Keppel met expositie en livemuziek, 12.00-17.00 uur

zo 16 • Kunstcarambole, kunstroute langs galerie De Bisschop in Hummelo, Espace Enny in Laag-Keppel en De Witte Hemel in Voor-Drempt, 13.00-17.00 uur

wo 19 • Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur

vr 21 en za 22
• Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur

za 22 • Openstelling Dorpskerk Hoog-Keppel met expositie en livemuziek, 12.00-17.00 uur

wo 26 • Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur
• Stuifduinen en vennen, IVN-avondwandeling vanaf Het Wapen van Heeckeren, Hummelo, 19.00-21.00 uur

vr 28 en za 29
• Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur

za 29 • Openstelling Dorpskerk Hoog-Keppel met expositie en livemuziek, 12.00-17.00 uur

augustus 2017

wo 2 • Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur

do 3 • Fietstocht voor 50-plussers, afstand 25-30 km. Start vanaf Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, 13.30 uur

vr 4 t/m zo 6
• Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur

za 5 • Openstelling Dorpskerk Hoog-Keppel met expositie en livemuziek, 12.00-17.00 uur

zo 6 • Vlooienmarkt, Hessenhal Hoog-Keppel, 10.00-17.00 uur

wo 9 • Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur

vr 11 • Koffiemorgen Dorpshuis i.s.m. diaconie Drempt en Oldenkeppel, pastoriezaal, Kerkstraat 3 Drempt, 10.00-12.00 uur

vr 11 en za 12
• Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur
• 'De Jonges van de Spalderkamp', openluchtspel bij boerderij De Melkerij, Spalderkampseweg 3 Hummelo, aanvang 19.45 uur

za 12 • Openstelling Dorpskerk Hoog-Keppel met expositie en livemuziek, 12.00-17.00 uur

zo 13 • 'De Jonges van de Spalderkamp', openluchtspel bij boerderij De Melkerij, Spalderkampseweg 3 Hummelo, aanvang 14.00 uur

Activiteitenkalender vervolg

wo 16 • Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur

vr 18 en za 19
- Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur
- 'De Jonges van de Spalderkamp', openluchtspel bij boerderij De Melkerij, Spalderkampseweg 3 Hummelo, aanvang 19.45 uur

za 19 • Concours Rijvereniging Hummelo met dressuur en springen voor paarden, terrein Holsen, Broekstraat 33, Hummelo, 9.00 uur
- Openstelling Dorpskerk Hoog-Keppel met expositie en livemuziek, 12.00-17.00 uur

zo 20 • Concours Rijvereniging Hummelo met dressuur en springen voor pony's, terrein Holsen, Broekstraat 33, Hummelo, 9.00 uur
- Kunstcarambole, kunstroute langs galerie De Bisschop in Hummelo, Espace Enny in Laag-Keppel en De Witte Hemel in Voor-Drempt, 13.00-17.00 uur

wo 23 • Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur

vr 25 en za 26
- Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur

za 26 • Openstelling Dorpskerk Hoog-Keppel met expositie en livemuziek, 12.00-17.00 uur

za 26 en zo 27
- Rondje tuinen & natuur, open tuinweekend in Drempt, Hummelo, Keppel en omliggende plaatsen, beide dagen van 10.00-17.00 uur

zo 27 • 17e Keppeltoertocht voor oldtimertractoren, vertrek vanaf de Burg. Vrijlandweg bij de Rijksweg in Hoog-Keppel, 10.30 uur
- Open podium georganiseerd door Stichting Dorpshuis Hummelo in de tuin achter de kerk, aanvang 14.30 uur

wo 30 • Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur
- Open Tafel, Dorpshuis Voor-Drempt, 17.00-19.00 uur

september 2017

vr 1 en za 2
- Zeskamp Volksfeest Keppel en Eldrik bij de Hessenhal en in het Hessenbad, Hoog-Keppel, 19.00-21.00 uur

vr 1 t/m zo 3
- Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur

do 7 • Fietstocht voor 50-plussers, afstand 25-30 km. Start vanaf Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, 13.30 uur

vr 8 • Koffiemorgen Dorpshuis i.s.m. diaconie Drempt en Oldenkeppel, Dorpshuis Voor-Drempt, 10.00-12.00 uur

vr 8 en za 9
- Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur

za 9 en zo 10
- Open Monumentendag 2017, met als thema: Boeren, burgers en buitenlui

ma 11 • Volksfeest Hummelo, vogel wegbrengen vanaf obs De Woordhof naar het feestterrein, 19.30 uur

di 12 • Volksfeest Hummelo, de optocht vertrekt om 13.15 uur vanuit de Dorpsstraat, rondgang door het dorp, gevolgd door volksspelen op het feestterrein

wo 13 • Laatste dag Volksfeest Hummelo, met reveille, rondgang met vaandelslaan, kinderactiviteiten, volksspelen en optocht naar het Tuinhuis
- Maaltijd voor alleengaanden, Dorpshuis Voor-Drempt, 17.00-19.00 uur

vr 15 • Koffiemorgen diaconie Hummelo, dorpshuis De Ruimte te Hummelo, 10.00-12.00 uur

vr 15 en za 16
- Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur

za 16 • Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur

za 16 en zo 17
- Sterke Bollendagen met info, advies en verkoop van stinzenplanten en verwilderingsbollen, De Warande, Laag-Keppel, 11.00-17.00 uur

zo 17 • Clubkampioenschappen Rijvereniging Hummelo, hippisch centrum Groot-Zande, start wedstrijden vanaf 13.00 uur

zo 17 en ma 18
- Dremptse Kermis, met op zondag optocht en op maandag vendelzwaaien, kinderactiviteiten en volksspelen

do 21 • Opening seizoen, ochtendbridgeclub Gezelligheid Troef, FF naar Steef, vanaf 9.00 uur

vr 22 en za 23
- Groepsexpositie 'Natuurlijk de IJssel', serre en beeldentuin Ars Longa, Achter-Drempt, 11.00-17.00 uur

zo 24 • Kerkcafé van de Protestantse gemeente Drempt en Oldenkeppel, 't Kerkhuis in Hoog-Keppel, vanaf 16.00 uur

wo 27 • Open avond Vrouwen van Nu, Leediedzjee Aaltsje met een actieve muziekquiz, De Gouden Karper, aanvang 19.45 uur
- Open Tafel, Dorpshuis Voor-Drempt, 17.00-19.00 uur

vr 29 • Buurtborrel in sportcafé De Heerlykheyd, Hoog-Keppel, 20.00-23.00 uur

za 30 • Jeugdvereniging Drempt, houseparty in twee leeftijdsgroepen, 't Hessenhuus in Achter-Drempt, aanvang resp. 18.30 uur en 20.00 uur

oktober 2017

zo 1 • Startdienst Prot. Gem. Drempt en Oldenkeppel in de St. Joriskerk, Voor-Drempt, 9.30 uur

do 5 • Ochtendbridgeclub Gezelligheid Troef, FF naar Steef, vanaf 9.00 uur
- Bowlingmiddag voor 50-plussers, Dorpshuis Voor-Drempt, 14.00-15.00 uur

wo 11 • Maaltijd voor alleengaanden, Dorpshuis Voor-Drempt, 17.00-19.00 uur

vr 13 • Koffiemorgen Dorpshuis i.s.m. diaconie Drempt en Oldenkeppel, Dorpshuis Voor-Drempt, 10.00-12.00 uur

za 14 en zo 15
- Sterke Bollendagen met info, advies en verkoop van stinzenplanten en verwilderingsbollen, De Warande, Laag-Keppel, 11.00-17.00 uur

di 17 • Vrouwen van Nu, lezing over Helene Kröller-Müller, FF naar Steef, aanvang 19.45 uur

do 19 • Ochtendbridgeclub Gezelligheid Troef, FF naar Steef, vanaf 9.00 uur

wo 25 • Open Tafel, Dorpshuis Voor-Drempt, 17.00-19.00 uur

vr 27 • Dameskledingbeurs Drempt, Rijksweg 27 Voor-Drempt, 13.00-20.00 uur

za 28 • Rondleiding met wijnproeverij, 't Heekenbroek, Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur
- Jeugdvereniging Drempt, halloween bij camping Remmelink, van ca. 18.00-21.00 uur

zo 29 • Kerkcafé van de Protestantse gemeente Drempt en Oldenkeppel, 't Kerkhuis in Hoog-Keppel, vanaf 16.00 uur

di 31 • Vrouwen van Nu, middagreisje voor alle leden naar het Kijk & Luistermuseum in Bennekom

Slaapspecialist Drempt

"Alle merken onder één dak"

avek
SINDS 1927

Je slaapt toch het liefst in je eigen Avek bed.

Een goed bed is geen overbodige luxe. Kies voor een Simmer boxspring van Avek, en ontwaak fris en uitgerust, vol energie voor een nieuwe dag.

De vijf voordelen van Simmer.

1. Een betere doorluchting en ventilatie van het bed door een betere afvoer van transpiratievocht en aanvoer van verse lucht.
2. Een prettiger bedklimaat: minder klam, minder warm en hygiënischer. U slaapt beter en ontwaakt fris & fit.
3. Ultiem bedcomfort: de royale verende lagen zorgen voor een optimale ondersteuning en een heerlijk comfortabele ligging.
4. 60 dagen omruilgarantie op de matrassen.
5. Gebruik van hoogwaardige materialen, gemaakt met vakmanschap. Avek sinds 1927.

Slaapspecialist Drempt

Rijksweg 20 | 6996 AC Drempt
Tel.: 0313 476218
www.slaapspecialistdrempt.nl

Gratis parkeergelegenheid
Gratis bezorging en montage door heel Nederland
Gratis afvoer van oude matrassen en slaapkamermeubilair is mogelijk

DICHTERBIJ DAN U DENKT!

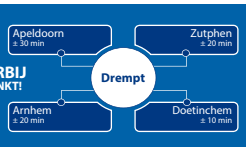

PELGROM, uw land- en tuinbouwspecialist

voor verkoop, onderhoud en reparatie...

we zijn o.a. dealer van:

MASSEY FERGUSON

STIGA

STIHL

VIKING

MASSEY FERGUSON
PELGROM HUMMELO B.V.
LANDBOUWMECHANISATIEBEDRIJF
Broekstraat 1a – 6999 DE Hummelo
Tel: 0314-38 18 42 – info@pelgrom.nl
www.pelgrom.nl